

علیرضا ذیحق
ترجمه:

سعادت نامه

چکایه لر

غلامحسین ساعدي ، صادق هدايت ، محمدعلي جمالزاده ، جلال آل احمد ،
علیرضا عطاران ، میترا داور ، فرشته نو بخت ، میترا الیاتی ، محمد بهارلو

سعادت نامه

حیکایه لر

ترجمه: علیرضا ذبیح

آثاری از داستان نویسان ایرانی :

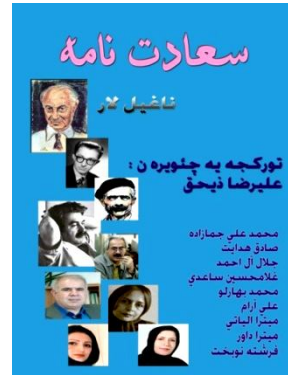
سید محمدعلی جمالزاده، صادق هدایت، جلال آل احمد، غلامحسین ساعدی،

محمد بهارلو، علی آرام، میترا الیاتی، میترا داور، فرشته نوبخت

چاپ دوم: کتابسرا 1390 ه.ش

www.zihagh.blogspot.com

حیکایہ لر

- 1- آبی دوسلوقی / سید محمد علی جمالزادہ (1270-1376) 4
- 2- داش آکل / صادق ہدایت (1281-1330) 15
- 3- حاجی مراد / صادق ہدایت 29
- 4- وسواس / جلال آل احمد (1302-1348) 36
- 5- آمریکالی آر / جلال آل احمد 40
- 6- سعادت نامہ / غلامحسین ساعدی (1314-1364) 53
- 7- ہفت سین / محمد بہارلو (1334) 68
- 9- پریسا / علی آرام (1337) 75
- 10- ہم مہ شہ کی کیمی / میترا الیاتی (1331) 91
- 11- منیم پارچالاریم / میترا داوڑ (1344) 95
- 12- اورتاق دوواری / میترا داوڑ 100
- 13- ایکینجی قفسہ / میترا داوڑ 105
- 14- بیر دقیقہ سوکوت / فرشتہ نوبخت 109

سید محمد علی جمالزاده

آیی دوسلوقی

بو حکایه 1914- نجی ایله روسلار و ایران ملیتچی لری
آراسیندا گئچن کشمکشلی مبارزه لر دؤرونده یازیلمشیدیر»

دوغمایوردوم کرمانشاهدان آلدیغیم اوره ک سیخجی قات قاریشیق خبرلر، منی
سارسیدار کن مالیه اداره سینده مین مصیبت ایله تازا ایش تاپپ آد- سان صاحابی اولدوغوما
باخمایاراق، منه ائله گللی کی کرمانشاهدا کی ووره اوور و اوردا کئچن ساواش و ماجرا لردن،
گرک دیرکی بیر تهر آنامین جانی قورتاریب اوژومو اورایا یئتیره م. دوزدور کی کرمانشاه
گنتمک ده، چوخ آسان دئیل دی و مین لر خطر ممکن ایدی انسان جانی تهید ائده، آما
اوغول لوق وظیفه سی آنانین کشیگینده دورماق ایدی. بونا گؤره ایسه دنیا گوزوم اوژونده
قارالارکن، او مهربان آنانین منه چکدیگی قایغی لاری یادا سالیب، بو کؤتوگونلرده، عائله نین
شرف و ناموسونو قوروماق ایچون، اوژومو اونا چاتدیرماق قرارینا گلدیم.

اداره‌میزین رئیسی چوخ یاخشی و سئوملی آدام ایدی. او درویش صفت، شاعیر مسلک، عارف سایاق، باریشجیل و کیمسه‌یه اذیتی کئچمه‌ین بیر آدام ایدی. آنجاق تکجه عیبی وارسا، او ایدی کی شاه - مات دان آرتیق باش آچاردی تامالیه اداره‌سی نین ایش - گوجوندن. قمار اویونلاری لا داها آرتیق تانیش ایدی تا اداره‌نین حساب - کتابی لا. بوگونکو مالیه وزیرینی چیخ، بوتون هامینی سئوهردی. قاباقکی مالیه وزیرینی حسرتینی چکیب ایندی کی وزیرین، ایش دن قیراغا قویولماسینی، صبرسیزلیک‌له گؤزله‌یردی. آنجاق باشی نیزی آغریتمایم که چوخ راحت لیق لا بیر آیلق ایذین آلیب قرار اولدی کی قاییدارکن، رئیسین تاپشیردیغی سوغات لاری دا اونوتمایم.

شانسیم کسدی که بیر اوستواؤرتولو آرابا، ملایردن کنگاوره گئدیردی. واخت دا اوزمان ایدی کی روس لار کنگاوری آلیب، «بید سرخ» که دیگینده، ایران قوشونی عثمانی لارلا کشمکشلی بیر ووروشمادا ایدی. ملایردن کنگاوره کی آلاه اؤزو راست گئیرمیشدی و قالمیشدی کنگاوردن کرمانشاه کی اونودا پست مأموری جعفرخانا اومودلی ایدیم که سؤز وئرمیشدی نه جور اولورسادا منی کرمانشاه یئتیره و دئیردی:

- «پس بو یئکه لیکده اصلان لی گونش لی نشان کی پاپا غیمیزا یاپشدر می شیق نه یه دهیر؟! ایندی ده دردیميزه ده یمه یه جک پس نه یه یارار؟! روس لاردان دا قورخوم یوخدور. بیز دولت نوکری ییق. آلاه احمد شاهی بیزه چوخ گورمه سین او وارسا روس تزاری کیم اولانده بيله بیزیم بیر سؤزوموزو ایکی ائده و بوسورو جونون آباق قابی لاری نین نالینا دا کثر باخا!»

آما بیزلر بو پارتا - پارتا وئله‌نکی سؤزلره آلدانمیردیک، نییه کی جعفرخانین آلیندن نه گلدیگینی یاخشی بیلیردیک. یندی بیچاق دوزه‌لته‌سه ایدی بیر ی نین دسته‌سی یوخ ایدی. دوز دور کی اصل ده چوخ لوطی، حق - حساب بيله و کیشی آدام ایدی آما ایمانسیز تریاک اونو آیاقدان سالیب، گوجو واری و اوره گی ده چکدیگی تریاکین توسوسوله، کؤز اولوب کوله دؤنموشدی.

آما او اومود لاکی شاید بیزی کرمانشاه یئتمه گی و بئله‌نکی قاریشیق بیر دورمدا، یولو قویودان سئجه بيله جه گینی باجارا آلدن گئنی اونا اسیر که میردیم. اونون کئفین دوروتماق

ایچون، دال با دال چای - قنداب ایدی کی اونایتیریردیم و بوش بوشونا اوقدر اونون بویونا اوخشایریدیم کی دوغرو - دوغروسو قولتوقلارینا قارپیز یئرله شیب، فیکراندیردی کی اونون بیر کلمه سؤزیله، ایندی دیرکی ائله ژنرال باراتوف چؤمه لرکن بؤیوک بیر فخرایله اونون مانقالی نی ئیپ له یه.

مسافر چوخ ایدی. جعفرخاندان باشقا کیسمه نی به ین مه ین افاده لی بیر «شازدا» ایسه وارا ایدی کی تویسرکان یولوندا دوشمه لی ایدی. اونلاردان باشقامن و حبیب آدلی بیر کنگاور اوشاقی دا وارا ایدی کی یوردلارینا دوشن ناخوشلوقدان بیرزیمان جان قورتارب قاجمیشدی و ایندی لیکده آراباچی لار میدانی نینی یاخین لیقیندا یئرله شن قفه خانادا ایشچی اولاراق چالیشیردی. او چوخ گولش قاباق، شوخلوق باز، زوربا و محبتلی بیر جوان ایدی. اؤزوده آلا له آدمی ایدی. نییه کی نچیه یول نظمیه مأموری اولدوغونا امکان اولورسادا، هنج واخت قبول ائتمه ییب «یاخشی دی کی آدم میتیلین سورویه آما چؤره گی نین یاوانلیقی جماعتین قارقیشی اولمایا!» دئیمیشدی. توپوردوغونو بالامایان و ایچگی سیز قمارسیز بیر آدم ایدی.

نچه یول دا آیاق یالین، ذوالفقار صاحبی مولاعلی و اونون مظلوم شهید بالاسنین مزارینا زیارته گئدیب گؤردوگو ایشده ده ائله اوستا ایدی کی حاضیرلادیقی قلیان لار، ملایر و بوتون اطرافدا، دیلر ازبری ایدی. هم ده چوخ سلقه - سهمانلی، ائلدار و مشتری لرایله چوخ خوش کنچی ن بیر انسان ایدی. اونون تعریفینده آنجاق بونو دئمک کی شهرین زنگین اعیان لاری، اونون دم له دیقی چایی ایچمک و حاضیرلادیقی قلیانی چکمک ایچون اوچالیشان قفه خانایا گئدیب اولمایان انعامی اونا وئرمک له تعریف توصیف دن ده اسیر گه مزدیلر.

مقصدی بو سفرده بؤیوک قارداشی نین عائله سینه باش چکمگ ایدی. نییه کی قارداشی ژاندارم اولدوقی ایچون، روس لارلا دؤیوشده یارالانارکن ایتگین گتیمیشدیر. هم ده اوستاسی تاپشیرمیشدی کنگاوردن مناسب قیمتلی یاخشی کوردی توتون لردن آلیب گتیره بیر ده بوکی، «حبیب» ین کؤنلوندن کنچیردی کی قدیم دوست - تانیس لارایله گؤروشه رکن باهالی پارتلارلارا بورونموش آیین باشینی دا اونا بونا گؤستریب اؤزونو شیشی ده، بیر گؤزه له کؤنول وئریب - وئرمه سیننی ده آلا له بیلر آما بونو دئمک کی دوست - تانیس لار اونون اسکی بیر

یولداشین باجیسی لا آداخلانماسیندان، جور به جور صحبت لر آچاردیلار. آرابا کی حاضیرلاندی، حبیب کنجه بورک باشدا ، یزد ایپگیندن توخونموش کمرئبلده، کوردی کپهنک چپگین ده، اصفهان گیوهسی آیاقلاریندا، چوخ یئین و قیوراق آتیلدی آرابانین اوستونه. اونو یولا سالان یار - یولداشلار گوله گوله دئدی : «منی بیرداها گۆرمزسه نیز حلال ائدین. یادیزا دوشرسم ده پرشبه لر شیل - کورلارا، حالوا پایلایین کی اونلار ییهرکن لوغاز قوشوب دئسین لر کی خمیری تورش و شیرهسی آزیدی و بئله لیکه ئیددی آرخامدان دؤنه نه لعنت یوللا سینلار!» جماعت باشلا ییب گولدولر و توکل آلاها دئی یولا دوشدوک. آراباچی خانا ادارهسی نین آت لارینی، گئچن لرده اولان کشمکش لرده گزلار غنیمت آپاریب آتلا رین آزیلقینا گۆره، دوشه رگاه لاردا اونلاری ده ییشه ن مه ییب گئجه لری ناچار چی لیق دان، یول گئنده نه مه جگ ایدیک. آرابانین یو کو چوخ آغیر ایدی. آغیر لقی دا روس ارودسونا یوللانان یوک لردن عبارت ایدی. بوایلین قیشی دا، لاپ دوندار یجی ایدی. قار - بوز قیامت ائدیردی. لرستان داغلاری حاللاج لانمیش پاموقا اوخشایردی و تک - توک گۆرونن آغا جلارین باشیندا ائله بیل کی پشمک آئن میشدی. قاردان - بوزدان آیله ن بوداقلارایسه بئلی بو کوک قوجالارا اوخشایردیلار کی جوانلیق حسرتی له سوزوله ن گۆز یاشلاری، اونلارین ساققال لارینا دامارکن بوز باغلامیش دیلار .

گاهدان دسته - دسته اوچان آج قارقالاری گۆروردوک کی یئنی جه اؤلموش بیر جاناوارین جانینا دوشوب اونون آت دری سینی چوخ حوصله ایله سوموک دن آیریردیلار. قا بیرقالاری ائشیکده قالان جسد، اوقار - بوراندابیر سئحیرلی آغا جانبزه یردی کی سانکی باشقاییر دونیادان اونو گتیرمیش دیلر و قانلی قا بیر قالار اوآغاجین بوداقلاری اولارکن قارا قار قالار اونون گول لری کیمی گۆرونوردولر.

سورچی، حمزه آدلی بیر عرب ایدی که بغداد دوستاقیندان قاچارکن ایرانا گلیب سورچی لقی له چالیشیردی. آما نندسه اوردا باشقا سورچی لر کیمی، داشقا آتلا رینا حیرص لن مه یه کفایت لن مه یه ییب دال با دال کۆپک اوغلو ایدی کی بئچارا آتلا رین باشینا یاغ دیریردی. تویسرکانلی شازدا اوقدر افاده لی ایدی کی هرزادا آخ کوف ائدیردی و حبیب ده اونون آدینی

«آخ کوف شازدا» قویموشدی. مقصده چاتیان اودوشدو و خان بیگلر کیمی کیمسه‌نی سایمادان باش آلدی گتندی. آما حمزه‌ده دیشیندن چیخانی اوندان اسیرگه‌مه‌دی و گوزدن ایته‌نه قدر یامان یوغوزایدی کی اونا حواله ائدیردی. او گتندی آما میر بیز قالدیق بیرده شاختا. بیزلرین ایچینده تکجه حبیب ایدی کی شاختا بوراندان قورخوسویوخ ایدی و او قدر یالان پالان توخوردی کی بیزلری گولمکدن قیرار کن، سویوقدان کیری‌مه‌میزی یاددان چیخاردیردی. ائله گولمه‌لی لطیفه‌لر باجاریردی کی هئچ تاتین دفتربندن تاپماق اولمازدی. ائله سؤزلر تاپیب دئیردی کی اوسؤزلرله گه‌دیک باشیندا سویولان جوهدودو دا گولدورمک اولاردی.

خصوصاً کی عالیم جماعتی یانسیلاماقدان برک‌ آلی وارایدی. او وخت کی بیز مورگولوردوک تازا هله اونون کنفی دورولوب باشلایردی بیر آغیز اوخوماغا. سوادسیزلیقنا باخمایارق، اولمایان غزل و تصنیفی باجاریردی و «بابا طاهر»ین شعرلریله «عارف»ین تصنیف لرین اوره‌ک دن سئوهرکن اونلارین مراغا سوجوغوندان داشیرین اولدوقلارین سؤیله ییردی. اوره‌گه یاتیم گؤزل بیرسی وارایدی و «آغلاماقی سرخوشلوقا بهانه بیلدیم» تصنیفی ائله بیر کئف داماغ ایله اوخویوردی کی آدامین روحی دیریلیردی. آخشامی «فرسبح» قفه خاناسیندا گئجه لرکن سحری گون چیخمامیش یولا دوشدوک. «فرسبح»ین جای لا قندابی «حبیب»ین ائله کئفینی دوروتموشدی کی گل گؤره‌سن! هی چه ودک و اریک قاخی ایدی که جیب‌لریندن چیخاریب اؤزو ییهرکن بیزه‌ده یئدیردی. ایلکینده‌ها و خوش و گونشلی ایدی آما بالا- بالاها و اوتولدی و دوندارچی بیر سازاخ باشلادی اُسمه‌گه. حبیب باشینی گویه قالدیرارکن دندی: «گونش خانیم گئنه ناز قیریشین باشلاندی و یاییقینی باشینا چکدین می؟! توپوردوغوم دونماسایدی اینان کی آیاق داشینا اوخشار اوزهن بیر لومبا توپوهردیم، آما حیف ...» قار باشلامیشدی یاغماغا و میغ میغ لارا بنزه‌ین نارین- نارین قار دنه‌لری، چؤل بایری اؤز قانادلاری آلتینا آلمیشدی. بعضاً قار بوران و کولک اولوردی کی چیلغین سازاخ، قارلارا قولوشوب و یئر- گویی باشینا آلیردی. گؤیدن ییهر قاریاغماق عوضی، یئردن گویه قار پوسگورودی. شاختا ائله شدت‌لی ایدی که انسانین کؤنلو قیامت‌ی خاطیرلار کن، آرزو

اڤدیردی که کاش بوآندا، قیامت اولایدی و انسانین گناهلاری ائله آشیب داشاردی کی کلهسی اوسته جهنمین ایستی آلاولارینا جوماردی. کیسمه دن سس چیخمیردی. تکجه هر دن بیر «حیب» ین سسی ائیشیدیلیردی کی: «بو لامذهب سویوق آدامین کؤهنه بورج لارین یادینا سالیر و اؤلولرینی گوزو اؤنونه گیتیر» دئییه اوشومه دن اینیلدیردی.

حمزه: «کنگاوره نئچه فرسخ دن چوخ یولوموز قالمایب» دئیردی و قاردا آزالمادان گتدیکجه چوخالیردی. قار دنه لری بیرینجی دفعه میغ میغ جا اولورسالاردا ایندی میلچک بویدا اولوب بالا- بالادا ئیکه لیکه دن آری یا دؤنوردولر. آنجاق دئمک کی گوموش قانادلی کپهنک لر کیمی قار قاناد آچمیشدی تا جانسیز حالدا یثره سریلمه کله یثر عالمینی آغ چادیرا بورویوب پوتون دونیا عاشیق لینه، کپهنک تک وفادارلیقی و سؤگی اوغروندا جانان کئچمه گی اؤیره ده ییلسین.

بیردن بیره یول کناریندان بیر سس ائشیدیلدی و باشیمیزی قینمیزدان چخاریب او آل بو آله باخارکن بیر ساری شین روس قزاقی گوردوک کی قارلار اوستونه دوشرکن یالواریجی بیر حالدا اینیلدیردی و قیچینی گؤستریردی. جعفرخان :- «یولداسلار آییق اولون کی تله زاد اولار» دئنه حمزه نی دومسو کله ییب دئدی «یئین سورکی آلدن چیخاق!» آماحیب تعجب له دئدی : «نئجه یعنی تله قوروبلار؟! آلا له بنده سی یارالی دیر. دیلی یالان دئسه ده قیرمیزی قانی کی یالان دئمیر. دوزدورکی دشمن دیر، آما جان اوسته دیر. اونا یاردیم گرک. آلاها خوش گئتمه ز» سونرا آتیلدی آشاغی و اؤزونو روسا یئتیریب چوخ محبت له اونا یاردیم ائدیب آرا بایاساری گتیردی.

حمزه ده باشلادی اولمایان یامان یوغوزو اوروس موروسا وئرمه گه و آرابانی ساخلادی. حیب مین مصیبت ایله یارالی روس عسکرینی آرابایا میندیردی. روس قزاقی تورکو فارسی دان هئچ نه باش آچماییردی و آرخاداش دان باشقا، بیر زاد بیلمه ییردی کی اونودا حتماً روس لارین تبریزه قشون چکدیگی زامان اؤیره نمیشدی. آما جعفرخان یئنه احتیاط ائدیب حیب ین قولاغینا اهمالجا پیچیلدادی :- «یشدی اولدی کئچدی آما چوخ پیس ایش گوردون، سنین بوایش لری نن نه ایشین؟!»

حیبده : «روس اولاندا نولار؟! پس بیز نه بین مسلمانی ییق؟! آدم گرک چؤلون قوردونادا رحم ائلی یه!» دئییه گولومسه دی. جعفرخان: - «قوی سن دئییه اولسون قال یاتیسن» دئییه باشینی معنالی حالدا تاولادی. چوخ چکمه دی کی مین زحمت ولال او یونی چیخارتماق لاقان دیق کی بو روس قزاقی بیرنچه آیری روس لا، آذوقه تاپیب ییغماقا مأمور ایدیلر کی بیر سیرا سیلاحلی سویقونچولارلا راسلانیب دوستلاری قاجارکن بویارالانیر و توفنگله آتینی آلدن وئره رکن جیب لری ده سویولور.

اونون آیاقی گولله لن مه گه خاطریر شالواری جوم جولاغ قان ایدی. حیب خورجوندان بیر فیطه چیخارارکن چوخ مبحثله اونون یاراسینی باغلادی. جعفرخاندا سخاوت آل وئریب بیر قدح همدان ایچگی سی اونا ایچیرتدی. روس بالا- بالا اؤزونه گلرکن حیات ایشیقی اونون گؤزلرینده ایشیلیدیدی. حیبده بیر قارداش کیمی اونو آزدیریپ هئی کیشمش له قاخ ایدی کی اونون قاباغینا تۆکوب یئدییدیدی.

حمزه میرتلانماق دان آل چکمیردی و دال با دال میریلیدیدی که آرابانین یو کو چوخ آزایدی بیریده اوسته لیک گلدی. حیرصین تۆکوردی یازیق آنلارین باشینا و اونلاری شدتله قامچی لیردی. آخیردا حیب جانا گلیب دئدی : «ای سیچان خور عرب، باش بئیندن چیخدیق آخی، نه قدر دئییه جک سن! بیلیرم دردین ندر، آل بویکی قیرانی خفه لن!» اییک شالین آردیندان بیر کیسه چیخاریب، بیردانا ایکی قیرانلیق حمزه نین اووجونا قویارکن ندنسه کیسه آلدیندن زویولده ییب بوتون پوللاری تۆکولدی. بو پوللار آلنی نین تری و آلدیقی انعاملار ایدی لار کی توی ائتمک قصدیه ییغیب آمما ایندی ایتگین گئتمیش قارداشی نین عائله سی ایچون آپاریردی. بیرنچه تومنی ده اوستاسی نین پولو ایدی که کوردی توتون آلماق ایچون اونا وئریلمیشدی و اوست- اوسته ییرمی تومن اولاردی. پوللار تۆکولن کیمی چوخ تصادفی حالدا، ندنسه منیم گؤزوم روس قزاقاساتاشیب اونون گؤزلرینده بیر ایشیلتی دویدم. کباب ایگینه گلن آج بیر جاناوار کیمی آزقالا گؤزلری له ایستیردی پوللاری اوتسون.

قاردا آمانسیز یاغیردی و بو تئزلیکده آل چکه ن دئییلدی. قارا توتقون بولودلار بیر دئو قوش کیمی، گؤیون اوزهرینه قاندا گرمیشدی و یاغان قارلار، ائله بیل کی اقوشدان قوموش

تله کله ایدیلر. سویوق داشی دا چاتلادیردی. یارالی روس، ایسلانمیش بیر سیچان کیمی تیره ییردی و ساری کپریکلی گۆزلری ایله حیران- حیران ییزه باخیردی و معلوم ایدی کی سویوق دده سینی یاندیرمیشیدی.

بیردن بیره حبیب ایستی و یوموشاق کوردی عباسینی اؤز چیگیندن گۆتوروب «ای بابا بیزیم دریمیز باشماق گۆنوندن ده قالین دیر. آما بو یازیقی سویوق آیاقدان سالاجاق» دئییه عباتی سالدی روس قزاقی نین چیگینه. بو جوانین بئله نکى ایگیت لیگیندن چوخ کئف ائدیپ اوتانماسایدیم آیاغا قالخارکن اونون آچیق آلنینی کی کئچه پاپاق اونا خط سالمیشدی ممنونیتله اؤپردیم.

خلاصه کنگاورین قدیم قالا قاپیسینا آرابامیز چاتمایینجا، روس قزاقی باشینی دا آرابادان ائشیگه چیخارتمادی. قالانین ایچری اوزونده، بیرسیرا روس قزاقی آلاولی تونقال باشینا ییغیشیب کئفلی- کئفلی اوخویوردولار. یارالی روس اونلارین سسین ائشیدجک باشینی دیشاری چیخاریب ائله بیل کی یتنی بیر جان تاپدی. اوزوگولدی و دیکله نی بن یولداشلارینی سسلهدی. قزاق لارین گۆزو اونا ساتاشان کیمی، سئوئجک اولوب اونا ساری قاجدیلار. اونا یاردیم ائدیپ آرابادان ئیندیرهنده، من گۆردوم کی یارالی روس یولداشلارینا بیرزاد دئدی و اونلاردا چوخ ایتی و غضبلی باخیش لا حبیه گۆز دیکدیلر. آما حبیین باشی روسلار کیمک لیک ائتمه گه بندایدی و بو باخیش لاری سئچه ییلمهدی. حبیینی آیاغی هله یثره چاتمیشدی کی آغزیندان الککل قوخوسو قالخان یوکسک رتبه لی و یونولمامیش قبا بیر قزاق، حبیین بيله گیندن یاییشیب اونو وار گوجوله آرابادان یثره سالدی. اویری قزاقلاردا «ددهم منه کور دئیپ، هر گله نی وور دئیپ» دئییه حبیه نه یییب سن تورشلو آش. اونو هر طرفدن باشلادیلار قامچی لاماغا و چکه چکه قالا یاساری سوروتده دیلر. من چوخ تعجب له گۆزومو جعفرخانا دیکیب آما اوچوخ اهمال و قانی سویوق لوقلا، اشاره ایله دییردی کی دینمه ییم و اوزونو حمزه یه چئویره رکن دئدی: «به نییه یوخلویوبسان به؟! نییه به سورمورسن؟ جانین چیخسین یئین اول سور!»

حمزه ده قامچینی آتارلین بوغلانان ساغری لارینا چیریپ باشلادی یئنه دیشیدن چیخانی آتار ايله روسلارا دنمه گی. آرابا یولادوشدو و بیر بوروقدان دؤنرکن آرابا خانایا یئتریب مقصده چاندیغیمیزا گؤره یوک- یابی گوتوروب یئره دوشدوک، اورایا چاتار- چاتماز بللی اولدوکی جماعتین گؤزونون اودون آلماق ایچون جیین گوله لن مه سینه حکم اندیبلر و دئیرلر کی بیر روس قراقی نان تارتیشارکن اونو یارالایب دی.

نه باشی نیزی آغریدیم کی بو سؤزو ائشیدجک ائله بیلدیم دنیا باشما فیرلاندی. قاجدیم جعفر خانین یانینا. جعفر خان قفه خانادا یولون یورقون لوغو چیخسین دینه تریاک چکمه گه مشغول ایدی. دندیم: - «نه اوتوروبسان کی یازیق حبیبی او محبت لر عوضینه، اؤلدور مک ایستیرلر. دور آیاغا آل آیاق انده ک قویماق بیر گناهسین قانی آخسین»

جعفر خان وافور حوققاسی نین آمزیگیندن آغزینی چکرکن، گؤزلرینی قاماشدیران کیمی ائله ییب بورنونون دلیک لریندن توسستونو ائشیکه وئردی. حوققا ماشانی بوراخمایان جعفر آقائدندی: «بیه عقلینی اودوزوب سان؟ اولمایسن ده ایستیرسن جانیندان آل اوزه سن؟! موفته یئرینه ائله بوروسلارا آبی دئمیرلرکی! بیه آبی دوستلوقی ائستمه ییب سن؟ بو بنزه ر اوناکی گئده سن عقرین سانجان یئرینی اؤپه سن و گؤره سن کی نجه قارداشلیق ائلیر. سونرا مانقالاساری اوجوب وافوری اغزینا دایادی. حالیم چوخ یامان ایدی. باشیم آزقالیردی پارتلا سین. اوره گیم ائله دولموشدو کی ازقالا بوغولوردوم. اوزومو بیلمه دن پیلله لردن یوخاری قالخیب و چیخدیم دام.

اوزومو میدانا چئویره رکن بیر قیراقدا اوتوروب اختیارسین گؤزیاشلاریم باشلادی آخماغا. گنجه دن ایکی- اوچ ساعات کئچمیشدی. یولودلار گؤی اوزه ریندن چکیلیب اوزو گیرده آی، اولدوزلار گولزارینا ووقارلا یوللانیردی. قار، یئر- گؤیی بورویوب صاحب سیز ایران توپراقینی بیر کفن کیمی بورمالامیشدی. اهمالجا اُسن یئل نظره ائله گلیردی کی اسکی ایرانین بؤیوک بیر نشانه سی اولان مدائن دن یول دؤیه دؤیه گلیب شیرین له خسروین سرخوش لوغون و مفتون فرهادین اینیلتی لرین یولو اوستونده کی بیستون دان آلیب کنگاورین لوت آغاجلارینا گیتیره رکن دیل سیز- دیل سیز بئله سؤیله ییر: «تأسفلر کی دنیا نه لر گؤرمه ییر؟! کیکاووس

توپراقی اولوب روسلار آیاقی آلتیندا تاپدالانمیش بیر اوینوچاق. دوغرودان کی یازیق لار اولسون! آمان دنیا، یالان دنیا» بیردن بیره گوردوم کی نچه قزاق، «حیب»ین پیرتلاشیق ساچلاریندان یاپیشیان قوللارینی دالدان چایب تپه باشینا ساری یوللاشیرلار. نه حالا قالدیغیمی داها بیلیمه دیم آنجاق بونو بیلدیم کی گولله سسی هر یانی بورودو. گولله سسی یاتمادان ایتلرین اوره ک سیخیجی شومها پیلتی لاری ائشیدیلره رکن، لوت آغاجلارین بوداقلاریندا یوخلایان قارقالار دیکسه ندیلر و بیر نچه آن قاناد چالیدیقدان سونرا، ئینه آغیر بیر مورگویه دالدیلار. سس چیخمدان آغیر بیر داشین درین قویویا دوشدو گو کیمی، کندیده سکوت دالغاسی اؤز جایناغینا آلدی...

من اختیار سیز اولاراق دامنان یثره یئنیب دلی سایاق تپه ساری یوللاندیم. دینمه دانشمدان اوره گیمدن «وای سیزین گونوزه! وای بیزیم حالیمیزا» کنچرکن بیردن بیره یاخین بیر فاصله دن، حبیبین جنازه سینی گوردوم. ایکی آلری ائله قارا سُر یلمیشدی کی نظره گیردی آلا له درگاهینا یالوار یاخاردادی. اونون بؤیروندن سوزولن قان، او یارالی روس قزاقی نین قارا سوزولموش قانینی خاطریمه سالدی و درین دن بیر آه چکدیم. بو آندا توتقون بیر بولود، آیین اوزه رینه پرده سالیب ایشیق لی دونیانی بیر یوللوق تارائیلده دی. سانکی بئله لیکه انسان اولادی نین پیس لیک لرینی اؤرتور باسیر ائله مک ایسته ییدی.

بیردن بیره ندنسه اوقارا نقولوق آندا، گؤزومه ساتاشان بیر قارالتی آنلادیم. بیر آغاج دالیندا گیزله نی بن گؤزلریمی قارالتی یا دیکدیم. شبهه سیز اونو تانی ییردیم. او جانینی قورتادیقمیز روس قزاقی ایدی. حیرت ده قالدیم. جنازه یه ساری گئتمه گینی گؤروب اونون نیتی نی آنلاما قا حیران قالدیم. «شاید حبیبین یاخچیلیق لارینی جبران ائله مک قصدی وار و اونو تورپا قدا باسدیرماق ایستیر» دپه بیر آن گوردوم کی آل آتدی حبیبین جیسینه و اونون پول کیسه سی نی چیخاریب گؤتوره ندن سونرا، چوخ یئین و تله سیک، قالا یاساری یوللاندی. آنجاق دنیا مالی ایچون، بیر ایگیدین کیشی لیک و محبت لری اونودولوب گناه سیز بیر انسانین قانی آخمیشدی

صاباح تئزدن جعفرخان همت اندیب کنگاوردن کرمانشاها گئتمه گین اجازه سینی آلیب حرکت ائتمه گه آماده اولدوق. آنجاق گئتمه میشدن، حبیه فاتحه اوخوماق ایچون و اوندان سون وداع ائتمه گه خاطر، تپه یه ساری گئده رکن، حبیب دن هئچ بیر اثر گورمه دیم. اونا کام گنجین جنازه سی، قارلار آلتیندا قالب قزاقین دا آیاق ایزلری، ایت میشدی. طبیعتین وفاسیز آلی اونلاری باسدیر میشدی و مجازات لا مکافاتدان هئچ بیر خبر یوخ ایدی!

بو آرادا، جعفر خانین سسی قولاغیما چاندی کی دئییردی : - « هاردا سان به !؟ سویوق آدمی کسیر! گؤیلون ایسته سه گل بیر آز تریاک وئریم کی گؤر دنیا کیمین آئینده دیر. اینان کی هر نه یی اونودار سان» آرابا حاضیر ایدی. مینه رکن یولا دوشدوک.

ترجمه تاریخی 1372 - خوی

صادق هدایت

داش آکل

«داش آکل» ایله «کاکا رستم» ین قانلی بیچاق اولدوقلارینی بوتون شیراز اهلی بیلیدی. بیرگون داش آکل قدیم کی پاتوقی «دومیل» قهوه‌خانسیندا دیزلری اوسته چۆمبله‌ن اوتورموشدی. بیر بیلدیر چین قفسی ایسه کی اوزه رینه بیر قیرمیزی پارچا سالمینشدی یانیندا ایدی و بارماقی نین اوجو ایله یر تیکه بوزو سوکاساسیندا چالخالیردی. بو آندا بیردن کاکارستم یولدان یئتیردی و توخونان بیر باخیش لا، داش آکلا گۆز دپکدی و آلی شالیندا گزه رکن گئتندی اوز به اوز سکی ده اوتوردی. سونرا اوزونو قهوه‌چی شاگیرده توتوب دئدی: «آآآی اوغلان بی بی بیر چای گئیر گؤروم». داش آکل معنالی بیر باخیش لا قهوه‌چی شاگرده باخدی. او تهرکی قورخودان اؤزونو ایتیریب کاکانین سؤزونو سانکی ائشیمه‌دی. ایستیکان‌لارین بوروش جامدان چیخارار کن سو سطیلینه باسیب سونرا اونلاری بیر به بیر اهمالجا قورولوردی. حوله‌نی ائله استاکنلارین جانینا چکیردی که اونلارین قیژها قیژسیسی

آیدینجاسینا ائشیدیلیردی. کاکارستم بوسایمامالیق دان غضبلندی. یئنی دن باغیردی. «مه مه مگه کارسان!؟ سه سه سنله نم!»

قهوه چی شاگرد آنلاشیلماز بیر گولوش ایله داش آکلاساری دؤنرکن کاکارستم دیش لری آراسیندان چیخان بیر سسله دئدی: «با- باشلارینا آند اولسون، اونلار کی بو- بو بوی دئییرلر اگر لولولوطی دولار بو گنجه گلرلر گوج لرین سینا یارلار.»

داش آکل کی بوزو کاسادا فیزلادیردی گوزو آلتی نان دورومو یوخلارکن قورخمزالیق لا ائله بیر اوره کدن سسله نیب گولدی کی حنارنگی توتמוש بوغلاری آردیندان، محکم و آغ دیش لری نین بیر سیراسی بوسبوتون پارلایب گورسندی و دئدی: «غیرت لیز لر رجز اوخویوب بوی دئییرلر، ایندی ائله، واختی دیر کی کیمسه نین یالانچی پهلوان اولدوغو بیلینیب گؤرسه نه!»

هامی باشلادی گولمه گه، البته کاکا رستمین دیلی نین توتولماسی کیمسه نی گولدورمه دی. نییه کی هامی بیلیردی اونون دیلی توتولار. آما داش آکل شهرده آدی بللی کوراوغلو کیمی دیل لر از بری ایدی و هئچ بیر لوطی اونون قاباغیندا ایندی یه جان دایانامیشدی. هر گنجه کی «یهودی ماللا اسحاق» ین ائوینده، ایکی قاب اوره ک یاندریجی چاخیری باشینا چکیب «سردزک» محله سی نین آغزین کسردی، کاکارستم کی هئچ اونون دده سی ده گلسه ایدی قویوب قاقمالی ایدی.

کاکانین اؤزوده ائله، یاخشی بیلردی کی اونون قاباغیندا هئچ واخت اوخویا بیلمز و داش آکلادا باتانماز. نییه کی ایکی یول اونون آلی ایله یارالانیب اوچ دؤرد یول ایسه سینه سی اوزه رینه چیخمیشدی.

قارا بخت لیک دن کاکارستم، نئچه گون بوندان اول میدانن بوش گؤروب توز سالمیشدی. داش آکل دا آنلایارکن اجل تک یتیریب دویونجا سؤز آتیب آله سالمیشدی و دئمیشدی: «کاکا، ائله ییل سنین کیشین ائوده دئییل؟! بللی دیر پایین آرتیق دوشوب شنگول لاشیب سان! بیلیرسن ندیر؟ بو اسگیک لیک و آلچاقلیق لاری اونود! اؤزونو لات لیقا وورماق دان اوتانمیرسان می؟ بو نه جور دیلنچی لیک کی اؤزونه ایش قاییریب سان و بون هر گنجه

جماعتین یولونو کسیرسن؟! «پوریای ولی» یه آند اولسون بیرده گۆرم بو کئفده کئف له نیب سن، بوغلارینا اود ووراجام. اَلیمده کی بو قمه نین تیه سی ایله شاققالیب بۆله جه گم سنی،
 کاکارستم سوزه - سوزه بونونو چیگینه قویوب یولادوشرسه ده آما اوره گنده داش
 آکل دان بیر کین ساخلایب زهرینی تۆکمه گه باهانا دالیاایدی.

بونودا دئمک کی بوتون شیراز اهلی داش آکلی جانان سئوهردی. نییه کی او «سردزک»
 محله سینی قوروق ائتدیگی زمان، کیمسه نین ناموسانا کژکی باخمزدی هئج بلکه جماعتله ده
 چوخ حرمت له کئچینه ردی. قادین لارا توخونان و خلقه زوردئنه بیر اَجلی آزمیش
 اولورسایدی دا، «داش آکل» ین اَلیندن قورتولاجاقی اولمازدی.

یوخسول و اَزیلمیش خلقین اَلیندن توتارکن اونلارا یاردیمی کئچردی و عشقی چکیب
 کؤنلو ایسته سه ایدی، گۆره دین اونلارین یوکونه ده ائولرینه جان یاردیمچی اولدو. آما
 کیمسه نی ده اؤزوندن یوخاری دا گۆرمک ایسته مزدی، اؤزله لیک له کاکارستمی کی گونده
 اوچ مقال تریاک چکیب مین جوره او یونان چیخیردی.

کاکارستمه اولان توهین، اونو سارسیدارکن چوخ پوزقون و آجققی بیر حالدا اوتوروب
 بوغلارینی چیئه بیردی. اونا بیچاق وورسایدین قانی چیخمزدی. نئچه آندان صورنا جماعتین
 قاققیلیتی سی اؤزلری کیمی سوسدو آما قهوه چی شاگیرد، قیققیلیتی سیندان اَل چکمه دی. او
 قاراشین قیافه ایله یاخالی کۆینک اُگیننده، گئجه لر یاتاندا باشینا قویدوغو ترلیک بۆرک
 باشیندا و بئر تومار آیاغیندا، اَلینی قارینا قویوب گولمک دن آزقالا قیریلیردی و جماعتده،
 اونون گولوشونه باخارکن یننی دن باشلایب گولوردی.

کاکا رستم بیردن بیره یئریندن اویناییب اَل آتدی کریستال قندقابیی و وار گوجوایله
 توزارلادی قهوه چی شاگردین اوستونه. قندقابیی سماوره ده یرکن سماور، سکی نین اوستوندن
 چایدان لا بیرلیکده یره آشدی و نئچه فنجان جالانیب سیندی. سورنا کاکارستم آیاغا قالخیب،
 پۇرتولموش بیر حالدا، قهوه خانادان ائشیکه چیخدی.

قهوه چی سماورین اُزیش - بوروشونه باخارکن حرص ایله دئدی:

»بیر حصیرایدی بیر ممد نصیر، بیر بیزا ایدیک بیردہ مسقہمت دمیر« بوسوزلری چوخ پریشان حالدا دئسہایدی ده، ندنسہ جماعت ینہ باشلادی گولمہ گہ، قہوہچی اؤزوندن چیخیب چوخ حیرص و غضبہلہ شاگردینہ ساری یوگوردی. آمما داش آکل گولو مسہ یہ رکن ال آتدی جیینہ و بیرکیسہ پول اورتایا آتدی. قہوہچی کیسہنی گؤتوروب، آغیر یونگون ائتدی و گولدی. بو آرادا مخمل جلیققالی، گئن تومانیلی و کئچہبؤر کلی بیر کیشی، تریلہسیک قفہخانایا گیریپ دؤورہ برہ باخدی. داش آکلاساری گئدہرکن اوناسلام وئریپ دئدی: «حاجی صمد مرحوم اولدی!»

داش آکل باشینی قالدیریپ دئدی: «آللاہ باغیشلا سین!»

- سیز مگر اونون ائتدگی وصیت دن خبرسیز سیز؟!
- من کی اؤلومالی بیئہن دئلیم. یئری گئت اؤلوم چؤرہ گی گودہلرہ خبرؤر!
- آخی اوسیزی اؤزونہ وکیل وصی ائدیپ ...

بوسوزدن داش آکل ائلہ بیل یاتمیشیدی آییلدی. یئنی دن اونو باشدان آیاغا ایزلہدی. آلینا آلینا چکەرکن کئچہ بؤرکی دالیا گندیپ آلننن ایکی رنگدہ اولدوغو بوسوترن گؤزہ دگدی. نیہ کی آلنننن ائشیکدہ قالان حیصہسی گونون ایستی سیندن یانیب قارالسادا، بؤرکون آلتیندا گیزلہنن حیصہسی آغ آباغی گؤرونوردی. سونرا باشینی تاوлайیب خاتم دستہلی اینجہ نقشہلرلہ بزہنن چوبوقونی چیخاریپ چوخ اہماللیقلا اونون ایچینہ توتون تۆکدی. بارماقی ایلہ توتون لری نظمہ سالیپ چوبوقی آلیشدیرارکن دئدی: «آللاہ حاجینی باغیشلا سین، اولان اولوب کئچن کئچیب آمما ہئچ خوش ایش گورمہ ییب. بیزی یامان دغمسہ یہ سالدی. نیئلہ مک دا، کئچہنہ گذشت دئیہرلر، سن گئت من دالدان گلدیم»

او گلن آدام حاجی صمدین قوللوقچوسی ایدی کی آرالی ویئین آددیم لارلا اوزاقلاشدی. داش آکلین آلنی قات با قات قیریشلاندی و اونون چکدیگی چوبوقون توسوسو سانکی قارا بولودکیمی قفہخانانی بورویرکن دالغالانان سس و گولوش لری اؤز قانادلاری آلتینا آلمیشیدی. داش آکل چوبوقون کولونی سیلکہلہ ییب آیاغا قالخدی. بیلدیرچی نین قفسین دہ قفہچی شاگیردہ تاپیشیریپ بایرا چیخدی.

داش اكل، حاجي صمدين ائوينه چاتاركن ختم مجلسي قورتولوب تكجه نئجه نفر قرآن اوخويانلا جزوه داغيدان پول حسابي گنديرديلر. بيرنئچه آن حووضون باشيندا معطل اولدوقدان سونرا، اونو بير بويوك اُتاقا كئچيرتديلركي اونون شبكه لي اينجه الوان پنجره لري انشيكه ساري آجيلردى.

خانيم گلدی پرده دالینا و معمولی سلام کئف احوال دان سونرا، داش آکل تُشک اوستونده ای لشدی و دئدی: «باشینیز ساغ اولسون، آلاله اوشاقلاریزین جانینا دگمه سین!» خانیم دولوخساندی و توتولموش بیر سس له دئدی:

- او گئجه کی حاجی نین حالی کورلاندی، گندیب امام جمعه نی باشی اوستونه گتیره رکن حاجی بوتون آقلا رین حضوروندا، سیزی اؤزونه وصی تعیین ائندی. حتماً ده کی سیز حاجی نی قاباقدان تانی ییردیز؟!»

- «بیز بئش ایل قاباق، کازرون سفرینده تانیش اولموشدوق.»

- «رحمت لی حاجی همیشه دئیهردی دونیاد بیر کیشی اولور سادا او دا فلانی دیر!»

- «خانیم، من اؤز آزادلیق و اؤز گورلویوم له داها آرتیق ديلخوشام، آما ایندی کی بیر اؤلونون حق حسابی بونوما دوشوب، آندا اولسون گونشین پارلایان قیلینجینا، اگر

اؤلمه سم قالسام بعضی لرینه گؤسته رهم کی بیر کیشی نئجه اولمالیدیر.»

اوزونوچئویرب دؤنمک ایسته ینده بیردن بیره باشقا بیر پرده نین دالیندا، سیماسی پۇرتولموش قارا گؤزلو بیر قیز گؤردی.

گؤز لری نین ساتاشماسی بیر آن چکمه دی، آما اوقیز اوتانارکن پرده نی سالدی و دالی گئتدی. دوغرو دان می او قیز گؤزه ل ایدی؟ شاید، آما هر نه سه اوتون توتارلی گؤز لری اؤز ایشینی گؤردی و داش آکلین حالینی یامان پوزوشدوردی. باشینی آشاغی سالیب قیب قیرمیزی اولدی.

بو قیز، حاجی صمدين قیزی مرجان ایدی کی بو دوروم دان آرتیق باش آچماق ایچون گلیمشدی ائلین تانیمنیش ایگیدینی و اؤز وکیل وصی لرینی تانیسین. داش آکل سونکی گوندن، باشلادی حاجی نین ایشلرین یئر به یئر ائتمه یه. بیر خبره سیمسار، ایکی معتمد آدام و

بیر نفر میرزا ایله، حاجی نین و اریو خوندان باش چیخارارکن اونلاری یازدیریپ ثبت ائتدی، هر نه دن کی چوخ و آرتیق واریدی، بیر آنبارا ییغارکن قاپیسینی قاپاییب مؤهورله دی. هر نه ساتیلمالی ایدی ساتدی. بوتون ملک- املاک قباله لرینی اوخوتدوردی. کیمسه ده پولی واریدی ییغدی و اونون بورجلارینی اؤده دی. بو ایش لرین ها می سی ایکی گنجه - گوندوزده یثره یئر اولدی.

او چونجو گنجه داش آکل، چوخ یورقون و پوزقون حالدا «سید حاج غریب» چارسی سیندان ائوینه ساری گئدیردی. یولدا دمیرجی امامقلی اونا راست گلرکن دئدی: «ایندی ایکی گنجه دیر کاکا رستم سیزی گؤزله ییر، دونن دئییردی یاخشی ییزی اکیب آرادان چیخدی. سؤزونو یئمکله توپوردوگونو یالادی!»

داش آکل بوغلارینی ائشه رکن دئدی: «عشق اولسون دلی، چوخ دا اؤزونو یئم!» داش آکلین یاخشی یادیندا ایدی کی اوچ گون بوندان اول «دومیل قفه خاناسیندا»، کاکا رستم اونا خط نشان چکمیشدی، آما حریفی یاخشی تایندیقی ایچون بیلیردی کی امامقلی ایله آل بیر اولوب اونو میزقاردان سالماق ایسته ییرلر. اونا گؤره ایسه، بو سؤزلره چوخ باش قوشماییب یولونو توتوب گئتدی. یولدا بوتون فیکری- ذیکری مرجان ایدی. اونو اونودماقا نه قدر چالیشیر سادا اوقدر آرتیق اونون سیماسی گؤزلری اؤنونده جانلانیردی.

داش آکل اوتوزبیش یاشیندا و بوی- بوخونلو بیرایگید اولور سادا سیمادن کاسیب ایدی. کیمسه بیرینجی دفعه اونو گۆرسه ایدی، قیافه سیندن هو یوخاردی. آما هر کس بیر کره اونلا اوتوروب دوروردی و یا اونون حیاتیندا اوز وئره ن حکایه لری ائشیدیردی داها اوندان آل چکن میردی. اونا وورغون اولوردی. آما بونودا دئمک کی اگر اونون چهره سینده یئر سالان قمه ایزلرینی اونودسایدیق، داش آکلین چوخ دا نجیب و اوره گه یاتیم بیر سیماسی واریدی. قهوه رنگلی گؤزلری، قارا توکلو قاشلاری، آچیق آلنی و گنکش اوزی، اینجه بورنی و قاپ قارا بوغ ساققالی واریدی. آما بیرنچه یارا یئری اونون ایشینی کورلامیشدی، اوزونده و آلنیندا قمه قداره یاراسی ایدی کی واختیندا پیس بیتیشیب اُتی نین یاریقی گؤزه ویریردی و لاپ پیسی ده بیر قمه یئری ایدی کی سول گؤزونون یانیندان توخونوب دری سینی آشاعی

چکیشدیر میشدی. اونون آتاسی «فارس» ین لاپ بؤیوک ارباب لاریندان ایدی. دده سی نین بیر دانه سی ایدی و بوتون وار- یوخو اؤلندن سونرا اونا یتیم میشدی. آمما داش آکل چوخ آل آچیق و مال قدری بیلمز ایدی. دنیا مالینا چوخ باش قوشان دئییلدی. حیاتین معناسینی آنجاق ایگید لیکده، آزادلیقدا، آلدن پایشماقدا و سخاوتده بیلردی. دونیادا هئچ بیر زادا باغلی لیقی یوخ ایدی و واریوخونی یایوخسول لارا و بونوبوکوره باغیشلایاردی و یادا چاخیرا- ایچکی یه وئریب سرخوش لوقلا یول آیریملا ریندا نعره چکردی. یادا بزم مجلس لرینده، اونون شیره سینه ییغیشان دوستلارلا خرج له ییب صرف انده ردی.

اونون یاخشی پیس لیگی ائله بونلار ایدی. آمما بیرزادکی اونون حیاتیندا اینانılmaz ایدی و چوخ عجیب نظره گلیردی او ایدی کی ایندی یه قدر عشق عالمی اونو گلیب تاپما میشدی. نئچه یول داکی یار- یولداشلار اونو قوروب و محرمانه مجلس لر جورله میشدیلر، او چکینیب اوزاق گزمیشدی. آمما اوگوندن کی حاجی صمدین وکیل وصی سی اولوب و مرجانی گؤرموشدی، حیاتی بوسبوتون دگیشلمیشدی. بیر یاندان اؤزونی اونلارین حیاتیندا مسؤل گؤروب وجدان عذابی چکیردی بیر یاندان دا مرجانا وورولوب اوره کدن اونو سؤیردی.

آنجاق هئچ بیرزاد اونون بونونا بیچیلیمیش بو آغیریوک کیمی اونو یوروب سارسیتیردی. بیر آدم کی اؤز مالینی داشا ووروب باشا چیخمیشدی، ایندی سحر تئزدن کی دوروردی باشلا بیردی چالیشماغا تا حاجی نین مالینی آرتیرسین. اونون آرواد- اوشاقینی بالاجا ائوه کؤچورتدو و اونلارین یتکه اعیانینی حیطلرینی اجاره یه وئریب اوشاقلارینا ائوده معلم توتوب اونون مال- دولتی نی ایشه سالیب صبحدن آخشاما قدر قاقا قوشلوقدا و حاجی نین ملک املاکینا باش چکمه کده ایدی.

ائله او واخت دان بری، داش آکل داها گنجه لری چارسینی قوروق ائتمک دن چکینمیشدی. یار- یولداشلار چوخ قاریشما بیردی و اوقبا قکی حوصله سینی آلدن وئرمیشدی. آمما شهرین بوتون لات- لوتلری کی اونو گؤره جک گؤزلری یوخ ایدی بعضی اؤلومالی گودن نفوذلی آدمالارین تحریک لری ايله، داها آرتیق اوزله نیب داش آکلا میدان اوخو یوردولار. داش آکلین صحبتی دیل لر ازبری ایدی. پاچنار قفه خاناسیندا داش آکلا چوخ

دولاشیب اونون داليجا بعضی سؤزلر دئییلردی : «داش آکلی دئیرسن می؟ آغزندان هله سود قوخوسو گلیر، او هله کیم-ولاکی توپوردو گونی یالامایا، کیشی لیک لوطولوقو هرزادی داندی، حاجی نین ائوینه آلک آپاریب قریل گتیریر، ائله کی بللی دیر بو ایش ده بیر یاغدا وار، داها «سردزک» محله سینه کی یئتیریر آل قولونو ییغیشدیریب یئین کئچیر،»

کاکا رستم کی اونون نفرت و کینه سینی اوره گینده داش ییردی دلی نین توتولماسینا باخمایاراق، هاردا گلدی دئیردی : «بیری اؤلمه سه بیری دیر یلمه ز! طرفین بالا- بالا قیدیغی دا گلیر، حاجی صمدین قیزی نی ایسته ییر! پیس اوزونی خلق دن گیزلندی، هامی یا ایون گلدی، موفته نره اؤزونی لوطولوغا ووروب حاجی نین وکیلی اولدی و اونون وار- یوخونا صاحب دوردی، آلاسه آداما شانس دا وئرسه یاخشی دیر،»

داها داش آکلا کیسمه نین اینامی قالمایب اونو سایمیر دیلار، هاراک کی گندیردی جماعت بیر- بیری نین قولاغینا پیچیلدایب اونو آله سالیردیلار، داش آکل اوسؤزلرین نه اولدوغونی آنلارکن، هئج اؤزونه آلمیردی، نییه کی مرجانین عشقی اونو آله سارسیتمیشدی کی داها اوندان باشقا بیر زادا فیکرله شن میردی.

گنجهلری پوزقون فیکرلرله، چاخیر ایچیپ اؤزونی مشغول ائتمک ایچون بیر طوطی آلمیشدی، قفسین اؤنونده دایانیب طوطی ایله دردله شیردی، داش آکل اگر مرجانا ائلچی دورسایدی، حتماً کی آناسی قیزی گؤزلری اوستونه قویوب مرجانی اونا وئره ردی، آما بیر طرفند ده ائو- اوشاقا باغلی لیقی چوخ سئومیردی، آزاد اولماق ایسته ییردی، نئجه کی اوجوره بارا گلمیشدی، همی ده بیر طرفند اؤز یانیندا دوشونوردی کی اگر اونا تاپیشیریلان قیزا، ائلچی دورسایدی دوزیئیپ دوزدان سیندیرمیشدی و کیشی لیک دن اوزاق ایدی، هرزاد دان بئر، هر گنجه کی آیندا اوزونه باخیردی، قمه قداره یاراسیندان پیس بیتیشمیش یئرلری و گؤزونون کناریندان آشاغی یا بوزوشموش درینی گؤره رکن چوخ توتقون یارالی بیر سسله اوجا- اوجا سؤیله ییردی:

- «شاید منی سئومه یه! بلکه گؤزل و گنج بیر آر آختارماق ایسته ییر... یوخ، کیشی لیک دن اوزاق دیر، اونون اون دؤردیاشی وار منیم آزقالا قیرخ یاشیم... آما نیله ییم کی

بو عشق اۆلدورور منی... مرجان... منی سن اۆلدوردون کیمه دئیم مرجان؟ سنین عشقین منی اۆلدوردو!»

گوزیاشی گوزلرینده حلقه له نیب قدح - قدح ایچگی ایچیردی. او واختان کی باشی نین آغریسی لا، اوتورا - اوتورا یوخویا گئدیردی. آما گئجه نین یاریسی اؤتموش، او واخت کی شیراز شهری آیری بوروخ کوچه لرین، اوره ک آچان باغلاری نان و قیرمیزی شراب لارینان یوخویا گئدیردی، او واخت کی ساییشان اولدوزلار قاراللیق گئجه لره بیر - بیر لینه سیرلی - سیرلی گوز آتیردیلا، او واخت کی مرجان قیرمیزی یاناقلاری ایله یاتاقیندا اهمالجا نفس چکیردی و گونون خاطره سی ایله یاشاییردی، دوز او واخت ایدی کی حقیقی داش آکل، اوز طبعی ایستک لری ایله قوشوب بوتون دویغو و هوس لری ایله اوتانماق و چکینمک بیلمه دن اجتماعی قورلوشون اونون دؤوره سینه توخویان توردان و آن خیردالیقدان قولاغینا اوخونان سؤزلردن، اوزونو قورتاریردی و آزادلیق لا مرجانی با غرینا باسیب اونون اوره ک چیرینتی سینی ائشیده رکن اونون یوموشاق بدن و یاندیریجی دوداقلارینی حس ائده رکن یاناقلارینی اؤپوردی. آما یوخودان کی دیکسه نیردی، اوزونو یامانلایب حیاتی نی قارقیش لیردی و دلی سایاق، چیلغین لیق لا اوز اتاقی نین دؤوره سینه فیرلانیب اؤز - اؤزونه دانیشیردی و گونون قالان حصه سینی ده، بوسئودانی اونوتماق ایچون، حاجی نین ایشلری اساسیندا یورولماق بیلمه دن چالیشیردی.

ئددی ایل بوسایاق کئچدی. داش آکل حاجی نین عائله سینه خاطر آلیندن گلنی اسیرگه مه دی. اگر حاجی نین اوشاقلاریندان بیر کئف سیزله ییردی، اوره گی یانان بیر آتا کیمی گئجه - گوندوزی اونلارین باشلاری اوسته اولوردی. آما اونون مرجانا اولان علاقه و محبتی باشقا بیر زادایدی. شاید ده ائله مرجانین عشقی ایدی که اونو بوسایاق دؤزوملی و باش آشاغی ائتمیشدی. بو مدت ده حاجی صمدین بوتون اولادلاری بویوبوب اؤز کؤکلرینی سودان چیخارتمیشدیلا.

آما اوکی گرک اولماییدی، اولدی و گوزله نیلمز بیر حادثه اوز وئردی! مرجانان ار تاپیلدی. اودا بیر ار کی هم داش آکل دان قوجا همده قیافه دن اوندان آشاغی ایدی. داش آکل

بو واقعه‌نی هئج اؤزونه آلمادی، بلکه عکسینه اولاراق، باشلادی اونون جهیزین جورله‌مه یه کیین کسیمه‌سینه مفصل بیر جشن تدارک قیلدی. حاجی‌نین اهل عیالینی یئنی‌دن اسگی ائولرینه کؤچورتدو شبکه‌لی الوان پنجره‌سی اولان اتاقی، کیشی قوناقلارینی یولاسالماق ایچون تعین ائله‌دی. شهرین بوتون بؤیوک باشلاری، تاجیرلری و ساییلانلاری، بو دوگونه چاغیریلیمیش‌دیلار.

ناهاردان سونرا ساعات بئشده، بوتون قوناقلار باهالی خالچالارلا دؤشن میس اتاقین دؤوره‌سینده آگله شمشیر دیلر و شیرینله میوه خونچالاری تاباق- تاباق دوزولوب هامی یئمک‌ده ایدیلرکی داش آکل، بوسبوتون دگیشیلیمیش، قدیم کی قیلیقی‌لا، یوخاری یا وئریلیب دارانمیش ساچلا، بول- بول آرخالیق، شال، قمه قداره، آباهه ده تیکیلیمیش ملیکی باشماق وینئی بیر کئچه پاپاقلا ایچری گیردی. اوچ نفر ده دفتر- دستک آله‌ده، اونون دالیجا یئتیردیلر. بوتون قوناقلار اونون بوسایاق‌دا دگیشلمه‌سینه مات قالدیلار. داش آکل یئکه- یئکه آددیم‌لارلا امام جمعه‌یه ساری گئدره‌کن، دایاندی و دئدی: «آلاه رحمتینه قووشموش حاجی وصیت ائتدی و ئیددی ایل تامام بیزی هچله سالدی. لاپ بالاجا اوغلوکی اوزامان بئش یاشیندا ایدی، ایندی اون ایکی یاشیندادیر. بودا حاجی‌نین وار- یوخونون حساب کتابی و اشاره ائتدی دالیجا گلن او اوچ نفره. بوراجان‌دا هر نمله خرج له‌نیب حتی بو قوناقلقین‌دا خرچین اؤز جییمدن چکمیشم. ایندی دهاا بیز اؤزوموزه اونلاردا اؤزلرینه!»

سؤزوککی بورا چاتدی، اوره‌گی ائله دولوخساندی کی سانکی بوغازی‌نین یولو توتولوب دانیشانمادی. سونرا سؤزلرینه بیرزاد آرتیرمادان و یا بیر جواب گؤزله‌مه‌دن، باشینی آشاعی سالیب یاشلی گؤزلر ايله قاپی‌دان دیشاری چیخدی کوجه‌ده راحت لیق جا بیر نفس چکدی. آغیر بیر یوکو چیگین‌لریندن قوپاریب آتماق‌ایله، یر قورتولوش دویغوسو وارلیقنا جالاندی. آما اوره‌گی سینیق و یارالی ایدی. آغیرلیق لآتیلان قدم‌لرینی خیالسیزلیق لا گؤتوردی. ائله بوجورکی گئدیردی چاخیر چکن یهودی ماللا اسحاقین ائوینی توشلادی. دایانمادان نم چکمیش کرییچ پله‌لردن کئچیب کؤهنه و هیس باسمیش بیر حطه گیردی کی او آل بو آل ده آری یوواسی تک‌بالاجا کیفیر اتاقلار و دلیک- دلیک پنجره‌لر وارایدی و حووضون سویو

قورباغاجاماغيندان دولو ايدى، تورشاميش ايبي و اسگى كۆهولرلر كيرسوو قوخوسو هاوايا يايلىمىشدى، آريق ليقيندان اولن ماللا اسحاق چيركلى ترليك و كوساساققالى ايله طاماحكار گۆزلرلنى داش اكلا ديكيب يالانچى بير گولوش له ايره لى گلدى.

داش آكل چوخ پوزقون لوقلا دئدى: «سن اول او قوشابوغلارلرلنن جانينا، بير قاپ لاپ او دوزگون لرلندن وئركى آغزيميزلن دادى تزه لن سين!»

ماللا اسحاق باش اوسته ديئيب پيله كاندان آشاغى يئندى و بير نئجه آن سونرا بير قاب چاخيرايله يوخارى گلدى، داش آكل قابى اونون آلندن آلب و باندروولونو آچماق ايچون، ديوارلن قيراغينا ويريب باشى قوپوپ آتيلدى، باشلادى ايچمه گه و گۆزلرى ياشاردى. اؤسگورمه سى نلن قاباغىنى آلب آلنن دالى ايله آغزىنى سيلدى، ماللا اسحاقلن اوغلو كى سارالميش و پىنتى بير اوشاق ايدى، شيشيك قارنى و آچيق قالميش آغزى ايله و بورنوندان آخان سويوايله، مات- مات دايانيب داش اكلا باخيردى، داش آكل بارماقلىنى حيه طلن، تاخچاسينا قويولموش آچيق دوزدانا باسبب آغزينا ووردى.

ماللا اسحاق ياخينا گليب داش آكللن چيگينه آل وورماقلا ديل اوچو دئدى: «لوطويا مزه، تورپاق دير!»

سونرا آل آتدى اونون گنيديكى پالتارلن پارچاسينا و دئدى: «بونديركى گئييب سن؟ بو آرخاللى ايندى داها مود دان دوشوب، هر واخت ساتسان من آلام.»

داش آكل محزون بير گولوش له آل آتدى جييينه و بير پول چيخاريب اونون اووچونا باسماق لا ائودن ائشيكه چيخدى، گون باتان چاغى ايدى، جاني ايستى و فيكرى قاريشق ايدى، آخشام باشى ياغميش ياغموردان، كوچه لر ايسلانميش دى و ناريش گوللرى نلن قوخوسو ايله سوراق ايبي بير- بيرينه بولاشيب، هاوايا دولاشميشدى.

مرجانلن سيماسى، آغ ياناقلارى، قارا گۆزلرى، اوزون كپيريك لرى و آلينا توكولموش ساچلارى سانكى چن ايچره ايتيميش سئحيرلى بير روياء كيمي، داش آكللن گۆزلرى اؤنوندن كئچيرديلر، كئچميش خاطره لر و اسگى يادىكارلار خاطيرلانيرديلار، دوستلاريله باباكوهى ده و سعدى نلن مزارى اطرافيندا گزديكى گونلرى پاداسالاركن گاه دولوخسانيب گاهدا

گولوردی، آما ندسه بیر زاد اونوداها آرتیق شاشیدیدی و او دا بو کی اوز ائویندن قورخوردی، بو وضعیته دؤزمک دهاا ممکن دئیل دی. سانکی اوره گینی، کؤکدن قوپاریلیمیش گؤروردی. آرتیق، اودوروم دان آرا آچمالی ایدی، دوشوندی کی بیر دهاا دا بو گنجه سرخوش لانیب طوطی ایله دردلش مه لیدی! یاشایش، باشندان باشا بیله سینه بوش، معناسیز و کیچیک گۆرسه نیردی. یادینا بیر شعر دوشوب و چوخ حوصله سیزلیک له زمزمه ائتدی.

نيسگيلين چکسه ده یارب بو کؤنول دوستاقین اگلنجه لرین

بیل نوغول تک گؤرونر هر گنجه او زنجیرلرین دانه لری

باشقا بیر تصنیفی ده یادا سالیب باشلادی اوخوماقا:

آی اؤزون عاقیل بیلن لردلی دیوانه یه تدبیر ندير

البت کی صون چاره اونا بیر دمیر زنجیردی تدبیر

بوشعری چوخ دردلی، غصه لی و اومودسوز بیر حالدا اوخودی، آما ندسه حوصله سی قاجان کیمی اولدی و یا فیکری باشقاییر یثره جومدی کی دهاا دینمه دی و سوسدی. هاوا قارانیق لاشمیشدی کی داش آکل «سردزک» محله سی نین باشینا یئتیردی. بورا اومیدانچایدی کی قاباقلاردا، او واخت لار کی کئفی چاغ و داماقی سازایدی، اورانی قوروق ائله ییب کیمسه نین ایره لی گلمه یه جرأتی اولمازدی. اختیارسیز اولاراق گئتدی داش سکینین اوزه رینده بیر ائوین قاباغیندا اوتوردی و چوبوغونی چیخاریب اودلادی. اهمالجا چکمه یه باشلادی. نظرینه گلیردی کی قاباقلارا گۆره بورادا کورلانیب دی. جماعت ده گؤزلرینه بیر تهر گلیردی نئجه کی اؤزوده او واخت لارا گۆره چوخ دگیشیلیب. سینیخ میشدی. گؤزلری قارالیب باشی آغریدان چاتلا ییردی. بیردن بیره قارانیق بیر کؤلگه کی اوزاق دان یولادوشوب اونا ساری گلیردی یاخینلا شارکن دئدی: «لولولوطی، لوطی نی گنجه تانییارلار» داش آکل کا کا رستمی تانیدی. آیاغا قالخدی و ألینی بؤیرونه ووردی. یثره توپوردی و دئدی: «بوش - بوش دانیشماقی بوراخ! چوخ دا یئین گتتمه! ائله بیل اؤزونی چوخ لوطی بیلیرسن! آما سن اؤله سن هله آدمینی تانیما ییب سان!»

کاکارستم مسخره - مسخره گولرکن ایره لی گلدی و دئدی: «چوچوخندانیر بو طرف لرده تاپلمیرسان!... بو بو گئجه که حاجی نین ائوینده توی - دوگون ایدی سه سه سنی ائله بیل او را یول وئرمه ییب...»

داش آکل اونون سؤزونی آغزیندا قویدی: «آلاه سنی ائله یاخشی تانی ییب کی دلی نین یاریسینی آلیب، دلی نین قالا نیندا بوگون من کسه جه گم»، ال آندی قمنی چیخارتدی. کاکا رستم ده ها بئله، داش آکل قمنین اوجونو یئرہ تاخیب ال قولتوق دوروب دئدی! «بندی بیر لوطی ایستهره م کی بو قمنی یئردن چیخارتسین»

کاکا رستم وار گوجوایله بیردن بیرہ اونا یوگوردی آمما داش آکل ائله اونون بیله گیندن گوپسه دی کی قمه آلیندن چیخیب آتیلدی. اونلارین سسیندن یولدان کئچن دایانیب تاماشایا دوردولار. آمما کیسمه نین ایره لی گلمه گه و اونلاری آرالاما ق جراتی یوخ ایدی. داش آکل گولومسه ییب دئدی: «گنت، گنت گؤتور، آمما گؤزله کی بو دفعه برک - برک یاپیشیب ساخلا یاسان، چون بو گئجه قالیب قولان حسابلاری چو و تمه لی ییک»

کاکا رستم دو یونله نمیش یومور اقلارلا قاباغا گلیب دوشدو لر بیر - بیرلری نین جانینا. یاریم ساعاتا جان یئرده سو پورتلہ شیب تر باش گؤزلریندن آخیردی. آمما کیسمه ظفر چالانمیردی. بو کشمکش ده، داش آکلین باشی چوخ یامان حالدا یئرہ دگدی. لاپ بئله آزقالدی اؤزوندن گئده. کاکا رستم، اونو اوره ک دن ازیب اؤلدورمک ایستهرسه ده داها جانندان دوشموشدی. آمما بیر آندا گؤزو داش آکلین قمه سینہ دیکیلیب بوتون وار گوجوایله اونو یئردن چیخاریب الہ کئچیرتدی و داش آکلین بؤیرونه باسدی. ائله گوج ایلہ بو ایشی گوردی که هر ایکسی یئرہ سریلدیلر.

تاماشاچی لار قاباغا قاچیب داش آکلی چوخ چتینلیکله یئردن قاغزادیلار. قان دامالاری بؤیروندن آخیب بئری ناخیشیلیردی. آلینی یاراسینا باسدی. نئچه آددیم گؤتوردی و دیواراساری چکیلدی آمما بتردن یئرہ یخیلیدی. سونرا اونو گؤتوروب ال اوسته ائوینه آپاردیلار.

صباح سحرکی داش آکلین یارالانما خبری، حاجی صمدین ائوینه یئیردی، حاجی نین بویوک اوغلو ولی خان، داش آکلی گورمگه گئتدی. باشی نین اوستونه چاتدیقدا گوردی کی یاتاقا دوشورکن رنگی آتیب قیرمیزی بیر کف آغزیندان آخارکن چوخ چتین لیک له نفس چکیر. داش آکل اولوم حالیندا اونو تانی ییب تیره ک و توتقون سسله دئدی: «دونیادا ... تکجه بو طوطی ... واریم ایدیر... طوطیین جانی... سنین جانین... اونو تاپشیرین ... » آرتیق دانیشانمادی، سوسدی. ولی خان اییک دسمالینی چیخاریب گوزلری نین یاشینی سیلدی. داش آکل حالدان گئتدی و بیر ساعات سونرا اولدی. بوتون شیراز اهلی اونا آغلادیلار.

ولی خان طوطی نین قفسینی گوتوروب ائوه آپاردی. ائله اوگونون آخشامی ایدی. مرجان قفسین اؤنونده دایانیب، طوطی نین الوان لیقینا، دیمدیگی نین اگری لیگینه و اونون گیرده حالت سیز گوزلرینه مات - مات باخیردی. بیردن بیره طوطی، لوطی سایاق، پوزقون و اوره ک یاندیرجی بیر لحن ايله دئدی:

«مرجان ... مرجان ... منی سن اولدوردون ... کیمه دئیم ... مرجان ... سنین عشقین ... سنین عشقین منی اولدوردی،»

مرجانین گوزلریندن یاش شیریم - شیریم آخماقا باشلادی.

ترجمه تاریخی 72/10/29 - خوی

صادق هدایت

حاجی مراد

حاجی مراد چوخ قیوراق حالدا، توکانین سکی سیندن یثره یئندی. توزونو آلماق ایچون عبا-قباسینی سیلکه له ییب گوموش قئینجینی بئلینده برکتیدی. آیینی خینالی ساققالینا چکدی و حسن آدلی توکان شاگردینی چاغیردی. بیرلیکده توکانی باغلادیلار. سونرا گئن-بول جییندن بیر دؤرد قیرانلیق چیخاریب حسنه وئردی. اودا ممنونیت له آلیب فیشقا چالا-چالا گئت-گل ده اولان جماعتین ایچینده ایتدی. حاجی مراددا ساری عباسینی کی قولتوغونا ویرمیشدی چین نینه سالدی و دؤرد بیرینا باخاراق ساللانا-ساللانا یولا دوشدو. هر آددیم آتدیقدا اونون تازا آیاق قابی لاری قیژها قیژ سس وئریدیلر. یول اوستونده کی توکانچی لاردان چوخودا اونو سلاملایب کئف-احوال اندیردیلر:

- «حاجی سلام، حاجی کئفین نجه دیر، یوخسان هئج. تاپماق اولمور...»

حاجی نین قولاغی بوسۇزلردن دولوايدى. آما اونلارین «حاجی - حاجی» دئمک لری اونا مخصوص بیر کئف وئریردی. بونا گۆره ده اؤزونه شیشیردی و بۇ یوک لوک ساتا- ساتا معنالی بیر گولوشله سلاملا را جواب وئریردی. حاجی لیق اونا بیر لقب کیمی ایدی نییه کی مکه یه گنتمه مه گینی اؤز و یاخشی بیلیردی. تکجه اوشاقلیق دا، آتاسی اؤلندن سونرا، آتاسی دده سی نین ائتدیگی وصیته گۆره، اونلارین بوتون وار- یوخلارینی ساتیب سووور و هامی پوللاری قیزیلا تبدیل ائده رکن یئرلی - کؤکلی کربلایا کؤچورلر. بیر- ایکی ایل دن سونرا پوللاردا قورتولور و آللری بوشا چیخارکن دوشورلر یولچولوقا. بو آرادا ایسه تکجه حاجی ائله یه بیلیرکی بیر تهر جان قورتارا و اؤزونو همداندا عمی سینه ییتره. اونون شانسین دان دا عمی سی اؤلور و چون آیری واریشی یوخ ایدی بوتون مال - دؤولتی اونا ییتریر. عمی سی نین بازار دا حاجی آدیله مشهور اولدوغو ایچون، حاجی لقبی ده توکان لا بیر لیکده ییله سینه میراث قالیر. اونون بوشهر ده کیمسه سی یوخ ایدی. نئچه یول دا آنا باجیسینی آختارماق ایسته میشدی کی اونلاردان هئچ بیر خبر توتانما میشدی. ایکی ایل اولاردی کی حاجی ائولن میشدی. آما آرواددان ساری اؤزونو خوشبخت حس ائتمیردی. نئچه واخت ایدی کی أر- آرواد آراسیندا، همیشه دعوا ایدی. حاجی هرزادا دؤزه بیلیردی آما اونون آجی - آجی دانیشیقلا رینا و ووردوغو دیل یارالارینا دؤزه نمیردی. آنجاق آروایندان آجیق آچماق ایچون، عادت اوزره اونو هی دؤیوردی. گاهداندا بو ایشیندن پشمان اولوردی. آما هر حالدا چوخ چکمیردی کی بیر- بیرلری نین اوزونو اؤپوب باریشیردی لار. بیرزادکی حاجینی چوخ اینجیدیردی، او ایدی که هله اوشاقی اولما میشدی. نئچه یولدا دوست- تانیشلار اونو باشقا بیر آرواد آلماق ایچون نصیحت ائتمیشدی لر. آما حاجی او بونون سؤزونه آلدانان دیلیلدی. بیلیردی کی آیری بیر آرواد آلماقلا اونون بدبخت چی لیگی نین داها چوخ آرتماسی بیر گه دیر. بونا گۆره ایسه، بئله نکی سؤزلری بوقولقدان آلیب او قولقدان وئره ردی. بونلار هله بیر طرفده، آروادی هله گنج و گۆزهل ایدی. نئچه ایل ایدی بیر تهر بیر- بیرلرینه عادت ائتمیشدی لر و پیس- یاخشی بیر یترده کئچینیردی لر. حاجی اؤزوده هله جوان ایدی و آلاهیین ایسته یی اولسایدی سونرالار اوشاقی اولایدی. بونا گۆره ده حاجی، آروادینی بوشماق ایسته میردی. آما بو عادتده اونون

باشیندان چیخمیردی. آروادینی دؤیوردی و آرواد دا شیطان آتیندان یشمیردی. آغزینا گلنی دئیردی. مخصوصاً کی دونن گنجهدن آرالاری برک دیمیشیدی. حاجی قووورلی قارپیز توخوملارینی آغزینا آتا- آتا و اونلاری چیرتلابارکن قاییق لارینی یثره تۆکه- تۆکه، بازار آغزیندان ائشیکه چیخدی. او یازین ئینی هاواسینی کؤکسونه آلاراق یادینا دوشدو ائوه یشیرمک همین، یشنه دیشمهک باشلاناجاق. بیرین بو دئیجهک ایکسینی او و آخری دا دیلخور لوغا چکهچک، سونرا دا کوسولو حالدا شامی یییب بیر- بیرلرینه آغیز بوزه- بوزه یاتاجاق لار. جمعه آخشامی ایدی. بوفیکیرلر خاطیریندن کئچیردی و گنده- گنده او آل بو آله باخارکن آروادی نین سؤزلری یادینا دوشوردی:

- «گئت ایتیل بالانچی نین بیر ی بالانچی! سن یانی حاجی سان! سن نئجه حاجی سان کی آتا- باجین دیله نه- دیله نه رسوا اولوبلار؟! گناه منده ایدی کی مشهدی حسین صراف کیمی ائلچی نی اؤتوروب گلدیم سنه.»

نئچه یول دیل- دوداغینی دیشله دی و خاطیریندن کئچدی کی اگر آروادینی ایندی کؤرسه ایدی یقین کی اونون قارنین سؤکه ردی.

بو آنلاردا یشیرمیشدی «بین النهرین» خیابانینا و ندنسه چای قیراغیندا بوی آتمیش سؤیود آغاجلارینا باخارکن فکرینه گلدی یاخشی دی که ائله ساز- یاراقی جورله ییب یار- یولداشلار لایبرلیکده صاباح جمعه نی «مراد بی» دره سیننه چالدیرماغا گنده لر. بو ایشین یاخشی لیقی اوردا ایدی کی ائوده قالما قلاهم اؤزونو و هم آروادینا بدکئچمزدی. ائولری نین یاخین لیقیندا اولان کوچه یه- یشیریب یشیرمه میش، بیردن بیره اونا ائله گلدی کی ائله ییل آروادی اونون یانیندان کئچیب گئندی و اونو سایمادی. هم یشیرشیدن و هم چادیراسی نین آغ اته ییندن اونو تانیماغا شبهه سی قالمادی. اونون اؤز آروادی اولدوغونا ایناندی. آما حاجی دان اجازه سیز گونون بو واختی نه ایچون ائشیکه چیخماسی بللی دئیل دی. توکاناساری دا گلمه میشدی کی دئیجهک ایشی واریدی. پس هارا گتیمیشیدی؟

حاجی آددیلمارینی یئین لندی، گۆردوکی سهو ائتمیر اۆز آروادی دیر. آما اونون ائوه ساری گئتمه مگی حاجی نی لاپ تعجب لن دیردی. حیرص لندی. قباغینی آلامادی و اختیارسیز سس لندی: - «شهربانو»

او آرواد دالی یا دؤنوب باخارکن سانکی قورخودان دیکسه نیب یئین لشدی. حاجی داها اؤزونو ایتیردی. حیرصی - حیرصین کسیردی. پیچاق وورسایدین قانی چیخمازدی. آروادی اجازه سیز ائشیکه چیخب هئچ، اونو آدام یئرینه قویمایب هئچ، بیرده سایماز - اوتانماز یولونا دوام اندیردی! غیرت داماری توتدو و قانی جوشارکن یئنی دن سسله ندی:

- «آهان سن نه نم: بو واختان هاردا دیدین؟ دایان گۆر نه دئییرم! سن نه نم.»
- آرواد دایاندی و چارشاب آردیندا گیزلن میش اوزونو اونا توتاراق اوجادان دیله ندی:

- «ییه دللک سن؟ سنه نه؟ میتیلین بیر میتیل! تولودونون بیر آغزی نین سؤزون بیلیمیر، جماعتین ناموسونا نییه توخونوسان؟ ایندی سنه قاندریرام نه وار نه یوخ! آهای جماعت گلین گؤرون بو کئفلی گنده منیم جانیمدان نه ایستیر ... خیال ائله مه شُهر قانونسوز دور؟! ایندی سنی وئره م «آژان» ین آینه تا ... آهای آژان ...»

اؤلرین قایسی بیر - بیر آچیلارکن جماعت اونلاری دؤوره لیردیلر و گئتدیکجه ده چوخالیردیلا. حاجی نین اوز - گؤزو قیزارمیشیدی و آلین له بونونون دامارلاری حیرص دن شیشمیشیدی. پیسی ده اوراسی ایدی کی اونو تانییب - تانیما یان جماعتین بعضی سی ده : «آی آژان ... آهای آژان ...» سسله بیردیلر.

بونا گؤره ده حاجی نین حالی یامان توتولدی و دونیا گؤزونه قارالارکن اوأل بو آل اتندی و وار گوجو ایله چادیرا اوزه ریندن بیر سیلله آروادا ووردی و حیرص ایله دئدی:

- «هئچ هئچینه ... موفته یئرینه سسینی ده ییشمه. من سنی ائله لاپ گۆره ن کیمی تانیدیم! صاباح ... ائله صاباح سنی بوشویاجاغام. آیاغین کوچه یه آچیلیب هن؟! اوتانمازین بیر اوتانماز ... قویما آچام صاندیقی تۆکم پامیقی؟! جماعت شاهید اولون... شاهید اولون کی من بونو بوشویاجاغام. نچه واخت ایدی که ائله بیله سینه شبهه لی ایدیم. دیلیمی قارنیم قویوب

دینمیردیم. آمما بوقره او قره‌لره بنزه مز، سیز شاهید اولون جماعت، منیم آروادیم نانجیب اولوب. صاباح... ائله بو صاباح...»

آرواد دا سۆزدن قالماییب جماعته خطاب غضبله باشلادی کی:

- «غیرتیز هارا گن‌دیب.... سیز نییه به بیر سوز دئمیرسیز؟ قویماین بو آبریسز گنده

جماعتین آروادینا آغزینا گلنی دئی! اگر مشهدی حسین صراف بوردا اولسایدی

سیزه‌لره بیلدیره‌ردی نه وار نه یوخ! بیر یوخ‌دور بو آلچاق‌دان سوروشاکی اصلاً سن

کیم سن! نه دئیرسن. گت... گت آدمینی تانی! ایندی سنه ائله بیر دده یاندیریم

کی عؤمور بویو یاد‌دان چیخارتمی یاسان! آهای آژان....»

ایکی- اوچ نفر اونلاری آرالاماق ایسته ییب حاجی نی کنار چک‌دیلر. آمما قال- ماقال هله

یاتمامیشدی کی بیر آژان یئتیردی و حاجی آق‌انان بیرلیکده چارشابلی آروادی و ایکی- اوچ

نفر باشقا آدمی شاهد کئچمک ایچون نظمیه یه ساری آپاردی. یولدا یئنه همان سۆزلرایدی

کی حاجی‌نان آرواد بیر- بیر لرینه دئیردیلر و جماعت‌ده اونلارین دالینا دوشه رکن، ایشین

هارا چاتماسینی دایانمادان گۆزله‌بیردیلر.

حاجی یامان ترله‌میشدی و نظمیه مأمورونون یانینجا گنده‌رکن، جماعت آراسیندان اوتانا-

اوتانا کئچیردی و چتینه‌ده اوراسی ایدی کی بالا- بالا اؤز ائدیگی ظنده‌ده شبه‌لن می‌شیدی.

نییه کی بو آروادین چارپازلی باشماق‌لاری و گن‌دیگی جوراب‌لاری، باشقا جوره ایدیلر.

آروادین مشهدی حسین صراف‌دان وئردیگی نشانلاردا هامیسی دوزایدی و تازا آنلامیشدی

کی ائله بیل سهو ائدیپ کیر یخب دیر. آمما چوخ گئز آنلامیشدی. سویون شیریلتی سیندان

نگران ایدی و ایشین هارا چاتدیغینا قالمیشدی.

نظمیه یه یئترجک جماعت دیشاری داقالارکن اونلاری ایچری آپاردیلار. حاجی نان آرواد

بیر اتاقاکی ایکی یوکسک منصبلی آژان میز دالیندا اوتورموشدولار کئچدیلر. اونلاری

گتیره‌ن مأموردا ایشین نه اولدوسونو سؤیله‌ییب سونرا گئتدی قیراقدا دوردی.

رئیس حاجی یا باخیب دئدی:

- آدیز ندیر؟

- نوکریز آقا، سیزین کیچی ییزهه. من حاجی مرادام. بوتون بازار منی تانی ییر!
- نه ایش گۆره سیز؟
- بو یاقچی یام، بازاردا توکانیم وار. امریز اولسون!
- بودوز دورکی سیز بو خانیمادولاشیب ووروب سوز؟
- نه دئییم واللاه! من ائله بیلدیم کی اؤز آروادیم دیر.
- نه ایچون بئله فیکر ائله دیز؟
- چادیراسی نین انگی آغایدی.
- چوغ غریبه سؤزدور. مگر آروادیزین سسینی تانیمرسیز؟

حاجی اوره کدن بیر آه چکیب دئدی:

- آخی سیز بیلیر سیز کی منیم آروادیم نه اودپارچاسی دی؟ او بوتون قوردقوشون سسینی چیخاردا بیلر. حامامدان چیخاندا بوتون آروادلارین سسین دانیشیب اونلاری یانسیلار. من ائله بیلدیم کی ایستیر منی آلداتسین و اونا گۆره سسینی عوض لیر.

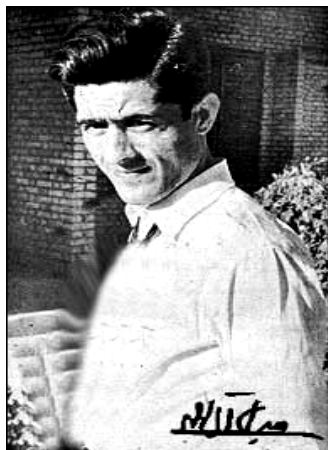
آرواد، حاجی نین سؤزونو آغزیندا قویوب دئدی:

- نه ده دیل تۆکور. دئییه سن بایاقدکی آدام دئییل ... یاخچی دی بو آژان قارداش اؤزو گۆردو کی جماعت ایچینه نجه منه آل آجدی. نه یازیق لیقا ووروب اؤزون! دئییه سن همانکی آدام دئییل فیکر ائلیرکی شُهر باشینادی. مشدی حسین بیلسه ددهن یاندریاجاق ...

رئیس : - خانیم داها سیزلیگنایش یوحدور. سیز بویورون گئدین! بیز ایندی حاجی نین حسابینا یئتیرریک» دئیر. حاجی دا : « واللاه آنلامامیشام. من بیلهدیم. ده یشیک توتدوم. آخی منیم جماعت ایچینه آیریم وار....» سؤیله ییر.

رئیس بیر زاد یازیر وئیرر مأمورون آئینه و مأمور حاجی نی باشقاییر میزین قباغینا آپاریر. حاجی نین آللری آسه- آسه پوللاری ساییب جریمه ایچون میزین اوستونه قویور. سونرا آژانلا بیر لیکده گئدیرلر نظیمه اداره سی نین حیه طینه.

جماعت اُت دن دووار چکمیشیدلر و اہمال - اہمال پیچیلدا شیردیلا. آژنلاردان بیرسی
 اُلدہ قامچی یئتیردی. حاجی نین ساری عباسینی چینیندن گۆتوروب اونون یانیندا دوردو.
 حاجی حرص و غضبدن ییلمیردی نئیلہ سین. اُللی شاللاق دال با دال اونا گۆپسہن سہدہ ہئچ
 اؤزونہ آلمادی. قامچی لار وورولوب قورتولاندان سونرا اُل آتدی جیینہ و بؤیوک ایپک
 سیلہجہ گینی چیخارارکن، باش - گۆزوندن سوزہن تری سیلدی. سونرا عباسینی چیینی اوستہ
 آتاراق، پوزقون حالدا ائوہ ساری یوللاندى.
 عباسی نین انگی ائوہ یئتیرہنہ جک ، یئر ایلہ سورونوردی و ندنسہ چالیشیردی کی آیاقلارینی
 ائلہ اہمالجا یئرہ قویسون کی یئنہ جہ آلدیقی آیاق قابلی لاری نین قیڑیلتیسی بیر یوللوق
 کسلیب خفہلن سین.
 ایکی گون سونرا حاجی آروادینی بوشادی.

جلال آل احمد

وسواس

غلامعلی خان ساللانا - ساللانا حمامین پیل له لریندن یوخاری قالخدی. آزجا دوروخدی، نفسین تزه‌له‌دی و یئنه تکرار یولادوشدو.

آما ایکی آددیم آتامیش ندنسه یئنی دن دایانماق ایسته‌دی. بارماغین آلینا قویدی، گیجگاه لارین اهمالجا سیخدی و قاش - قاباغین تۆکه‌رکن نئچه یول شیطانی لعن ائلیه‌دی. دوز فیکر ائله‌میشدی. یادینا گلیردی کی غسل ائتمک ایسته‌ینده استبراءنی اونوتموشدو. ایندی اؤزو کی پاک دئیل هئچ غسلی دا باطل دیر. لاپ چتینی ده پالتارلاری نین مردار لیقی و اونلاری کیرلنمه میش دگیشمک ایدی.

بیر نئچه آن شبهه لندی. «شاید سهو ائدیرم...» دئییه ایسته‌دی اینانمایا. آما یوخ، مطلق اینانمالی ایدی. ایسته‌دی قاییدا و بیر داهادا حماما گیره. آما تنبل لندی و قاییتما‌دی. نییه کی هم اوتانندی و هم ده ناهار نامازین واختیندا قیلدیغی ایچون، آخشام نامازینا جان تجدید غسل

ائتمگه وقت چوخ ایدی. بیر داها دا شیطانی لعنت له دی. حامام بوخچاسینی قولتوغو آلتیندا یئر به یئر آنده رکن، عباسی نان اونون اوستونو اؤرتدی و یئنه ساللانا- ساللانا یولادوشدو.

گونش، حامامین سقفی نین شیشه لرین یامانجا قیزارتمیشدی کی غلامعلی خان خزنه ایچینه، بارماقلارین قولاغینا تیخیب قُربه تن الی الله غسل ائدیردی. چالیشیردی اصل دن فرع دن هئچ بیرین اونو تماسین. بونا گؤره ایسه قولاقلاری نین دلمه- دثشیکیدن توتدو گؤبه بی نین ایچینه جان باش چکدی. استبراء ائتدی. و سونرا نیت، داها سونرا دا باشلادی بیر یول ساغ طرفین نیتی ایله، بیر یول سول طرفین نیتی ایله... کی لعنت شیطانا بورنوندان قان آچیلدی.

ألین آتدی بورنونا، خزنه نین سویونو قاریشدیردی و قانین رنگی ایتدی، و سونرا ترسه- تله سیگ خزنه دن چیخدی و بیر گوشه د حالدان گئتدی.

ائوی یاخین ایدی. اوغلونا خبر وئردیلر و اونو اؤز فیطه — قدیفه سیله قورولادیلار. بورنونون قان آخماسینی بیر تهر کسدیلر و حامامدان چیخارتدیلار.

گنجهدن ایکی ساعات کئچمیشیدی کی حالا گلدی. قالخب اوتوردو و آروادیندان احوالاتی سوروشدو. آمما او دینمه میش اؤزی هر بیر زادی خاطیرلادی. آروادین یوللادی تا حامام بوخچاسین حاضیرلا سین. و اؤزو تئز پالتار گئیب یولادوشدی.

شبهه سیز یول استونده کی حامام ایندی یه جان باغلامیشدی. باغلی دا اولماسایدی اونون اوزوندن بیر داها دا گلمزدی کی اورا یاگتسین. بوگون یازیق حامامچی نین بساطینی بوسوتون قاناچکمیشدی. ناچار یولادوشدو. ایکی- اوچ کوچه کئچه رکن قارانیق بیز بازارچادان باش چیخارتدی. بازارچادا یئرله شن حامامین دالانیدا، بیر قوقوچیراغی پیل له لرین دییندن ایشلدیردی و دام- دوواری اولدوغوندان داها کاس و توتقون گؤستیریدی.

غلامعلی خان، حامامین ایندی یه جان باغلانماسیندان سؤینه رک، پله لردن ائتدی. حامامین لاپ آخیرا قالمیش دلکی، بساطینی ییغیشدیرماقدایدی. یاش فیطه لری بیر- بیرینه دوگون ویریب قاپ باجدان آسیردی. ایشله نمیش قدیفه لری قاتلا ییردی. آلدی گئی لن باشماقلاری کنار دوزوب چراغ لاری بیر- بیر سؤندوروروردی.

غلامعلی خان هله ایچری گیرمه میش دی کی اونون سسین ائشیتدی:

- آغا جان حمام تعطيل اولوب!
- سلام عليكم ... منيم بير اوقدر ايشيم يوخدور، سويابايتب چيخيرام.
- آغا جان! دئديم حمام تعطيل اولوب... آخى قوياجاقسىز بيز جماعته بير راحت اولاق يايوخ؟! هرزادين بير واختى واردا، بيرمى دؤرد ساعات كى حمام اولماز.
- نيه حيرص له نيرسن داداش؟ سن بير چوبوق دمله يه نه من چيخميشام ... دئيه پالتارلارين سويوندو، اؤزونه بير فيطه باغلاييب يوللاندى.
- حامامين ايچى قارائليق ايدى. چراغ ايسته دى. دللك تنبل لندى و ياخينداكى قاپى نين يوخارى سيندان حمامين بير جه دانا پيه سوزونو يانديرىب اونا وئردى.
- غلامعلى خان، يونان يثرين قاپى سى نى آچدى. بير بسم الله دئدى و ايچرى گيردى. قورخا- قورخا گؤزلىرىنى باشى نين زيربى و تيره ك كؤلگه سينه كى، سقنين اورتا گومبذلىرینه جان بوى آتيب اوزانميش دى زيلله دى و فيكره جومدى. بيرداها يئنه اوجادان بسم الله دئدى و اؤزونو خزنه نين پيل له لرينه چاتديردى. پيه سوزى پله لرين اوستونه، دوز خزنه داشى نين انگينه قويدى. بير اوووج سو مزمه ائتدى و بير اوووج دا اوزونه ويردى. سونرا آياقلارنى يودو و خزنه يه باتدى. خزنه انگينه جان دولوايدى. سويودا يامان داغ ايدى. جانينى ماراقلاسورتوردى و دوغروردان كى كئف ائديردى. سو داشاركن خزنه نين داشين ايسلاديردى و پيه سوز اھمالجا تكان يئيردى. پيه سوزون آلاوى ايليپ بوزولوردى و قره لتى لر، اوزايب گوده ليردبلر. غلامعلى خان بونو ييلىپ آنلاياركن، ندنسه يئنه گمان ائديردى كى، جين لردير كى گليب كنجيرلر و هاوانى ترپه ديب آلاوى بورجودورلار.
- بونا گوره ايسه آرجا دؤزدوى. جين لرين سس- صدا سيني ائشيدمه دن، اوجا بير بسم الله دئدى ... و پيه سوزون ايشيقي سؤندى. فيكرينى باشينا ييغدى و قورخونان قارائليقى بير آن اولورسادا ياددان چيخارتدى. ايكى- اوچ يول دا آلىنى بدننه سورتدو و باتدى سويون تركينه. آياقلارنى يئر قويوب بيرنچه آن اؤزونو اھمالجا و يونگول سويون آلتيندا ساخلادى و سونورا باشى نى سودان چيخارتدى. هريان قارائليق ايدى. گؤزلىر ائووكالادى. اھه! ندنسه هريان ياغلى ايدى. ديكسه ندى و قورخدى. و قورخولو بير قيشقيرتى نان نچه يول دللكى سسله دى. دللك هؤله

سک ایچری گوردی. هر ایکسی دوزیر آندا تعجب له بیر- بیرلیدن سوروشدولار: «پس چراغ ننج اولدی؟!» و هر ایکسی جوابدا سوسدولار. دللک گنتدی و باشقاییر چراغ لاقایتیدی. بیه سوز یوخ اولموشدی آما خزنه نین سویو اوزه رینده، چراغ یاغی دالغالانیردی. غلامعلی خان دا باشندان آیاغا، بولانمیشدی یاغا، دللک آغزین آچمیشدی یامان- یوغوزا کی غلامعلی خان اؤزونه آلمادان بیر گؤز یومونجا» لالا الهالاله دئییب دیشاری چیخدی. جانیندان، یاغلاری بیر تهر سیلدی و پالتارلارین گئییب میریلدا یا- میریلدا یا گنتدی.

سحر چاغی اذان دان قاباق ایدی کی، غلامعلی خان بوخچاسین قولتوغونا ویریب عباسینی باشینا چکمیشدی و کوچه نین کناری نان ساللار- ساللانا حاماما گندیردی. اؤز- اؤزونه دانیشیردی و بللی ده دئییلدی که نه دئییر. شیطانی لعن اندیر یا آلاهی مدح؟! او هله ائله یه بیلمه میشدی بونوندا کی واجب غسلی، قربه تن الی الله دئییب یئیرینه یئیره.

ترجمه تاریخی: 65/1/31 تهران

جلال آل احمد

آمریکالی آر

»... ودکا؟ یوخ، ممنونام، ودکانین زفتین آلانمارام، ویسکی اولسا یثنہ بیر سؤزدور، اودا بیر آرجا! آلرینیزہ قوربان، یوخ، سوقاتیلسادا زفتین آلانمارام، «سودا» وارمی؟ تأسف لر آخی او کثافتین ایت اخلاقی منہ ده اثر ائله ییب اگر بیلہ سینیز کی نہ قدر ویسکی له سودا ایچردی اینانماسی نیز! پاپام ائوینده دیلمه ده اصلاً ده یمه میشدی، پاپام اؤزوده دیلینی وورمازدی، ایچگی یه هئچ یاخین گنتمزدی، یوخ، مؤمن - مقدس آدم دا دئییل، ائله بئله دا، بیزیم عائله ده رسم دئییل دی، آمما او کثافت اول شئی کی منہ اؤیره تدی ویسکی له سودا دوزہ لتمک ایدی، ایش دن قایداندا، گرک ایدی کی ویسکی له سوداسی ائوه گیرجکک آئینده اولایدی، آلرینی یومامیشدان قاباق،

اگر من بیلہ ردیم کی او آللری ایله نه ایش لرہ باخیر؟! ائوده کی اولمازدی گاهدان هوس ائده ردیم کی ویسکی سیندن آرجا ایچهم، البته او واخت لار هله قیزی می دوغما میشدیم، تک قالماقدان حوصله م قاچیردی، آمما خوشوما گل میردی، بوغازیمی پیس آجیشدیریردی، اؤزوده نه قدر یالواراردی کی بیر لیکده اوتوروب ایچہ ک فایدا وئرمزدی، آمما حامله کی اولدوم، یالوار - یاخارینان باشلادی منہ آریا سویوندان دوزہ لمیش ایچگی لر وئرمه گی کی سودوم

ايچون ياخچى دير. آما اوگون كى اونون نه ايشده چاليشديقندن باش آچديم، اختيارسيز باشلاديم ويسكى ايچمه گه. بيرينى اوزومه توكوب بيرينى ده اونون «قير فرند»ى سايلان قادين، يعنى مثلاً اونون قاباكي نشانلى سى. آخى منى باشاسلان دا ائله او ايدى. بيرليكه اوتوردوق ويسكى ايچمه يه و اوره ك سوزلر يميزى آچيب دئمه گه. ايندى آغلاما هاجان آغلا. دوشونملى بير زاددى. آدام دپلمه اول، گوزل اول، بيليرسى نيز دا.... - آتاسى سايلان اول، انگليزجه كلاسينى بيتيرميش اول و مجبور اولماياكى هر كيشى ن يولا گنده اوندا بئله بير اويونا راست گله! ... دوغرودان كى اينانماق اولمور! بوقدر عالى تحصيلات آلميش جوان لارى كى اؤز مملكتينده توكولوبدولر و ييغانلارى يوخدور بوراخاسان، بوقدر مهندسى، دوكتور و ... آما او كولباش لاردا يا گنديرلر فرنگى آرواد آليرلار يادا آمريكالى سين. ساح آدام دا تاپميرلار. كوچهرلينده اولان پست چى لارين قيزلاريني آليرلار، يادا يول لارى اوستونده كى سوپرماركت ده ايشله ين قيزلارى يادا كلينيك ده ايشله ين قوللوقچولارى كى ايشلرى چكيلميش ديش لرين يئرینه پامبوق تيخماق دير.

اوندا هله گور كى بونلار نه افاده ده ساتيرلار! دئيه سن ائله «سوزان هيوارد» ديلار يادا «شرلى مك لين» له «اليزابت تيلور» ون اؤزودولر.

قويون هله بيرينى سيزه تعريف له ييم. كئچن لرده بوقيزلاردان بيرينى گوردوم. ايكي آى ايدى بير ايرانلى اوغلانا گتتميشيدى و اون بئش گون ايدى كى ايران دا ايديلار. ارينى تلگراف لا چاغيرميشديلار و چوخ تله سيك كى قايد ايرانا اولوبسان پارلمان عضوى. ائو صاحابى منى دعوت ائتميشيدى كى گندهم اونلارا تا آمريكالى قوناغى تك قالمايا. بيرى اولاي كى اونون ديلينى قانا و دردله شه لر. دوز كئچن هفته ايدى. قيز ايكي كلمه تگراس جا دانيشماق له ... يوخ. گولمه دى. شوخلوق ائله مى رم. آغزينى ائله گئن دن آچيردى كى گل گوره سن. ديرناقلارى هله قالين قئيم ايدى. بللى ايدى كى گون ده بير تئست پالتار يويورموش.

باخين گورون هله نه دئيردى؟ دئيردى: «بيز گلمه ييميز له سيزه تمدن گتيرديك. پالتار يويان ماشين دان تا گاز اوجاقينا جان بيز ...» و بئله ئكى سئر - سئفه سؤزلردن آلريندن بللى ايدى كى هله ده تگراس دا پالتارى تئسته اوووب يويورموش. گل بويلوم بونلارين افاده لرينه! مال

اوتاران قیزی ایدی، اونلاردان دا یوخ کی تورپاقلاریندا نفت تاپیلیب داها آلاها دا بنده دئیل لر. یوخ اونلاردان ایدی کی هله ده اؤزگه نین مال - جامیشین اوتاریرلار. البته چوخ دا ایسته مه دیم اوزونه گله م. آما بیر کیشی کی او مجلس ده واریدی و بو سؤزلری ائشیدیردی زورایله نئچه اینگیلیزجه کلمه نی دال با دال دوزوب دئدی: «گر تمدن بو شئی لردی کی سیز دئیرسیر، بیز باغیشلا بیرق او کمپانی یه کی ماشین یویان ماشین لا بیرگه سیزی ده بیزه تحفه یوللایب» البته او قیزباش آجمادی. یعنی اونون انگلیزجه سینی قانمادی ناچار اولوب اوزوم ترجمه ائتدیم. او کیشی نین چاوابینی قایدیب وئرمک عوضی، باشلادی کی حتماً اخلاقین خوش دئیلیمش و یا اؤزونی اُلدن آیقداق قویوبسان کی ارین بوشایب دیر. لاپ بو آچق لیق دا. کیشی نین او ایتی لیک ده کی سؤزونون زهرینی آلماق ایچون، باشلادیم باشدان کنچیرتدیم حیاتدان آزاچق دانیشماق کی آمریکا دا ایدیم و آمریکالی اَریم واریدی و ایندی بوشانمیشام. اَریمین نه ایشده چالیشدیقین کی آنلاتدیم دؤندی منه دئدی: بو کی عیب اولمادی، هئچ بیر ایشده چالیشماق عیب دئیل. حتماً آنا دده سی بیر ایش ایشله یب لر کی اونون میراثی سنین اوشاقان یئیرمه سین. یادا اخلاقین خوش دئیلیمش، و بئله نکی سؤزلردن. ائله بیل کی اصلاً تازا یولدان یئیرمه ییب و بیر آزادا بیزی بورجلو چیخاردیردی. بللی ایدی دا. اَری پارلمان عضوی ایدی. آخی اگر بو باشی داشی لار گئدیب بو کیمی تورشامیش لاری آلمایالار، منیم کیمی بیر قیز کی گئدیب اؤزونو اوداسویا آتماز ... یوخ. اَللری نیز آغریماسین! بیله مه چوخ وئرمه یین، حالیمی کورلا یار. آج قارین لا ویسکی. آرجا دیینده اولسا بس دیر. بیر قیرچا پنیر اولسا پیس دئیل ممنون. بو پنیردی؟ نییه به بو قدر آغ. نه ده شور! هارا مالی دی؟ ... لیقوان؟ به هارائین دی؟ ... بیلن میرهم . تکجه هلند ایله دانمارک پنیرین تانییرام. آما بو بیرینی ... اصلاً اونو ایسته مه دیم. پوسته ائله هرزاددان یاخچی دی. ممنونام. دوغوردان هاردا دیدیم، نه دئیردیم؟ هن. آمریکالی لار کولوپوندا اوننان تائیش اولدوم. بیر ایل ایدی کی اینگیلیزجه اؤیره نمک ایچون کیلاسا گئدیردیم. دیلم کی آلدیم. کنکورا یازیلدیم. اؤزوده اوقالا بالیق دا. مگر اوقدر آدام ایچره کنکوردان چیخماق اولارمی؟ بو نا گوره ایسه پاپا دئدی گئت کلاسا. هم باشین دوموک اولار، همده باشقا بیر دیل اؤیره نه رسن. او کثافت او واخ

بیزیم معلیمی میز ایدی. اوجا بوی، خوش تیپ و ساری تئل، لاپ کامیل بیر آمریکالی. اوزون و کفهللی آللری وار ایدی. آللری یازی دفترلری اوزه رینی تامام حالدا توتاردی. بلی دا، بیر- بیریمیزی خوشلادیق. اول باخیشدا چوخ دا ادبلی ایدی. ایلک دعوتی مندن، بیر رسامین سرگی سینه گئتمک ایدی. «عباس آباد» دا تیکلمیش یئنی بیر کولوپدا، اونلاردان کی بدن سیز باش چکیملر یادا تیکه- تیکه رنگلری یان- یانا دوزوب بیر یاستیق چکیب آدینی آدم قویورلار و باشینی بیر پیالایا اوخشادیرلار و یا ایکی آرشین پارچایا اوچ- دؤرد لکه رنگ سپیرلر.

پاپا ایله مامانی دا دعوت ائتمیشدی کی سئوینجک لریندن یئرده- گؤیده دورموردولار. سونرا اؤز ماشینی لا بیزی ائوه قایتاردی. اونودا چوخ احترام و ادبله ماشینین قاپی سینی آچماق و بئله نکلی زادلار. اودا پاپا ایله مامانا کی هله ده ماشینلاری یوخدور. ایشین نه اولدوسو داها بللی ایدی. او گئجه دن ایشلر اؤز آخارینا دوشدی. سونکی چاغیریشی منی بیر رقص مجلسینه آپارماق ایدی. بایراملاردان بیر ایدی. نظریمه «تکس گیونینگ» ایدی ای وای! نئجه یانی قولاغینیزا چاتما ییب؟! بیر آمریکادی بیر ده «تکس گیونیک» شوکور ائتمک گونودور. اوگون دی کی آمریکالی لار قیرمیزی دری لری بوسوتون قیریب قورتاردیلار... البته کی پاپا بو ایشه ایدین وئردی. نییه به وئرمه یه ایدی؟! کیلاسدان ائشیکده کی کیسمه یوخ ایدی اونلا اینگیلیزجه دانیشیب تمرین ائتمیش اولام. باشقا بیر دیلی ده دانیشما یانا جان اؤیره نن مه سن! عوضینه او دا هفته ده بیر گون بیزه گلیردی تا فارسجانی یاخشی جا اؤیره نسین. آمما سیزه هله دئییم او شلیک دن. بیلیم سیز نه خبر ایدی! بیر کدونو ائله شکلیه سالمیشدی لار کی سانکی بیر دازالاغین باشی دیر و بیله سینه گؤز، بورون و آغیز قویموشدولار و ایچینده ده بیر چراغ یاندیرمیشدی لار. بیر چال- اویناسین ایدی کی گل گوره سن! بالا- بالا انگلیزجه نی ده اؤیره نمیشدیم و مجلس ده اؤزومو غریبه حس ائتمیردیم. البته ایرانلی لاردان دا اوردا چوخ وار ایدی. او گئجه نه قدر یالواردی کی ایچگی ایچمه ایچمه دیم. اونون دا ائله ییل منیم بو اخلاقیمدان خوشو گلدی. نییه کی منی ائوه آپاریب یئتیره نده، او قدر منی مامانا تعریف لدی کی گل گوره سن. البته سؤزلرینی اؤزوم ترجمه اندیردیم. داها اؤزومه بیر بؤیوک دیلماج

اولموشدوم. بو سایاق لیقلا سگگیز آی برابر اولدوق. کرج ده قاییق سورمک دن توتدو تا شاه عبدالعظیمه جان گتتدیک. سینامایا، موزه یه، بازارا و ائله یئرلره کی اگر او اولماسایدی، عؤمروم بویی او یئرلری گۆرمه یه چه ایدیم. «کریسمس» گنجه سی بیزی ائوینه دعوت ائتدی. «کریسمس» گنجه سینی کی ییلیرسینیز ندیر. پاپا ایله ماما دا وارایدیلار. «فیئر» ده وارایدی. تانی بیر سینیزدا، فریدونی دئییرم، قارداشیمی، «لوس آنجلس» دن ییله سینه ایکی دانا پیشمیش هوندوشقا یوللامیشدیلار... ای وای! سیزین به ندن خبرینیز وار؟! همان یئری دئییرم کی «هولیوود» دا اورادادیر. البته تکجه اونا کی یوخ، بایرام گنجه سی غربت ده اولان آمریکالی لارین هامیسینا یوللامیشدیلار. بللی دیر دا، بیر ئیرده کی اوجور بیر کثافتی ائله نکلی بیر ایش ایچون تهرانا یوللا بیرلار، گرک ده کی هوندوشقاسین، ویسکی سین و سیگارتین ده یوللا بالار. اینانین کی راضی ایدیم اوغرو اول، قاتیل اول، کانگستر اول! آما او ایشین صاحابی اولمایا ... آللری نیه قربان. لطفاً آزجادا ویسکی، قدحین لاپ دیبینده، ائله ییل آمریکانین دئیل. اونلار «بوبن» ایچیرلر. تورپاق دادی وئریر. بو «سکاچ» دیر. آما چوخ ایتی دیر. انگلیس لی لرین اؤزلری کیمی. دوغرودان هاردایدیم. ندن دانیشیردیم؟! هن! او گنجه منه ائلچی دوردی. چوخ رسمی حالدا شام باشیندا! من اؤزوم ده ترجمه ائتدیم. ماراقلی بیر زاد دئیل می؟ ایندی یه جان کیمسه بو تهر آره گنجه ییب. هوندوشقانی بؤلوب هرهنین پایینی بشقابا قویدی. سونرا شامپاین، آجیب پاپا ایله مامانین قدح لرینی ده دولدوردو. مامان ایچمه دی. آما ندنسه پاپا ایچدی. من اؤزوم ده یالاندان بیر آغزیمی ویردیم. اؤل ده چوخ توند و تورشا شیرین ایدی. آما توندلیگی کی گتتدی شیرین لیگی قالدی. سونرا باشلادی پاپایا دئه کی سنه ائلچی دورماق ایسته ییرم. همده یالوار - یاخار ائتمک کی اهمالجا و سایلا - سایلا دئیم کی عسگر لیک دورانین سوروب، وئرگی وئریمک دن معاف دی. قان قوروی فیلان دی و ناخوشلوقی یوخدور. مین بش یوز دلار آیلوق آلیرکی اگر قاییدا اولاجاق سگگیز یوز دلار. آما واشینگتن دا اتوی وار و هئچ قیستی یا اجاره سی یوخدور. آنا - دده سی لوس آنجلس ده دیرلر و اونلا هئچ ایش لری یوخدور و بلله نکلی سؤزلردن. پاپا ائله لاپ او اول گوندن بو ایشه راضی اولدی. نیه کی ییله مه دئدی: «باشینی اوجا توت قیزیم. مین لره قیزدان تکجه بیر سن کیمی

اٹھدے بیلر آمریکالی یا اُره گئدہ. شوخلوق کی دئییل! آما یتھ سن اوزون بیلرسن. سنسن کی گرگ اوزونہ حیات یولداشی سچہ سن! بیر ہفتہ ماجال آل تا بوتون فیکرلرین اٹلہ یہ سن. بو ایشی دہ گوردوک. البتہ لاپ او اولدن اٹلہ ایش قورتولموش کیمین ایدی. بوتون قوہوم- قونشو بیلیردی. ایکی- اوچ یولدا قوہوم- اقربا طرفیندن قوناقلیق وئرلمک و بٹلہ نکے زادلار. نہ قدر دہ پاخیل لیق ائدیردیلر و قیزلارینی اوزہ چکیردیلر! بو ایشین اوستونده اٹلہ، عم قیزیم و خالا قیزیلاریم لا کوسولو اولدوق.

پاپام دوز دئییردی، شوخلوق کی دئییل دی. بوتون قیزلار اونون آرزوسوندا ایدیلار و او تکجہ منہ اٹلچی دورموشدی. ہنچ دہ معناسی یوخ ایدی کہ من گلہم اونون خیریندن کئچہم و قویام کی باشقاسینی آلا. بو آرادا تکجہ نہم ایدی کی سسی چیخیردی. دئییردی قوہوم دا بیزیم کاشانلی واریمیزایدی، اصفہانلی واریمیزایدی و «بوشہر» لیدہ. آما داہا آمریکالی یوخوموزایدی، نہ تانی بیریق کی کیمدیلر. او کی عائلہ سینی تانیمادین و قاپی- قونشودان اونون پیس یا یاخشیلیقینی اؤیرہن مہ دین، اونون فایداسی یوخدور. و بٹلہ نکے قاری نہ سؤزلریندن، کین کسمہ میزہ دہ ہنچ گلہم دی. دوردی گنتدی «مشہد» ہ کی مراسیم دہ اولماسین. آما منیم کٹف اوستونده کٹفیم ایدی. تانیش بیر کین کسہن چاغیرمیشدق. بوتون قوہوم- قونشولار وارایدیلار و بیر سیرادا آمریکالی لاردان. عقد سفرہ سیندن بولی، عکس سالدیلار، اریمین دوستلاریندان بیرری دہ فیلم چکیردی. آما آمان بو آمریکالی لارین آلیندن، ہرزاد دان باش آچماق ایستہ ییردیلر. ہی باشلا بیر دیلار سورغو- سؤالا. ہادا دئییردین کی بابا من ایندی گلین چیخیشام قالسین سونریا قولاق آسمیردیلار. بونون آدی ندر؟ قندی نہ جور اووارلار؟ چؤرہ گین اوستونده نہ یازیلیب؟ اوزہ رلیگی ہاردان گتیرہ لر؟ آما ہر نہ سہ کئچدی. کین کسمہ گونو، تانیش لارین ایکی سینی دہ شو فر لیق ایچون اؤر ادارہ لرینہ استخدام ائتدیلر. یوزمین تومن دہ کینیم اولدی... «لا الہ الا اللہ» سؤزونودہ عقد سوفراسی نین باشیندا دئمہ گی اونودمادی کی کبی نیمیز شرعی اولسون. و نہ ایشدہ چالیشدیقی؟ بیز بیلدیگمیز انگلیزچہ معلم ایدی. آما قبالہ دہ یازدیلار «حقوق دان» آمریکا کنسول لوقوندان ایکی نفر دہ بو ایشہ شاہید اولدی. من اٹلہ اونو بو دانشدیقی یالان ایلہ زندانا سالدیرا بیلردیم.

لاپ آزیندان اونو مجبور ائده بیلهدیم کی قیزیما وئردیگی دؤردیوز دلار دان باشقا، آلتی یوز دلار دا قویا اوستونه وئره. آمما نه فایدا!! اونو گورمه یه هنج گوزوم یوخایدی. اوزونو گورمه یه بیر آن دا حاضر دئییلدیم. بونا خاطر ایسه آخیر دا راضی اولدی کی اوشاقی اؤزومه وئره، نییه کی اونلارین قانونلاری ایله ائده بیله دی کی اوشاقی اؤزو ساخلا سین. البته من ده کینیم دن کنچدیم. پولودا اؤزونون تایی جهنم اولاردی. اگر بیله ردینیز کی پولونونه یوللاردان آله گتیریر منه حق وئره ردینیز! او پولو قیزیل اندیب بویوندان آسماق اولارمی مگر؟ او پولاً آت - دوگو آلیب یتمک اولارمی مگر؟ بو سؤزلری اوگون او قیزدا دئییردی. اول - آخیر دفعه ایدی کی بیله سینی گؤروردوم. طیاره ایله لوس آنجلس دن واشینگتونا گلمیشدی. اوچاق آلایندان دوز دوروب گلمیشدی بیزه. ایکی ایل تامام کی من واشینگتن دا ایدیم اونون قوهوم - اقباسیندان بیرجه نغده گورمه میشیدیم. اؤزو دئییردی کی یول اوزاق دی و هره نین باشی اؤز ایشینه دوموک دی و بوجوره سؤزلردن. من ده راحت ایدیم. گوزون اوسته قاشین وار دئیه یوخ ایدی. البته گاهدان مکتوب لاشاردیق. قیزیمین فتو شکلینی یوللارکن اونلاردا اونون دوغوم گونو مناسبتی له بیر تحفه یوللاردیلار. بیر یاشیندا لیق شکلینی ده یوللادیق و اوندان سونرا، هنج خبر اولمادی تاکی او آرواد تاپیلدی. سلام علیک ائله ییب چوخ ادبله اؤزونو تانیتدیردی کی بو تک لیکدن نه یاخچی داریخمیرسان می؟ و نه گؤزهل قیزین واردی و بوجور سؤزلردن. سؤزلرینه قولاق آسا - آسا پالتار یویان ماشین لا آلله شیردیم و اونون دوزگون ایشله مه مگینه خاطر قیراق - بوجاغینا باش چکیردیم کی هنج اؤزونه آلمادان ایره لی گلیب و باشلادی یاردیم گؤستمه یه. دوزه لدی و پالتارلاری ایچینه دولدوروب گئتدیک اوتوردوق. باشلادی اوره گینی بوشالتماغ. دندی او بلا آداخلی ایدی کی بیله سینی آپاریرلار «کره» ده محاربه یه. محاربه کی قورتولور داها لوس آنجلسه قایتما ییر واشینگتن دا اؤزونه ایش تاپیر. آلا له بیلیر کی بو محاربه لرده جوانلارین باشینا نه اویون گلیر کی قایدان زامان، بئله نکی ایش لردن چکینمیرلر. کی من سوروشدوم نه ایشدن؟ باشلادی کی البته ایش عار دئیل؟ آمما بو ایشده چالیشدیقی ایچون قوهوملارین هنج بیرى داها اونو سایمیرلار. هر نه قدر ده او ایسته ییب کی بیر ته رلیکله اونلاری باشاسالا فایدا وئرمه ییب... منیم اوره گیم دوشدی قیدی - ویدی یا کی

اولمايا جلاد اولار. الكتريك صندلين يا گاز اتاقى نين مأمورو اولار. آخى ايشكنجه ايشينه باخان بير آدامين چاليشماسيني دا حقوقى ايشلره باغلاماق اولار. آمما اونون هانسى ايشين پشينده اولدوغونو كى بيلديردى، ائله بيل دونيا باشما فيرلاندى. ائله اولدى كى او آرواد اوڭرى دوروب گئتدى بيله مه بير قدح ويسكى دولدوردو سونرا اوڭزونه ده توكوب باشلادى يئنه اورهك سوزلرينى آچيب دئمه يه ...

أريمدن دانيشدى كى بير زامان اونون اوچونجو آداخلى سى ايدى. نيه كى بيرى « پرو » محاربه سينده اوڭلوب، ايكنجى سى ويتام دا و بير ده شانسينا بوجوره چيخب. دئيردى اصلاً بللى دئيل اونلاركى قايديرلار نيه بئله نكى عجب- غريب ايشلره باخيرلار يا دا اوغرو، دلى، قاتيل و سئفه چيخيرلار و مندن سوروشدى كى نه جور اولوب ايندى يه جان اونون نه ايشده چاليشديقنى آنلاماميشام. آخى هر نه اولور سادا من ده كى كيفلت قيزى، يتيم اوشاق يا داكى آرائق قيزى دئيلديم گوزومو يومام گندهم اونا. ديپلمه ايديم، گوزهل ايديم، آنا- ددهم سايلارين ايدى و بئله نكى سوزلردن ... آللى نيزه قربان. بيرينى ده وئرسه نيز ايجهرم. سيزين ده قوناقلارى نيز كى گلمه ديلر. بوغازيم چوخ پيس قورويوب! آمما بيلميرم ندنسه او قيز منيم اوره گيمده اوڭزونه تنز يئر ائلهدى. چوخ تر- تميز و مودلى زاد ايدى. دئيردى ئيدى ايل دى كى لوس آنجلسده يا ار داليجا گزير يا دا سينما اولدوز لوغو ايجون چابالير. سونرا آياغا قالخب پالتارلارى سرديك و قيزيمى كاليسكيا مينديريب قويدوق ماشينا و گئتديك أريمين چاليشديقى يئر. آخى من هله اينانميرديم. گر ك ايدى كى اوڭز گوزومن گوره ايديم! اول ده ادرهاسينه گئتديك. سلام عليك ائلهديق و باشلاديلار بويوردوغونوز ندير و هانسى پاركى يا چمنى سئويرسينيز. نه شكليده اولسون و جنسى نه جور آغاجدان. اگر بيلمه سهايدين كى بورا نه ايشين يئرى دير فيكر اندهردين كى ايسته بيرلر گلين- داماد اتاقى بزه يه لر. هرزاد نقشه اوزونن. ان- بويو و شيكلي نين نه ساياق ليقى، نه جوره تاختادان دوزهلمه سى و اوزه رينده كى اوڭرتوك ايله گول بوداقلاريني هانسى آلجوملار دان سئويب سئچمه ييميز و اگر فايئونلا آپارمالى ييق نئجه آتلى اولماليدير و اگر ماشين لا آپارمالى ييق نه سيستم ده و نه مدل ده اولماليدير. هم ده كى نئجه نفر قارشىلا ماقا لازم دير و هره سى نئجه آلارلار و نه حده ائله يه

بيله لر كه تأثر دويغولاريني گؤسترميش اولالار و كيم اؤزوني هانسي قوهومون يئرینه قويمايدير و نه جور پالتار گنيمه ليدير و هانسي كليسا دا

بيرزاد دئيرهم بيرزاد ائشيدير سيز، اداره لرينه اوقدر دفتر دستك وارايدى كى گل گؤره سن، كيريت اوزه ريندن توتدو سيله جك كاغازينا جان او اداره نين آدى ويريلميشدى، تبليغ ايچون چاپ اولموش كتاب و دفترچه لرده ائله جمله لر وشكيل لر وارايدى كى آدم مات قاليردى مثلاً «عؤمرولوك يوخو ناز مخمل ده» يا «فلان پارك جنت باغينا تاي دير» و بنله نكي سؤزلردن، اوردا چالیشانلار ييزى دؤوره له ميشديلر كى تك ليكده ايسته ير سيز يا عائله نيزله؟ نئچه نفر ليك اولمالى دير؟ سيزين خيرى نيزدير كى عائله لر ايچون تيكيلميش يئر سئجه سى نيز كى هم اوجوزدى و هم ده قيسطا باغلاماق اولار ...

لاپ دوزو اوره گيم آرقالا پارتلايردى، هنج اينانمالى دئيلىدى كى او بو ايش لر ه باخا، آخى اؤزو دئيميشدى كى حقوق ايش لرله چالشيرام و دئديگى «لاير» كلمه سى هله ده قولاغيم دا سسله نيرى، لاپ آخيردا اؤزوموزو تانيتديرديق و اريمين هاردا چالشيديقين سوروشدوق، البته چوخ دا پيس جوره يوخ كى نه ايچون گلديگيميزى آنلايالار، كى بلى بوخانيم او آغانين باجى سى دير و لوس آنجلس دن اونو گورمه يه گليب گر ك دى كى آخشاما قايدا و من ده چون اريمين بو گون هاردا ايشله دى يى يئرى بيلميرديم اونا گؤره ... چيخديق ديشارى دوز گتديك اورا كى اوردا ايشله ييردى، شيمشاد آغا جلارى آرديندان اونو گورمه يه نه جان، هله اينانميرديم، ايش پالتارلارى اگننده ايدى و قوللاريني چيرمالاياركن دوشموشدو چمن لرى اؤلچوب بيچمه گه، اؤلچو بيچى دن سونرا، اونلارا نشان قويوب الكتريك قازما ايله دؤره لرينه خط ساليردى و گنديردى بير آبرى سينا سارى، سونرا قارالاردان ايكي نفر گليب چمنى قه ليپ كيمي كؤكدن قوپايريب آتيرديلار يوك ماشيننا و سونرا اريم يئنى دن يئرى سؤكوردى و اوقارالار تورپاقلارى گؤتوروب باشقا بير ماشينا بوشالديرديلار، بنله ليكه ايش لرينه دوام وئيريديلر، آمما هامى سينين پالتارلارى بير شكل ده ايدى، اؤزلرى ده چوخ دقت ايله چالشيرديلار! بير اوووج تورپاقى دا قويمايرديلار حرام اولار و قيراقداكى چمن لرين اوستونه توكوله، بيز ايكميز ماشين دا اوتوراركن توموشدوق اونلارين

ایشینه و شیمشاد آغاجلاری آردیندان اونلارا باخارکن گۆزلریمیز یاشاریدی. بیزیم ماشینین کناریندان ایسه، دال با دال یوک ماشینین ایدی کی تورپاق داشی بیردیلار. چمن آپاریردیلار یادا یئنی تابوت گتیریردیلر. تابوتلاری سیرا ایله دوزوردولر چمنلرین اوستونه تا یئرین قازیلیب چوخورا دوشمه سی قورتولسون. اوگونلرایدی کی قیریلیمیش عسگرلری ویتام دان قایتاریردیلار. دسته دسته گونده اوچ- دۆردویوز نفر. باشلاری چوخ قالا بالیق ایدی. آریم گیلدن باشقا اون- اون بئش دسته ده ایشله بیردیلر. هر دسته پارکین بر آئینده عجیب ده بیر پارک ایدی. آدی «آلینگتون» ایدی. گرک کی انشیده سی نیز. بیر واشینگتن دی بیر آرلینگتون. بوتون دونیادا، آدلیم دی. اصلاً بیر آمریکادیر بیر آرلینگتون. البته بو سۆزلری ائله اوگون. اوقیز بیلمه دندی. استقلال محاربه لری زامانیندان اۆزونه آدا قازانمیشدیر «کندی» ده اوردادیر کی جماعت اونون مزارینا تاماشایا گتیرلر. ائله بیر تشریقاتلی رژه و مشق قوروپودا وارایدی کی گل گۆره سن. باشندان باشا چمن ایدی و قیراقلاری تپه کیمی دیک. چمنلرین دۆره سی دولوایدی آغاج ایله و مزارلارین آغ رنگلی باش داشلاری وارایدی که هره نین آد- سانی اونلارین اوزه ینده یازیلیمیش دی عسگرلر بیر یاندا، افسرلر بیر طرفده و باشقا درجه صاحب لاری داهره اۆز بۆلومونده. اوقیز دئییردی گۆروسن می؟ ارتش ده اولدوغو کیمی، هره اۆز سیراسیندادیر. من بیرزاد دئییرم سیز بیر زاد ائشیدیرسیز. دئییردی بیز آمریکالی لارین بوتون چالیشمالاری بورایا ختم اولور... اوره گی چوخ یانقلی ایدی! یئددی ایل گۆزو یولدا ایدی و اوچ نیشانلی سینی آلدن وئرمیشدی. ایککی سی نین مزارینی گۆستردی. «کندی» نین ده یئرینی ها بئله. رژه قوروپونا دا باخدیق و قایتدیق. چوخ دا دوروب تاماشا ائتمه گه حوصله م یوخ ایدی. ناهاری دا ائشیک ده یئدیک. صونرا گتتدیک سینمایا. آما قیزیم اوقدر زیریلدادی کی هئچ بیلمه دیم فیلم نه ایدی. ناهاردان سونرا ساعات دۆردایدی کی منی ائوه یئتیریب گتندی.

اوجوز دوشمه ک ایچون گئت قاید بیلطی آلمیشدی کی مجبور ایدی اوگون قایتسین. سون سۆزومنه نه اولسا یاخشی دیر؟ دندی محاربه لرده اوقدر اولو ییغیشدیرلار کی قایدانان سونرا دها، دیری لر دونیاسینی بوسوتون اونودورلار... آخشام باشی کی آریم ایشدن قایتدی، هر نه

اولوب کنج میشدی بیله سینه دئدیم. لاپ دوزو اوقیز گندهندن سونرا، بوتون واختیمی فیکره دالمیشدیم و ایرانی دوست تانیس لارلا تیلفونلاشیردیم. جوموشدوم او ایلک گونلره کی چوخ یالوار یاخارلا، منی چکدی آپاردی مسگر آباد قبرستانلیقینا. هله تو یوموزدان قاباق ایدی. ائله بیل کی گندیریک گلستان موزه سینه باخماقا، او واختان من هله بیلیمیردیم کی مسگر آباد نه ایچون دور و نه جور یثردی.

دئدیگیم کیمی اگر او اولماسایدی من هله تهرانین چوخ یئرلرینی تانیمامیشدیم. اورا گئندنه ده من کی بیلیمیردیم هار دادی، شوفری تانی ییردی. شوفرده چون ارمنی ایدی، بیزیم کفن- دفنی میزدن هئچ نه بیلیمیردی. اونا گوره ده مسگر آبادین قاپیچی لاری نین بیرینی چاغیریب منده اونون دئدیکلرینی ترجمه ائتدیم. بو سورغو سؤالین نه ایچون اولدوغونو هئچ هوش ائله میردیم. یادیمدادیر کی نهم بو ایشین اوستونده، منی نم نه قدر دانلادی کی بو ایشلرین نه معناسی وارمی؟ نامازسیر گندهنین جماعتین قیزینا ائلچی دوشمه سی بس دئیل دی هله بیر ده اونو گؤتوروب آپاریر مسگر آباد!

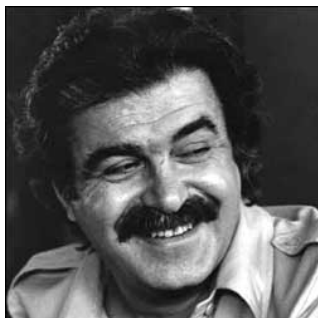
... اونوتمامیشام کی اونلا بیرلیکده اولان باشقا بیر آمریکالی، قاپیچی نین سؤزلرینی ائشیدهندن سونرا قایدیب اریمه دئدی کی گورورسن دا، حتی تابوت دا ایشله تمیرلر. بیر تیکه پارچایا بوکمه گین کی پول یاتیرتماسی یوخ دی... بیله سینی تانی ییردیم بودجه و زیرلیگی نین مشاوری ایدی. قرارمدار قویدولارکی بو خصوص دا سونرا بیر لیکده دانیشالار. یادیمدادیر اوگون کی بیلدی بیز تابوت ایشله تمه ریک بیله مه تعریف له دی کی بیز گلین- کوره کن کیمی بزهریک و قویاریق تابوتا. قوجا اولورسادا آغزینا پامبوق تیخیب باشینی داراییب فتر قویاریق و بونلارین هامی سینین بیر دنیا خرجی وار. من ده شام باشیندا بو سوزلرین هامی سینی ننه مه تعریف له مک له، اودا مندن اینجیمیشدی. اوگوندن دن ائله باشلادی میرتلا نماقا تاکی کیین کسمه گونو قویدو گئتدی مشهده. آما ندنسه بو ایشلردن من هئچ نه آنلامیردیم. آخی سیز اؤزونوز دئیین بیرمی یاشیندا، پوللو و گؤزل بیر قیز، اونون دا آلی بیر آمریکالی ائلچی نین آئینده، بئله نکى زادلارا هئچ شبهه یئتیره رمی؟ اصلاً منیم نه ایشیم وارایدی مسگر آبادین ایشینه! هله چوخ قالیردی کی بو ایش لر منی نهم کیمی فیکره آپارا، و اشینگتن داکى وارایدیق، هر

دن بیر اثشیدردیم کی دئیری قارالار بیزیم ایشی میزی آلیمزدن چیخارتماق ایسته ییرلر. بیر یولدا سوروشدوم کی قارالار قضاوت انده ییرلرمی؟ آخی من هله او گونه جان فیکر اندیدردیم کی «لایر» قاضی دئمک دیرکی حقوقی و عدلیه ایشلری ایله چالیشار. هر حالدا دئمک کی قاپی دان کی ایچری گیردی ویسکی سینی آینه وئریب بیرینی ده اؤزومه تؤکدهم. اوز به اوز اوتورارکن قضیه نین اوستونو آچدیم. بوتون فیکرلریمی ائله میشدیم و ایشین هر اوزونی سالیب چیخمیشدیم. ایرانلی یولداشلاریمدان بیرری تلفوندا دئدی کی بللی دی دا، بونلارین هامیسی ائله بو ایشین صاحابی دیلار. بوتون بشریته گور قازیرلار! بیله سینه دئدیم سن ده ائله بیل شعار وئرمه یه وخت تاپیپ سان؟ البته ییلیردیم کی اوره یینی بوشالتماق ایسته ییر. نیه کی تذکره سی لغو اولونموشدی. نه قایدا بیله ردی نه ده قالا بیله ردی. ایسته ییردی تابعیتی نی ده ییشینس و مصر تبعه سی اولسون. یثری ده یوخایدی من دئیم کی اگر بوجوردی نیه به آمریکادان آل چکن میرسن؟ بیر باشقاسی دا که چوخ ایسته مه لی چوانایدی و من اؤزوم ده نچه یوللار آرزو ائتمیشدیم کی کاش اونون آروادی اولایدیم، ییلرسی نی می جاواییم دا نه دئدی؟ دئدی ائله بیل باشینا هاوا گلیب ها! ائله بیل آمریکانین خوشلوقو اوره یینی وریب ها! دوز ائله بو تهر. آما اؤزو نه ایشده چالیشردی؟ هئچ ایشده! ایکی آمریکالی آرواد، اونو کئچین دیریردیلر. فیکر ائتمه یین کی کتفلی یم یادا اوزوم آچیلیب هر نه گلدی دئیرم ها! او آروادلاردان بیرری معلم ایدی و او بیرری ده طیاره ده قوللوقچو. هره سی نین اؤز لرینه ده ائولری وارایدی. بو آغا اوغلان دا هئچ اؤزونه آلمادان، اوچ گون بونون ائوینده اولاردی دؤرد گون او بیرری نین. شاهلیق اندیردی. لاپ کؤرفز شیخلری کی می نه درس اوخویوردی نه ده گلیری وارایدی. بیله سینه پول یوللویاندا یوخایدی. ائو - اثشیگنی اوزه چکمک ایچون ایرانلی لاری یالوار - یاخارلا ائوینه آپاراردی. بو ایشین نه قدر قولای و چیرکین اولدوغوندا دا هئچ چکینمیردی. بلی!

بوجور اولورکی من ییرمی اوچ یاشیندا دورورام و قیزیمین آلیندن یاپیشیب قایدیرام ایرانا. آما یئنه آلاسه اونون ایشینی راست گتیرسین کی منی اونودماییر. اونا صلاح مشورت انده ندن سونرا، گؤردوم تلفون زنگ ووردی. تلفون کی گؤتوردوم گؤردوم بیر ایرانلی جوان دیرکی حقوق درسی اوخور. اونون یولداشی ایدی و منی سیخینتی دان قورتارماق ایچون هر جوره

یاردیما حاضیرایدی. اوندان ایسته‌دیم کی بیلهمی گۆره. یاریم ساعتاجان اوتوردوق و قضیه‌نین هر اوزونی آچیب حاللاج لادیقدان سونرا بیر قرارا گلدیک. ائله بونا گۆره ده خیالیم راحت ایدی و اَریم گلندن سونرا، بیلیردیم نئیه مه‌لی یم. ساعات اوناچان اوتوراراکن بیله سی نن ویسکی ایچدیم و دانیشدیم. آخیری باشا سالدیم کی آمریکا دا قالان دئیله‌م. نه قدر یالواردی کی بو ایشی سن هاردان آنلا بیسان بیر زاد دئمه دیم. فیکر اندیردی کی آتا آناسی یا باجی قارداش لاری شیطانلیقین ائله ییب لر. نه قدر ده یالواردی کی هله دور گنده ک گزیه‌گه، سینما یا کولوپا و قضیه‌نی صباح حل ائده‌ریک قبول ائتمه‌دیم. سون سۆزومی دئنه دن سونرا، گئتدیم گیردیم اوشاقین اتاقینا و قاپینی باغلایب یئره سریلدیم.

لاپ دوزو چوخ کئفلی ایدیم، ایندیکی کیمی. دوزلوسو قاضی ایدی کی دئیردی بو ایشده اوبیری ایش لر کیمی بیر ایش دیر و بوشانماقا علت سایلماز... دئدیم اگر سیزین قیزی ییز اولسایدی بئله نکى بیر آداما وئره‌ردیزمی؟ دئدی چوخ تأسف لر کی قیزیم یوخدی! دئدیم اگر گلینیز صباح گله دئییه کی اَریم اولده معلم ایدی و ایندی بو ایشین صاحابی دیر و یا اصلاً یالان دانیشمیش اولاکى... اَریم داها قویمادی دانیشام سۆزومی کسدى. ایسته‌میردی دئدیگی یالانین اوستو آچیلا. بوجورده اولدی کی رضایت وئردی. قیزیما وئردیگی آیلیق سندلرینی ده امضالادی و ایرانا قاییتماق خرجینی ده ائله اورادا اؤده‌دی. بلی ائله بو تهر اولدی کی بیزده آمریکالی یا اَره گئتدیک. آللری نیزه قربان، بیر قدح ویسکی تۆکسه نیز ممنون اوللام. سیزین ده بو قوناقلاری نیز بللی دئیل کی نییه گلمیرلر... آمما دوعوردان اولمایاکى... اولمایاکى او قیز منی اؤز باشیندان آچماق ایچون، بئله بیر اویون اونیا یا؟! «قیرل فرند» ینى دئییره‌م. هن؟ ...»

غلامحسین ساعدی

سعادت نامه

(1)

ائو چاین اوزبه اوزونده ایدی. بالاجا و ساده بیر تاختا کۆرپو، چاین او آل بو آیینی بیر- بیرینه پایشدیریدی چاین او آئینده قاراللیق و تانینماز بیر بؤیوک مشه وارایدی. هر گون آخشام چاغلاری، قوجاکیشی گلیب ایوانداکی راحت صندلده ایله شرکن پیینی آلیشدیریپ اورمانا گۆز تیکیردی. گنج آروادی ایسه دالینی اونا چئویره رکن اتاقدا خیاطلیق چرخینی دالیندا اوتوروب باشینی دوموک ائدیردی. گاهدان بیرزاد تیکیردی و گاهدان دا اؤزونده اولوب توموردی.

آخشام لارکی اولوردی، آرواد مشهیه باخماقدان قورخوردی و دالداکی بالاجا پنجره دن دیشاری باخیردی. کیشی ده فیکر ائدیردی کی آروادی خیاط لیق و یاباشقا ائو ایشی لری ایله چالیشیری و اونا گۆره ده اونو راحت بوراخیب تکجه هردن بیر اوجا سسله آروادینی سسله ییب دئیردی: «زادجان، بوسسی ائشیدیرسن؟ نم نه جور دی اصلاً، چوخ عجیب دی! بیه یوخ؟»

هر واخت داکی قادین، کیشی نین گونده کی تکرار سۆزلریندن یورولوردی گرامفوناساری گندیب موسیقی سسی ایله اتاقی دولدوروردو. آمما سحرلرکی کیشی، اؤز مولک املاکینا باش چکمه یه گندیردی، گنج آرواد گلیردی و ایوندا دورارکن ساعات لارلا اورمانا گۆز تیکیردی و آنلاشیلماز و تانیماز سسلره قولاق آسیردی. سحرلر بوغونتولو و توتقون بیر ایشیق، اورماندان گۆزه ویریردی و آنلاما سیغمایان باشقا بیر گونش، بوداغ لار و یارپاق لار آراسیندان بویالنب اؤزونو آزاجیق گۆستره رکن، اومود وئریجی تانیماز بیر گولوش سسی، یئنی بیر گون چیخمانین موشتولوغونو مشه اهلی نین قولاق لارینا چاندیریردی.

آرواد، اری ائوده اولمایان چاغلاری اورمانا باخماق دان هئچ قورخموردی. بئله لیک له اُر- آروادین یاشاشی بیر- بیر لریندن آیری، چوخ دینچ لیک و آرامش له کنچیردی. کیشی چوخ دیللی باشلی، گولش قاباق، آزدانیشان و دیری باش بیر قوجا ایدی.

همیشه گون چیخمادان یوخودان قالخب چوخ سئوینج و راضی لیق لا ائوده او آل بو آله گنده رکن سماوری یان دیرماقلا سفره نی حاضر لاییردی. سو قیز دیریردی و اوز به اوز پنجره نین پرده لرینی قیراغا وئره رکن اوتوروب گۆزله یردی کی گونش، مشه آغاجلاری نین باشلارینا دوشوب اونلاری اؤز بویاسی ایله قیزیل لاندیر سین. سونرا یاتاق اُتاقینا گنده رکن خانیمی ناساری آییلیب اونو سسله یردی: «بالاجا خانیم! منیم جیققیلی میققیلی عزیز جانیم! دور داه، قوشلار آییلیب، گونش چیخب، سن به آییلماق اسیته میرسن؟» آرواد گۆزونو آچیب چیگین لرینی آوورودی و کیشی ائودن چیخب گئتمه یه نه جان، اوزاناق حالدا سقفه باخیردی و سونرا دوروب اوتورارکن قول- بیله گینی تومار لایب فیکره جوموردی.

ناهارکی اولوردی کیشی چوخ یوروقون حالدا، مولک املاکینا باش چکمک دن قایدیردی و ایکی سی بیرلیکده آیلشیب خۆره ک یئنه ندن سونرا، اوزو چۆله ساری آچیلان پنجره نین اؤنونده اوتورارکن کیشی باشلایردی گولمه لی سۆزلر تاپپ دئمه گه و کئچمیش دن سۆز آچماقا و او واخت دا کی آروادین سیماسیندا، کسالت و حوصله سیزلیک دویوردی، ایوانا گندیردی و اورمانا باخارکن اونوتک بوراخیردی.

باجاردیقجا چالیشیردی کی جوان آروادی نین نازینی چکیب اونون هر زادینا دۆزه و اؤزوده ایسته ییردی کی گنج لر کیمی یاشایب دولاناک کی ائده ییلمیردی.

همیشه اؤزتک لیگینه ، غصه له نیردی و بوجوره تتر آیاقدان دوشوب بالا- بالا آرادان گئتمه سینه تأسف له نیردی. دوشونوردی کی جوان آروادی دول قالاندان سونرا، گؤزهل و گنج ایگیت لر بیر به بیر اوناساری گلیب اوایسه اونلارا خوش اوز گؤستریب یئی بیر حیات باشلایاجاق.

بونا گوره ایسه، گونده نئچه یول اورمانا ساری اوز دؤنده ریب دئیهردی:

- «منه یاردیم گؤسترین کی بو تنزلیک ده آرادان گئتمه ییب اوقدر یاشایم کی خانیمیم دا اؤزوم کیمی قوجالیب بوکولسون. اوندا لاپ او پیس اؤلوم لره ده راضی یام.»

هر واخت دا کی دعاسینی ائدیپ قورتولوردی مشه نین آن آل چاتماز بیر یئریندن، بیر جاناوارین سسینی ائشیدیردی کی «آمین» دئیهرکن برک دن اونا گولوردی. گنج آرواد یالقیز، یورقون، حیرص لی و سوسموش کیمین ایدی. کیشی نین باشینا دؤنوم قادانی آلیم سؤزلری اونا بیر اثر قویموردی. کیشی نین آل دن آیاقدان دوشمه سی اونودا خسته لن دیرمیشیدی. دالینی کی اُرینه چئویریپ چؤله ساری باخیردی، اوگونو دوشونوردی کی اؤللو آپاران بیر ماشین اوفوق دان تاپیلیر و دالیسیجادا نئچه ماشین قوهوم- تانیش دان و قارا کیراواتلی و اُنلی کوره ک لی جوان لاردان یتتیریرلر و باشلارینی ترپه درکن اوناکی قارا پالتارلار آراسیندان شمعدانی گولو کیمی ایشیلدایر، باشین ساغ اولسون دئییب گولومسه ییرلر. سونرا اوره کدن بیر آه چکیب «آمان تانیریم» دئییردی.

ائوده و اورماندا اولان بو سکوت، بو انتظاری داها آرتیق قیزیشدیریردی. یازیق کیشی آروادی نین اوره ییندن نه لر کئچدیگینی هئچ ییلمیردی. آخیرلاردا خانیمی نین یالوار یاخارینا گؤره و بوتک لیک دن چیخماغا خاطر، کیشی راضی اولدوکی ائوین آشاغی مرتبه سینی اجاره وئرسین. بونا گؤره ایسه گون لرین بیر گونی، کیشی نین موباشیری قارا کیراواتلی و اُنلی

کوره ک بیر جوان کیشی ایله، اونلارا گلدیلر. قاپی نین زنگینی چالاندا، آر- آرواد یوخاری داکی پنجره دن بویلا نیب باخدی لار. آرواد چوخ سئو نیج ایله دئدی :

«آه، مستأجر!»

آروادین اوزونو گولوش بورویه رکن آری قاییدیب اونابا خدی. آرواد اؤز سئو نیجینی گیزلتمک ایچون، تئز اؤزونو ییغیشدیردی، آما آری اونون گولوش و سئو نیجینی گؤرموش سه ده، اوزونه گلمه ییب بیرزاد دئمه میشدی. آما ندنسه او گئجه ایلک دفعه اولاراق آینه بیر کتاب آلدی کی آروادلارین مکریندن سوز آچمیشدی.

مستأجرین او منطقه ده مأمور اولدوغونا باخمایاراق، گونده ایکی ساعات دان چوخ ائشیکه چیخمیردی. اُتاقین بؤیوک پنجره سینی آچیردی و اورمانین قالابالغینی و چؤلون سس سیزلیگینی سایمادان فیشقا چالیردی و اوزونی قیرخیردی. سویونوردی و اُتاقدا ورزش ائدیردی. قوجا کیشی ائوه گلرکن، جوان کیشی نین سس - کویونه قولاق آسیردی و سونرا یوخاری قالخیب آروادینی گؤروردی کی چوخ سئو نیج و راضی لیق لا، یتمک پیشیرمک ده دی. مستأجر گلن دن، پیشمیش لرین ده رنگی دادی دگیشیلیمش دی. آخشام چاغلاری گنج کیشی، کپه نک اوولاماق ایچون چؤلّه چیخیردی و ایوانین آلتیندان کنچرکن، چینی اوسته قویدوغو اوو تورونی گؤتوردی و چوخ احتراملا ائو ییه سی اولان آغا و خانیم سلام وئریردی. قوجا کیشی آزا یئریندن قالخارکن، سلامین جواینی آلیردی و ایچری ده کی کین و حیرصینی گیزلتمک ایچون، یالانچی بیر گولوش له اونو قارشیلاییردی. آما ندنسه اؤزونو پوزقون لوقدان و جانینی سیخان پیرتلا شیق فیکیرلر جاناغیندان قورتارا بیلمیردی.

گئجه لردن بیر ی، جوان کیشی فیشقا چالا - چالا پیل له لردن یوخاری قالخدی و بیر نئچه آن قاپی دالیندا دایانارکن اهمالجا قاپینی چالدی. آر- آرواد دوردولار و قاپی یا یاخین لاشاندا، نئچه آن بیر - بیر لرینه باخدی لار. قوجا کیشی قاپینی آچدی. جوان کیشی ایدین آلیب ایچری گیردی و آر آروادی اؤز اتاقینا شاما دعوت ائتدی. بو چاغیریش او قدر گؤزله نیلمز ایدی کی قوجا کیشی «گلن مه ریک» دئیه مه دی. جوان کیشی اونلارا تانینماز و عجیب بیر قوش اوولامیشدی و عطیرلی بیر چاخیرمیز اوستونده ایدی. شامدان سونرا اوتورب هر بیر یئردن سؤز

آجدیلار، بالاجا و بؤیوک شهرلرده یاشاماقدان توتدو اؤز شخصی احوالاتلارینا جان بیر- بیرلرینه دانیشدیلار. جوان قادین چوخ اوجا سسله گولوردو و قوجا کیشی بیلیردی کی بو گولمک لرین آجیق- آیدین بیر علتی یوخدور، نئچه یول چالیشدی کی اورمانین سیرلاریندان و اورانین عجیب- غریب جاناورلاریندان سوز آچسین، آمما مستأجر ایله گنج آرواد بو سوزلری دینله مک ایچون چوخ کؤنولسوز ایدیلر.

جوان کیشی اوولادیقی کپه نک لری اونلارا گؤستریردی کی جانشیز حالدا ویتیرن دالینداکی آغ مخمل اوستونده قاناد آچمیشدیلار. ها بئله قوروتدوغو بیتگی لرین آلبومونو نشان وئریردی کی قوجا کیشی بئله نک لری بیر زادلارا هئچ واخت اؤزونده بیر علاقه دویمامیشدی. گنج قادین بو آل الوان کپه نک لری گؤرمک ایچون چوخ سئوینجک اولموشدی. جوان کیشی ده باشلامیشدی گوندوزون دردلی و غملی کپه نک لریندن و گنجه نین سئوینجک کپه نک لریندن سؤز آچیب دانیشماقا.

نئچه گوندن سونرا نوبت قوجا کیشی به یتیرمیشدی کی جوان کیشی نی شاما دعوت ائتسین. هله گون باتمامیشدی کی گنج کیشی، پیل له لردن یوخاری چیخدی. قوجا کیشی ایله گنج کیشی اوز به اوز اوتوردولار. اونلار بالا- بؤیوک شهرلردن و باشندان ساودیقلاری واقعه لردن سوز آجدیلار. قوجا کیشی نین اوره یینده آمما بیر نیگران چیلیق وارایدی. پیرتلاشیق قافا ایله نئچه یول یئریندن قالخدی، ایوانا گئتدی و اورمانا ساری اوز دؤنده ریب دعا ائتدی: «منی اؤزون قورو آی تانری!»

آرواد مطبخدن ائشیکه چیخارکن میزین دالیندا اوتوروب باشلادی جوان لا صحبت به قوجا کیشی ائتیشدی کی مستأجر، اونون آلدیقی تحصیلاتدان سوروشور و اودا واخت سیز آره گتندیکیندن و اوخودوغو درسی قوهوم قارداشین ائتدگی اصرارلارا گؤره یاریمچیلیق بوراخماغیندان سؤز آچیر. گنج کیشی دئدی: «هله بئواخت اولمایب یئنه ده ائله یه بیلرسیز باشلایب درس اوخویاسیز!» قادین آه چکدی و قوجا ظن ائتدی کی جوان کیشی ایندی اوره گینده اونا گولور.

اورمان، سس سيز و قارانليق ايدى و قوجا كيشى ايندى يه جان گورمه ميشدى كى كيمسه كورپودن كنجميش اولا. هميشه بو كورپونون نه ايچون چاي اوزه رينه قويولماسيندان تعجبله نيردى. آما او گنجه اؤز - اؤزونه دئدى: «كورپوده بير حكمت وار. شېه سيزكى اونو بير آل قايريب و بويش دن ده بير منظور وارايميش! كيمسه اونون اوستوندن كنجمه لى اولاجاق كورپونون گوزويولدارير. نم كيمى گوزله بير، آما اونون كيم اولدوغو بللى دئيل.»

قايتىدى و آتاقا گلدى. آرواد تتر اؤزونو ييغيشديريب دويغولاريني گيزلدى. جوان كيشى ده اؤزديرناقلارينا باخيپ تومدى. قوجا كيشى دئدى: «مئشه نين هاواسى چوخ آغير، نملى و سويوق دى و هله ده كورپودن ...»

گنج قادين و مستاجر باشلاريني چثويريب باشقا پنجرهدن چؤله باخديلار. يولدان بير ماشين كنجيردى و اونون دال چراغى نين ايشيقي گاهدان گورسه نيرسده چوخ واخت دا گوزدن ايتيردى. شام كى باليق آتى ايدى يئديلر و قوجاكيشى باليق آتيني چوخ سئهرسه ده، ندنسه هئچ يئهنمه دى و تكجه بير پياللا قاتيق يئمه يه كفایت لندى مستاجر شامدان صورايير دسته ورق ائشيگه چيخاريب ميزين اوستونه سپهله ركن انلارى اويونا دعوت ائتدى. قوجا كيشى دئدى: «چوخ بئواخت دى. گنجه نين بو واختى اويونا گيريشمك اولماز.»

گنج كيشى، ورقلرى ييغيشديريب دئدى: «دوغرودان دا ائله بئواخت دى. قالسين گلن گنجهلره!» آرواد اونون سؤزونى قبول ائتمك ايچون باشيني ترپه دركن، قوجانين كؤنلونه اضطراب چؤكوب اوره گى نين باشينا بيرزاد آغيرليق ائتدى. «گلن گنجهلرنديرمى؟ داها قورتولمادى مگر؟» دئيه چوخ پوزقون حالدا ايوانا گئديب اورمانا گوز تيكدى كى عجبیه بير حالدا بؤيويوب شيشه ركن دووار كيمي اوجالميشدى.

اهمالجا اؤز - اؤزونه دئدى: «بوجاناوار لار آليندن هارايا گئتمك اولار؟ نه ايش گورمك اولار؟» سونرا پيپىنى آليشديردى و چوخ چكهمدن يئره بوشالدى. اود توتوموش نارين توتون لر قيزيل پيله ك لر كيمي يئره ساوريلدى. قوجاكيشى چاين قيراغينا دوشن ايشيلى دا، قوشا بنزهر بير بؤيوك جاناوار گوردو كى اوزون آياقلارى وارايدى و بيرجه دانا تئله ك ده اونون لوت بدننده گورسن ميردى. قوش دايانميشدى و اونا باخيردى. آما چوخ دؤزمه دى.

نئجه آن سونرا باشینی اھمالجا ترپه درکن چایاساری گئندی و بیر بوداغا مینہ رکن سودان کنچیب اورمانا چاتدی. قوجا چوخ قورخدی. اتاقا قایتیدی و دندی: «هئچ ییلدینیز نه اولدی؟ عجیبه بیر قوش ایوانین آشاغی سیندا دایانیب منه باخیردی. اوزون آیاقلاری و لوت بدنی وارایدی. سودان کنچدی و اورمانا گئندی.»

مستأجر دندی: «حتماً کی تولکی ایدی.» آرواد دا دؤنوب اَرینہ دندی: «قولاغ آس گؤر نه دئییرہم، من قارار گلدیم کی صاباح گئجه دن باشلایم، بو آغادا منه یاردیم گؤستره جک دیر»، قوجانین جانینا اوشومه دوشدی و دندی: «ته یی باشلایا جاقسان؟» قادین دندی: «ایسته ییرہم یئنی دن باشلایم درس اوخویام.»

قوجانین اورہ یینی قورخونج بورودودی و او گئجه نی سحرہ جان، یاتاقیندا تیرہ ییب اسدی و ایللر بویو تانری یا اینامسیز اولور سادا، بوتون گئجه نی تانری - تانری دئییب دعا اوخودی.

3

درس باشلانمیشدی، قوجا ییلمیردی هاردان باشلایب لار. جوان آروادین اَلینده همیشه کتاب اولور سادا، کتاب دان چوخ اؤز رؤیالاری له چالیشیردی. داها موسیقی یه آز قولاق آسیردی و جور به جور پیشمیش لر دوزه لدیردی. اورمانا باخان پنجره نین پرده لرینی چکه رکن اوتوروب دیشاری یا باخیردی. خیاط لیق چرخینی بوراخارکن ائو ایشلری ایلہ چوخ چالیشیردی. قوجا کی ایشدن قایدیردی، آرواد آیاغا قالخب چوخ مہربان حالدا اونو قارشیلارکن سؤزلرینہ جاواب وئریردی. آمما قوجا داها قابا قکی لارکیمی، اونون نازینی چکمیردی و ایواندا کی صندلده راحت اوتورانمیردی. اونون نظرنہ ہرزاد داغیناق و پیرتلا شیق گؤرسہ نیردی. نئجه ایل لر اینامسیز لیق دان سونرا، یئنه دعا کتابلارینی ورق لیردی. ایلک دفعہ اولراق قارانیق و نابلد بیر ماغارایا گیرن انسانلارکیمی، حس اندیردی کی اونا قارشی اولان توطئه لر دن قور تولماق ایچون غیب عالمیندن یاردیم آلمالیدی. نیہ کی اونون

توتقون بویالی اورماندان باشقا و او چیپلاق قوشون گتیردیگی خبرلردن علاوه، آیری دایاقی یوخایدی.

یئنی دن ناماز و عبادتہ باشلامیشدی. و اومود ائدیردی کی بئله لیکله حیاتیندا دنجلیک و آرام لقا آل تاپاجاقدیر. نئجه گئجه دوشوندی و نہایتده تصمیم توتدو کی درس ساعتلاری اونلارین یانیندا اولا. گئجه لرکی مستأجر اونلارین اتاقینا گلیردی، قوجا کیشی اورمانا باخماقدان گؤز اؤرتوردی و اونلارایله اوز به اوز اوتوروردی. آرواد دیل - دوداغینی چئنه رکن اؤزونی سایمازلیقا بیریردی و جوان کیشی ده دیرناقلارینی تاماشا ائدیردی. قوجا گؤزونو اونلاردان گؤتوره رکن مرتب دوشونوردی کی هاچانا جان بو ایشہ دوام وئره جک لر. گؤره سن اونلارین آراسیندا باشقا بیر ایلگی ده وارمی؟ گؤره سن سحرلر ائودن دیشاری چیخدیقیندا، بیر پارا ایشلر ائوده اوز وئیرمی؟ آما جوان قادین گوندن گونه گؤزل له شیردی و مستأجرین آهینده هر گون یئنی بیر پالتار گؤرسه نیردی. گؤره سن او دؤره برده باشقا بیر کیمسه وارکی مستأجر، جور به جور پالتارلاری اونا خاطر گئیمیش اولسون؟ قوجا کیشی گئجه لرکی چوخ گئژ یاتیردی و سحرلر چوخ تنز یوخودان قالخیب و آروادینی آیلتمامیش چؤله چیخیردی. فیکر ائدیردی کی او دیشاری چیخدیقا آرواد یوخودا اولسا یاخشی دیر. هم ده مستأجرین اوزونی سحرلر گؤرمه یه هئچ گؤزو یوخایدی. آما قوجا کیشی کی ائودن آرا آچیردی، جوان کیشی چؤلدن دردیگی بیر دسته گولایله، پیل له لری اھمالجا یوخاری چیخیب یاتاق اتاقینا گیره رکن گول لری میز اوسته قویوردی و یاواش - یاواش قاییدیردی. قاپینی کی اؤرتوردی، گنج قادین گؤز لرینی آجیب او گول لره کی باشلارینی اھمالجا ترپتمک له اونا سحرین خیر اولسون دئییردی لر، گولوردی.

4

بیر گون کی قوجا کیشی، عجیب غریب بیر دعانی اسگی بیر کتاب دان اوخودو، لوت قوش تاپیلدی. گون باتانا یاخین ایدی کی اوقوش بالاجا فانوس لا، بیر بوداغا مینه رکن چایدان کئچدی. ایوانین آلتینا گلدی و قوجا کیشی یه کی راحت صندلده آی له شیب پپ چکیردی،

علامت وئردی. قوجا آیی لیب باخارکن قوشو تانیدی آمما اوزونو سایمازلیقا ویردی. قوش، فانوسی تر پتمک ایله اونو آشاغی یا سسله دی. قوجا کیشی دوردی آیاغا و اتاقدان کنچرکن گنج قادین لا مستأجر اونا باخدیلار. آرواد سوروشدی: «ههرا؟» قوجا دئدی: «قاییدیرام». آرواد اونون نگران سیماسینا باخدی و مستأجر کیشی، راحتلیق دویوب گولدی. قوجا آشاغی یا گتندی. قوش فانوسی بیر داش اوسته قویوب و قوجانان اوز به اوز اوتوروب سوروشدی: «ته ایسته بیرسن؟ منله نه ایشین وار؟»

قوجا دئدی: منه یاردیم ائله!

قوش دئدی: چوخ ناراحات سان؟

قوجا دئدی: آز قالیر دلی اولام.

قوش دئدی: یورقون لوغون و آل آیاقدان دوشمه یین قیافه دن بللی دیر.

قوجا دئدی: سؤزون دوز دور، چوخ یورقونام. شبهه منی یازیق ائله ییب.

قوش دئدی: نییه داریخیرسان؟

قوجا دئدی: داریخماییم نیله ییم به؟

قوش دئدی: سنه بیر موشتولوق گتیرمیشم. سن ائتدیگین دعالاری اورماندا ائشیدیلر!

قوجا دئدی: ایندی نیله مه لی یم؟

قوش دئدی: ائتدیگین دعالارا دوام وئر. قیرخ گنجه تامام. قیرخینجی گون سنه عیان اولاجاق

دیر

قوجا دئدی: قیرخ گون تامام؟

قوش دئدی: بلی، دوز قیرخ گون تامام. دؤزومون اولسون و اومودنو اوزمه؟

قوجا دئدی: قوجالیق منی اینجیدیر و اؤلوم دن قورخورام.

قوش دئدی: قورخودان فایدا یوخدور. عاقیللی و دوشونجه لی اول.

قوجا دئدی: من عاقیللی و دوشونجه لی ایدیم. آمما ایندی داها ناخوش و یازیق.

قوش دئدی: ائله بونا گؤره ده، سنه یاردیم گؤستره جک لرکی راحت اولاسان!

قوجا دئدی: سنین سؤزلرین منی سئویندیره کن اومودومو آرتیریر.

قوش دئدى: اومودون اولسون، صباح گنجه يئنه ده گله جهيم.

بیر- بیرلریندن آیریلدیلار. جوان قادین مستأجردن آرا آچدی و کتابا ساری اگیلدى. آما قوجا کیشی اونلاری سایمادان اتاقدان کئچیب ایوانا گئندی و چاپا گؤز تیکدی.

قوش آلدە فانوس، بیر بوداغا مینه رکن سودان کئچدی و او آله یئتیره نده، قوجا آللرینی ترپه درکن سسلندی: «لوداع اولسون لوت قوش!» و قوش جاواب وئردی: «هله لیک آی لوت!»

آرواد، مستأجره باخدی، مستأجر سوروشدی: «نه خبر اولوب؟» آرواد دئدی: «هئچ نه آنلامیرام.» آما قوجا کیشی اونلارین سسینی ائشیتمیدی. فیکری ذکرى اورماندا ایدی و او آندان کی قوش فانوسینی سؤندورموشدی. اروماندان آنلاشیلماز بیر های- کویون سسی، قولاغا چاتیردی. اونا بنزه ییردی کی اورمانین بوتون جاناوارلاری قوشی دؤوره له ییب هی سورغو- سؤال ایدی کی اوندان اندیرلر. شیرین بیر هالای- کوی ایدی. قوجا باشینی آل لری آراسیندا توتوب اؤزو ایله دئدی: «ای منیم بئینیمین ارومانیندا اولان جاناوارلار، من کیمی خبر سیز بیر لوت دن نه ایسته ییر سینیز؟»

5

قوجا کیشی اطرافیندا نه لر کئچدی یی گؤرمه دن، هر گنجه او دعانی تکرار ائدیردی. بولور گولدانا قویولان گول لری سایمادان، آروادین بوسبوتون دگیشلمه سینه باخمادان و مستأجرین اوزلولویونو اؤزونه آلمادان، گون چيخمامیش ائودن چيخيږدی و جوان بیر سرچه یه کی تلگراف سیم لری اوسته قونوردی دئیردی: «سلام عزیز دوست. بوگون ییرمی دؤردونجی گوندى. اونون آلتی گوندن سونرا منه عیان اولاجاقدی.» و جوان سرچه قاندا آچیب اورمانا ساری گؤتورله نیردی. قوجا کیشی آخشام باشلاری باشقا بیر سؤنیج ایله ائوه قایدیردی و خؤره ک یئنه ندن سونرا اوتوروب او لوت قوشی گؤزله ییردی. اولوت قش هر گنجه گلیردی و فانوسون ترپه نیشی له، قوجانی آشاغا چکيب صحبته توتوردی کی مستأجر ایله گنج قادین، داها آرتیق بیر- بیر لرینه یئیره بیلسین لر. قوش اوقدر خوش صحبت و شیرین دانیشیق ایدی کی قوجا اونون صحبتیندن آل اوزه نیردی. زامانین کئچمه سینی بیلمه دن گاهدان ساعتلارلا

بیرلیکده اوتوروب دانیشر دیلار، اوقوش یئر اوزونون آن سیرلی و صمیمی وارلیقی دئمک ایدی.

قوش سوروشدی: «سن ائله بیل اونلارین بیر یئرده اوتوماق لاریندان ناراحات سان؟»

قوجا دئدی: البت کی ناراحاتام!

قوش دئدی: نییه آخی، نه ایچون؟

قوجا دئدی: اگر بیلیم کی درس دن باشقا آیری بیر شیئی ده اونلارین آراسیندا وار، منیم ایچون بیر بؤیوک توهین اولوب.

قوش دئدی: سن اؤزون، عؤمرونده بو توهین لردن ائله مه ییب سن؟

قوجا دئدی: یوخ، هئچ واخت.

قوش دئدی: دوزونو دئه، حقیقتدن بوتون اورمانین خبری وار!

قوجا دئدی: نییه .. بیر دفعه

قوش دئدی: تعریف له گؤروم ...

قوجا دئدی: جوان چاغلاریمدا، قونشولوغوموزدا االدن آیاقدان دوشموش یازیق بیر قوجا وارایدی و اونون بیر گنج خانیمی

قوش گولوب و دئدی: سونراسی بللی دیر... چوخ یاخشی ... دونن گنج هانسی دعانی اوخودون؟

قوجا دئدی: اوتوز اوچونجو دعانی!

قوش گولوب و دئدی: چوخ قالما ییب. یئددی گوندن سورا سنه عیان اولاجاق دی...

او آنلاردا کی کؤرپونون اؤنونده او ایکی سی بیرلیکده آدیملایب دانیشر دیلار مستأجر، آروادین آلرینی ائینه آلیب سوروشدی: «بو قوجانان یاشاماقدان یورولما ییب سان؟»

آرواد جواب وئردی: چاره م یوخدور، ئیله یه بیللم؟

کیشی دئدی: نییه اونو بورا خمیر سان؟

آرواد دئدی: گونا دی آخی، بیله سینه اوره ییم یانیر!

کیشی دئدی: اوره یین اؤزونه یانسین، اوره یین بو گؤزهل لیگه یانسین کی گونو گوندن سولغون لاشیر.

آرواد دئدی: قسمت بوایمیش!

کیشی دئدی: آیریل گینا، باشقا بیر یول تاپ!

آرواد دئدی: قورخورام.

کیشی دئدی: ندن قورخوسان؟ بیر وخت دا کی بوتون دونیا سنی سئوہیلر، بیر وخت دا کی من همیشه لیک سنین فیکرینده یم....

قوجا کیشی قوش دان آیریلیب پیینی پیل له لرده اودلایارکن، اتاقا گیردی. آرواد لا کیشی بیر - بیر لریندن آرا آچدیلار. قوجا دئدی: «وضع - اوضاع نه حالدادی؟ درس لر هئچ قاباغا گئدیرمی؟

مستأجر چوخ اوزلولوک له دئدی: «برک عالی دی!»

6

قیرخینجی گونده، گون باتان چاغی ایدی کی قوجا کیشی چوخ توتقون و نگران حالدا، ایواندا اوتورموشدو و قادین ایله مستأجرده، اونون نگران و قرارسیز اولدوغونو آنلامیشدیلار. قوجاهی دوروب آدیملا بیردی و آللرینی ایوانین نرده سینه قویارکن، اورمانا و کورپویه گؤز تیکیردی و چایا باخیب توموردی. قادین ایله کیشی اونون احوالینا باخیب قاش - گؤزایله بیر - بیرلرینه اشاره ائدیردی. قوجا دوشونوردی کی اگر او وعده سینه عمل ائتمه یه، نه قاباغا گلمه لی دیر. ائله او آنجا بیردن، اولو آپاران بیر ماشین قییلیتی سینی ائشیتدی و گنج قادین لا مستأجرین اوجادان هیریلداییب گولمک لرین و جنازه ماشینی اوزاقلاشدیقجا اونلاریندا یاخین لاشماق لارین و کتابلارین جیریلما سینی، آمما هاوا قارائلیق اولمادان اول، اورمانین سیخ و بویلانان آغا جلاری آراسیندان، بیر کیشی کی دیلنچی لیک تورباسی چيگیننده و اوزون چلیک ائینده ایدی، گوزه گؤرسندی و کورپودن کئچرکن ایوانین آلتیندا دایاندی. قوجا تیره ک آياغلاری ایله آياغا قالخدی و اتاقدان کئچرکن آشای یئندی. قوجا قورخوب

تیره رکن اونا یاخین لاشدی و «و» کی اوجا بویلو بیر کیشی ایدی آلینی قوجانین باشینا قویوب دئدی: «ای یازیق انسان، من سنه عیان اولدوم ایندی کی سنه ظاهر اولموشام، نه چتین لیگین وارسا منه دئه! اوره بین نه ایسته ییرسه منه دئه،»
قوجا «و» نون آزیش - بوروش و پیرتلاشیق قباسیندان یاپیشارکن دئدی: «اوزون عؤمور ایسته ییرم!»

او دئدی: اوزون عؤموری نه ایچون ایسته ییرسن؟
قوجا دئدی: ایسته ییرم اومندن سونرا بنله نکی جاناوارلار آلینه دوشمه یه؟
او دئدی: سنین گنتمه گین له کی حیات قورتولماییر. سندن سونرا هر شی ممکن دی اول، سن گنده نندن سونرا هر نه اولور اولسون، سنه نه فرق ائده جک؟
قوجا دئدی: تکجه بو قادین لا کیمسه نین ایشی اولماسین.
او دئدی: نییه؟

قوجا دئدی: پاخیل لیق، پاخیل لیق منی اؤلدورور.
او گولوب دئدی: چوخ یاخشی، ایندی منله گل!
قوجانین آلیندن یاپیشیب کؤرپودن کئچه رکن و اورمانا گیردیلر. قوجا اورمانین هاواسیندا، غریبه بیر آغیرلیق، سویوق لوق و نم لیک دویو. آغاجلار آراسیندان کئچرکن قوجانین اوره گینده آمانسیز بیرنگران چیلیق یووا سالمیشدی و تانیس بیر زادین دالسیجا گزیردی. قورخوب تیره رکن سوروشدو: «و هاردادی؟» جواب ائشیتدی: «لوت قوش باشقا بیر تاپشیریق دالی سیجا گنڈیب!»

بو خبر کیشی نین قورخوسونو قات با قات آرتیردی. قایتیدی و اورمانین پیرتلاشیق بوداغ لاری آردیندان، اؤز ائوینی گؤردو کی اتاقین ایشیقلی چراغی، ایوانی و اونون بوش صندلینی ایشیلدا دیر. قایتماق ایسته دی آمما، او برک دن اونون قولوندا یاپیشمیشدی.

اورمانین توتقون و قالا بالیق یئرلرینه کی چاتدی لار، آریق جیلاز و اوجا بویلو بیر کیشی نی گؤردولر کی دالینی اونلارا چئویره رکن، چوخ بؤیوک بیر بای سی کئل چرخینی آغاجلارین بیرینه دایامیشدی. آیاق سسی ائشیده رکن آلینی اوزالتدی و قوجانین ییله گیندن توتارکن،

اؤزونه ساری چکدی و اونو چرخه میندیریپ باشلادی یئل کیمی سوروب آغاچلار آراسیندان کنچمه یه. ایره لی گتندی کجه اونون اوزون آلری قوجانین جانینی باجاردیقجا سیخیردی. قوجا دالی یا دؤنوب اونون اوزونه باخماقا اوره ک ائله میردی. چرخچی نین سویوق و دؤندرایجی نفس لری بونونون کؤکونه توخوندوقجا، اونو حالسیز و حرکت سیز اندیردی. قوجا نئچه یول اینیلده دی و چرخچی دن سوروشدو: «هاری گتدیریک؟» آما چرخچی نین کؤکسونده کی سویوق دان باشاقا بیرزاد یوخ ایدی، جواب وئرهنه دی. گنجه دن چوخلی کنچیردی و گتندی کجه ده بالا- بالا اورمان ایشیقلا نیردی. گنجه اولدوغونا باخمایارق، قوجا لاپ بالاجا بوئوجک لرین یئری مه سینه یارپاقلاردا و بوداغلاردا گوروردو. بویوک بیر گنجه ایدی و اولار یئل کیمی اوزاقل شیردی لار. قوجا کی جاندا دوشموشدی یالواریجی حالدا سوروشدو: «سن اول تانری دئه گوروم منی هاری آپاریرسان؟ چرخچی، بیر سسله کی ائله بیل میس شیپوردان چیخیردی، دئدی: «ورا» و لاپ اوزون بارماقی له درین بیر باتلاقی گؤستردی کی نئچه آددیم لیک دا، عیان اولدی.

7

قادین ایله گنج کیشی، نئچه ساعات دان سونرا قوجانین غیب اولماسینی آنلاییب ایوانا چیخیدیلار. دیلنجی بیر کیشی نی گوردولر کی کورپو اوستونده اوتوروب و بیرزاد یئیر. جوان آرواد اونو سسله ییب سوروشدی: «قوجا بیر کیشینی بو طرف لرده هئچ گوروبسن؟» دیلنجی دئدی: گوردوم، او بیر اوزون یولون یولچوسو اولدی. اوزاق بیر سفره چیخدی. آرواد چوخ نگران چیلیق لا سوروشدی: سفره چیخدی؟ نه سفرینه؟

دیلنجی دئدی: اوره یی نیزی اونا خاطر سیخما یین. او هله بو تنزلیک لرده گلن دئیل. آروادین جانینا اضطراب دوشدی. آما اوندکی جوان کیشی نین آلری اونون وجودنا حلقه لندی، یئنی بیر دینج لیک و آرام لیک حس ائتدی. و او آنداکی لوت قوش بیر بوداغا مینه رکن کورپویه یاخین لاشیردی، مستأجر کیشی گنج آروادی یاتا قآپاردی. آما آرواد

اؤزونو اونون آلیندن قورتاردی و بیر اویون هاواسی سئچه رکن گرامافونا ساری گئتدی. نئچه مدتدن سونرا، موسیقی سسی یئنه قادینین اتاقینی دولدورموشدو.

ترجمه تاریخی خوی - 73/1/25

محمد بهارلو

هف سین

پتی نی وئردی قیراغا کی اوز گۆزونو توتما یا .باشینی چۆنده ردی و میز اوستونده کی ساعاتا باخدی .ناهارین اون ایکسی ایدی .تلفونو تاخدی باشی اوستونده کی پیریزه .آیاغا قالدخاراق آلینی آتدی دووارا .پرده نی پنجره نین قبا غیندان قیراغا وئره رکن ، گۆزونوتیکدی اوزاق داکی داغلارا . یئل آسیردی و هاوا بولود ایدی . اوجاغین آلتینی یاندیردی و چایدانی یاریمچیلیق حالدا سو ایله دولوردی کی قایناستین . حاما ما گیریب ایستی سویو آچدی . دۆزدو کی سویون بوخارینان حمام قیزیشسین . سونرا سویونوب گیردی دوشون آلتینا و اوز گۆزونو صابین لادی . ساغ آلینی کی صابین لا کف لن میشدی چکدی بوغلانمیش آینا نین جانیناو سونرادان اوراییر اوج سو سیدی . باخدی گۆردو گۆزلری نین آلتی قره لر کن چوخورا دوشوبدی . اوزونو صابین لافیرچالادی و باشلادی قیخما غا . خؤولو چینینده حمام دان چیخاراق قاپی نین زنگی اوج یول چالیندی . یئرده کی پتی نی قاتلادی و آتدی دۆشه بین

اوستونه . سونرا دا پتی نی دۆشه یی و بالیشی گۆتوروب آپاردی اواوتاغا کی اوردا آن سیز بیر تاختا تخت وار ایدی. دوشه یی سالیردی تختین اوستونه کی یئنه اوچ یول قاپی نین زنگی چالیندی . قاپینی آچمادان دئدی:

- بلی؟

- نییه به قاپینی آچمی سان ؟

- چیخ گل اوسته .

حؤولونو آسدی حمام دا کی آسقی یا و آینایا باخاراق باشینی دارادی ، سونرا گئدیپ چای نی یه چای سالیب اونا چایدان دان قاینار سو تۆکدو . اتوین قاپی سینی آچماق لا بتر بیر سویوق ایچه ری باسدی. آسانسورون قاپیسی آچیلدی و قادینی گۆردو کی بیر آلینده بولور قابدا قیرمیزی بالیق واردی و بیرآلینده ایسه ساخسی گولدان کی اوندا سبزه گۆیه ردیب دی.

- سلام .

- سلام.

-ایندی یه جان ائله یاتمیشدین ؟ گۆزلریندن هله یوخو تۆکولور. نولاردی کی بو گون بیر آز تنز یو خودان دوراردین .

-بو گون آخی بایرام گونو دی.

-اوندا نئجه اولاردی کی ؟

بالیقین قابین قویدو میتباخ داکی پیشخان اوستونه و گولدان دا گۆیه رتد ییی سبزه نی ده پنجره یه یاخین بیر میزین اوزه ریئه . قادین گئئدی پنجره یه ساری ومانتوسونون دویمه لرین آچدی.

-نییه به پنجره نی آشمی سان ؟ اوتاغین هاواسی چوخ بوغوناق دی.

پنجره نی یاریمچیلیق آچدی و مانتوسونو سالدی آسقی یا .

-شومینه ده کی هله یانیری!

-گئجه لری اوشوره م .

- سن ده ائله همیشه اوشورسن .

- بو ائوه هله عادت ائله مه می شم . هریانی بوم بوزدی. اؤزومو هله تاپانمیشام .
- هارد اوتوروب دوردوغومو هله یاخچی بولوموره م .
- قادرین گۆزلرینی بره لده رک اونا باخدی.
- سن ده آل چک بو سؤزلردن .
- جانیم اوشوینده فیکریم ده ایشله میر .
- بَدَتین ده سویوق دی.
- کیشی باخدی بیله سینه . دورموشدو پیشخانین او آئینده.
- سن نئجه سن ؟
- من ده یاخچی یام .
- دوغرودان ؟
- قادرین اوزونو یانا چئویره رک باخدی یویو لمامیش ایستیکانلارا .
- نیسه به بونلار بو قَدَر لکه لی دیله ر؟
- یویورام آما تمیز لن میر لر.
- گرک اوس لرینه سو آچیب تمیز لی ییجی ماده توکه سن کی بیر گنجه تمام
- اوستون دن گنچه . دئمک کی هر زاد یئرینده دی. ایش میشین اولسا دئه گینه !
- کیشی اؤزونه بیر فینجان داغ سو آچدی.
- نه ایشیم اولاجاق کی، هئش زاد.
- سیککه واریندی؟
- جییمه باخیم دئیم .
- سنه قالان دخیل ده گرک بیر نئچه سیککه اولاردی .
- بولموره کی هارا قویموشام .
- هازامانا جان ائله بو ائو تۆرتۆ کونتو قالا جاق؟-
- کیشی بیر خورتوم داغ سو ایچدی. نَفَسینی تَزه له دی و بیر سؤز دئمه دی. آسقی دا کی
- شالواردان بیر نئچه سیککه چیخارتدی و وئردی قادینا .

ساریمساق نتجہ؟-

-فیکرائلیرہ م بولقون دا اولہ .

قادرین گتندی بولقونا و آغ ایری بیر ساریمساق لا قایتدی .

-آغاش قاب قاجاق لار هاردادی؟

-هانسی لار؟

-اونار کی نتجہ ایل بوندان قاباق قوزئی دن آلدیق .

-شاید بو چکمه جه لرین بیرینده اولہ .

-آختار تاپ گینا .-

چکمه جه لری بیر بیر آچیب آختاردی. بیر شوشه چیخارتدی.

بو دا ایی ده . اوزه رلیک نتجہ ؟ ایستیر سن ؟-

آل آتدی چکمه جه یه و بیر شوشه کی ایچینده اوزه رلیک واریدی وئردی اونا . سونرا آغاج

قاب قاجاق لاری چیخاردیب تۆکدی پیشخانین اوزه رینه .

- فیکرائلیردیم کی آل یازما قرآن لاری ساتیب سان .

اوره یم دن گلمه دی. آنامین کی دیلار. یادیکار وئریب دی .-

-اگر منیم اولسایدیلار نتجہ ؟

منظورون ندی ؟ -

هئش زاد .-

بیّه من هازامان سنین مالین ساتمی شام ؟-

- دیلین زهر دی . آدامی سانجیری.

سنین دیلین نتجہ ؟-

ایستیرسن گینه باشلی یاسان ؟ -

اَوّل سن باشلادین . -

-ایستیردیم ائله بئله سینّه بیر سؤز دییه م . آمما سن ...-

- دایاخچی، قورتار گؤره ک .

قادین ایسته دی بیر سؤزدیییه کی کیشی دئدی :

-خواهیش ائلیره م بویور ، اوتانما !

قادین گئتدی تامام قد آیانین قابا غیندا دوردی . کیشی اونا باخمادی . قادین آل آتیردی ما نتوسونا کی ندتسه قایتدی . کیشی فینجان دا کی داغ سویون قالانین قاب قاشیق یویولان له یه نه بوشالدید اؤزونه بیر جای بوشالتدی . سونرا گئتدی پنجره نی باغلادی . قادین آه چکه رک بیر نفس آلدی .

کیشی بوز دولابی نین قاپی سینی آجیب ایکی قیرمیزی آلما گتیردی . آلما لارین بیرى رذه لی ایدی و اوستونده قارا خال لار وارایدی . قادین ساح آلمانی سئچه رک آغاج قاب لارا دا ، ایی ده نن اوزه رلیک قویوب دوزدی میزین اوستونه .

-چوخ یاخچی . بو اولدی آلتی سی . سیرکه نئجه ، وار ؟

کیشی بوز دولابیندان بیر شوشه سیرکه چیخاردیب قویدی پیشخانین اوستونه .

قادین دئدی : - بالاجا بولور بیر قاب نئجه ؟

کیشی او یان بویانی آختاریب آغزی آتمیش چات بیر چینی کاسا تاپدی .

قادین دئدی : - بوداکی چات دی .

-دا آیریمی یوخ دی .

- نییه به ائوه بیر زاد آلمیرسان ؟

-چوخ شئی لر هله آلما لی یام .

قادین سیرکه دن بیر آرنی تۆکدی چینی قابا و کیشی بیر خورتوم جای ایچدی .

نه ده بح قوخوسو وار -

- جای ایچیرسن وئریم .

-گؤیلم چکمیر . شام نئجه واردی ؟

-وار .

قادین میزین دؤوره سینده چاخ ووروب دوزدویو هف سین سوفراسینا باخدی. بعضی لرینی
 اویان بویان ائله دی و بالیقی نان گولدانانی گتیر دی قویدو سوفرا نین و سَطینَه . آلماننی دا آله
 آلیب سوتدو کؤینه یی نین قولونا و باشاردیقجا اونو پاریلداتدی.

- به نه اولدی ؟

نَمَنَه نه اولدی؟-

- شام .

-گرک آختارام . هئش زادین یثری بللی دئی.

-شامی دا پس اوزون یئر به یئر ائله . بیرین قویارسان میزین بو باشینا بیرین ده

اواباشینا .

ممنون کی بوینوما مینت قویوب گلدین .-

-ایل تحویل اولاندا ائوده سن یا گئنه ...

-گئنه گئنه جه به م آنام گيله .

قادین دورموشدی کیشی نین اؤنون ده و کیشی ده ، چایی نین قالا نین ایچیردی . قادین مقنعه
 سینی باشینا سالاراق مانتوسونی گئیدی .

کیشی سوروشدی :

- بونه دی بار ماغیندا ؟

اوروک دی . قَشَح دی هن؟-

قادین بارماق لارینی اونا گؤستره رک کیشی بیرده اوزوگه باخدی .

به نییه به قیزیل اوزویون بارماغان تاخمی سان؟-

بونو داییم آلیب . گوموش دی . -

- سن هئش واخ آلدیغیم حلقه نی بارماغان تاخمادین .

سن ده ائله هئش واخ منیم اوزویو مو بارماغان تاخمادین .-

- من دا هاهئش واخ آلیمه اوزوک تاخمی یا جاغام .

- بو دا دایی مین تۆحفه سی دی . یو خسا من ده تاخمی یا جاغ ایدیم .

- موبارکین اولسون .

کیشی نَفَسی نی تَرَه له دی و قادین گتندی قاپی یا ساری .

آیری سۆز ساوین یوخ دی کی دا؟-

کیشی دئدی : - یئنی ایلین موبارک اولسون .

قادین دئدی:- سنین ده بایرامین موبارک اولسون .

قادین ، قاپینی آچیب دیشاری چیخدی، کیشی ده ، گتندی اوتوردی ، پیشخان دالیندا کی

صندل ده .

علیرضا عطاران (علی آرام)

علیرضا عطاران (علی آرام)

پریسا

" نه جور دئییم واللاه ، بش گون دی ائوه گلمی ییب . بولموره م ئینی یه م . اوره ییم آز قالیر
آغزیم گله . نه یوخوم وار نه خوره ییم . ایشیم اولوب صوب دن آخشاما پئنجره دالیندا
اوتوروب گؤزیاشی اودماخ ."

"موفته یثره قوصصه لن مه . حتمن او سفرکی کیمی گینه یولداشلاری نین یانندا دی .
یادیندادی دا بیر هفته یوخا چیخمیشدی و سورا بولوندو کی دوسلارینان گئدیپ قوزه یه !"

"بونه سؤز دی باجی ، ایلین بو واختیندا ، بوسویوخ دا دا ییه موسافیرت اولار ."

" نئچه یول دندیم کی آلین قوی بیر قیزین آینه و ایشی بیتیر گئت سین . آمما قولاغ آسمادین .
یانی نئجه دئییم " پریسا " نی قایل بولمه دین . "

"بو سؤزلر نه دی دئی سن ، هره نین سر نیویشتی قا باخ دان بللی دی . شاید پریسا نین قیسمه
تی او ایدی کی ائله بیر آیری سی نان خوشبخت اولار ."

سونرا سوسدی و آلینی هیچقیرتی ایله آپاردی قات کسمیش اوزونه . سسی چیخمادی آمما آریق چی یین لری اؤرتدو یوقالین شال آلتیندان باشلادی تیره مه یه . پریسانین آناسی قویمادی کی او آرتیق آغلا سین و دئدی :

"اوشاغین یانیندا آغلاما ، اوره یی سیخیلار ."

سگگیز دوققوز یاشیندا بیر قیز اوشاغی ایدی آمما بؤیوک لر کیمی داورانیردی . بونا گؤره رنگی آرجا قیزاردی . آته یینی صافلادی و باشینی آشاغی سالدی . سور ادا دئدی :

" هاردا اولسا تاپیلاجاق . ائله بیر اوره ییمه قویوبلار . بیرده بیه عم قیزی سی اؤلوب دی ، پریسا هاردا اولسا ایندی گلر... فیکر ائلیره م گینه ائلی یه بیله ر جناب سرقوردونان دانیشا کی بیله سینه بیر ایش گؤره ..."

قادرین آلینی اوزون دن چکه رک گؤزلری ایشیلدادی :

"دئه پریسانین جانینا !"

پریسانین آناسی قیریشی نی پوزمادان دئدی :

"سیاوش کی تاپیلدی گلدی ، گرح اؤزوم اونا بیر آل آیاغ ائلی یه م ."

سونرا آرتیردی :

"دوروم هله بیر چای گتیریم ."

آیاغی میتباغا تازا چاتمیشدی کی زنگ چالیندی . قیز سئوینجه ک باغیردی : "پریسا عم قیزیم گلدی ."

سونرا اؤز باشینا قاچدی . اوزون و اوجا بیر دالان دان گئچدی و قاپینی آچدی . پریسا قیزی قوجاقلادی و اؤپدی . سورا تله سیک گیردی ایچه ری . آریق ایدی و اوجا بوی . ایری قارا گؤزلری نیگه ران و قورخان کیمین ایدی . عم آروادی سینا ن اؤپوشه رک تتراق سوروشدی :

"نولوب دی ؟"

عم آروادی سی اونون بو تهر سوروشما سیندان اؤزونوایتره ن کیمی اولوب ، چنه سی باشلادی تیتره مه یه ، سونرا هؤنگورتو له دئدی :

"قورخورام بو دفه سییا وشین باشینا بیر بلا گتیره لر ، سن هامیدان یاخچی ییلیرسن کی منیم جانیم اونون جانینا باغلی دی. اوشاخ لاریمین هامیسی بیر طرفه او بیر طرفه ."

پریسا آغزی نین سویون چتین لیک له اوداراق دایانمادان سوروشدی :

"به یه بیر ی بیر سؤز دئییب دی ؟"

"یوخ، آما یوخا چیخمامیشدان ، قورخودان آز قالیردی باغری چاتدی یا کی گلدی و ور وسایلینی ییغیب ییغیشدیردی . فیکری چوخ کیتابلاری نین یانیدا یدی و نچه سینی آپاریب حیط ده اوددادی. قالان قولانین دا آپاردی یولداس لاری گله .

پریسانین آناسی مژمه یی یه دوزدویو چای لاری نان گلدی و گلمه ک همی دئدی :

"بوتون تقصیر لر دوسلارین نان سو ایچیر کی فیکیر لر ی خرابکار لیخ دی."

بو سؤزلر آغزی نین ازبری ایدی ، هئی اوتوروب دوروب دئیردی کی بیر عید ده خرابکار و مملکته تین خا عینی . بو سؤزلری ده پریسانین آرین نن اؤرگش میشدی.

"کلانتری یه هئش دئییب سن ؟"

"هر هارا دئسه ن گئتمی شه م ..."

پریسانین آناسی دا اونون سؤزونون دالین توتدی و دئدی :

"یو لداسلارینا دا هئش باش ووروب سان ."

"هانسی یولداس لار آخی ؟ او واخ دان کی رحمت دی بین ایلی چیخدی ، بالام دا عوض اولدی. نه بیر ی نن گئت گل ائلیردی و نه ده آیاغین قاپی دان ائشی یه قویوردی ."

پریسا بو سؤزو ائشید جک آز قالدی اوره یی گنده و بیر آن اؤزون ده اولمادی . قلبین دن کنچدی کی اولمایا مرز دن قاچاندا توتولوب ائلی ییب دی .

یاسا گلن لر قیر اوستون دن قایداندا ائده یلمیشدی کی بیر تهر لی بین له سییا وشی کنارا چکیب چادیراسینی دوزه لتمک با هاناسی نان باشینی یوخاری توتا :

"پس اؤز تصمیمین توتوب سان ؟"

سیاوش ده باشینی دَبه درک اوزونو آتاسی نین قبرینه ساری توتوب دئیشدی :

"ایندی یه جان دا دؤزموشدوم کی بابا مین ایلین توتاخ ،"

پریسانین گوزو دوشموشدی بیر قلمه آغاجینا کی یارباق لارینی تۆکموشدی ،

"من قورخورام ... اؤزوم نن چوخ سن نن نیگه رانام ."

سیاوش اونون باخیشی نین ایزین توتاراق اِهمالجا دئیشدی :

"آیه سن ده من نن گلسه ن گئده ریج بیر یرته کی هئش کس بوله مه زی تاپانمی یا ."

"یوخ ... ائلی یه بولن مه ره م . دا ایش بو سؤزلردن گئچیب ."

دیلنچی بیر کیشی اون لا را یاخین لاشیب پول ایسته دی . پریسا کیفین دن بیر ایسکیناس

چیخاریب اونا وئردی . سیاوش ده جیب لرینی آختاریب خیردا پولو کی چوخ آز ایدی

اوتا نجاقل اونا وئردی . اودا یئین — یئین دوعا ائلی ییب اوردان اوزاقلاشدی .

سیاوش بیر چنشید له کی سؤگی و نیفرت سؤزلریندن یاغیردی دئدی :

"باش چیخاتمی رام کی او سوپانین نه یین نن خوشون گللی کی اؤزون آتدین قوجاغینا .

سن کی پوکه کی بیر دی دین . اصلن بولورسن اونون اصلی ایشی ندی و او پوللاری ندن

اونا وئرلر!"

پریسا درین دن بیر نَفَس آلیب و گؤزلی یاشاردی . ایسته دی دیه آری فَعَط بیر دؤولت مأ

مورو دی . آمما دینمه دی . شاید ده اوره یی نین درد دیوینو بوغازی نین یولون کسمیشدی .

دؤره بره باخارکن گؤردو کی جماعت ده قبر اوستونده ن یولا دوشه رک با لا — با لا مینیرلر

ماشین لارا . سونرا اوره ییندن گلر گلمز دئدی : "دا گَرَح گنده م . مومکون بیر ییزی گؤره

" .

آمما سیاوش اوندان آیریلما میش کیفین دن بیر دوسی یه چیخاریب پریسا یا طرف توتدی :

"دوغرودا ن بونوبیله مه ساخلی یا بیلرسن ؟ قورخورام کی من اولمو یام و ایتیپ با تا ."

پریسا آل قولونو ایتیره رک گؤزلی نین یاشین سیلیدی و دئدی :

"قوی ائوه اؤزوم گلیب مامان نان آلام ."

ایندی کی بیلدی سیلوش قاجیب دی ، او جوزوه دن سۆز اچاراق عم آروادسی دئدی منه بیر زاد وئر می ییب . اول ده بیر آز شوبهه لندی آمما سونرا فیکرینه گلدی کی حتمن اؤزو ایدی کیسیا وشی پشما نلادیب دی. ایندی بو ایش له شوبهه سی لاپ چوخالمیشدی و اولمایان نیگه ران چلیق لار فیکرینه گلیردی . بیر دوغو کی بالا- بالا یئرینی قورخو و ایضطیراب توتوردی .

اونا گۆره کی بو قورخولی دوغودان جانینی قورتارمیش اولما ، باشینی قاغزارکن باخدی عم آروادسینا . اونوگۆردو کی دیل دوداغی دربه شیر ی و اؤز اؤزونه بیر سۆزلر دئیر. سونرا داگۆزلرین دن بیر نچه یاش داملاسی آخدی.بو دفعه حیسن اتندی کی اوره ییندن بیر زاد قالمخارق بوغازی تیخیلان کیمی اولدی و باشینی دایا دی موبلا .

پریسا دوردی گتندی میتباغا و بیر مئرمه یی چای ایله قایتندی. بیر ایستیکان چای قویدی اونون قاباغینا و باشلادی دانیشما غا کی بلکه بیر جور اونون قوصصه لرینی داغیدا . تزه دم چکمیش چاین ایستی بوغو غم لی هاوانی آزجا یوموشاتسادا آمما پریسا نین اوره ک سیخینی لارینی هئچ آزالتمادی . گتندیکجه ایضطیرابی داها آرتیردی. بیلیردی نییه بو حالا دوشوردی. عم آروادسی چادیراسینی آریق دیزلری نین اوزه رینه چکر کن ال اوزالتدی قددان دان قند گۆتوردی و چایی داغ - داغ ایچدی. پریسا نین آناسی دا دئدی :

" اینشالله تاپیلار."

سونرا بیرگه حا لدا گۆزلرینی تیکدیلر هاوا یا . گۆی اوزه رینده توتقون لوق و قارالتی دان باشقا بیر زاد یوخ ایدی. سونرا دیل اوجو دئدی :

" نه ده هاوا سویوب دی."

پریسا ، عم آروادسی نین اوزونه باخارکن اونون رنگینی آغارمیش و قاجمیش گۆردو .

" دا پاییزین آخیر لاری دی."

بو سۆزی پریسا نین آناسی دئدی .

پریسا ائله بیر دوغو یا شیریدی کی سانکی نفسی دوشموشدی شوماره یه . قورقوشوم لی بیر باتلاقا دوشه ن کیمی گتندیکجه درین لیک لره باتیردی. عم آروادسی سونکی چاینی

یاریمچیق ایچیب و آیاغا دوردی، یون شالینی بونونا و چیننی نه دولاییب چادیراسینی چکدی
باشینا و یولا دوشدی، تازا ایستیردی چیخا دیشاری کی سویوقدان دیش لری بیر بیرینه دَیب
باشلادی تیره مه یه .

پریسا اونو کوچه قاپی سینا جان یولا سالدی.

عم آروادیسى سون لحظه دؤنوب وتیکرار حالدا دندی :

"سن اول عمین روحو اگر ائلی یه بیلسه ن سییاوشی منه قئیه ر ."

پریسا چا لیشدی کی بیر سؤزدیه آمما دیل دوداغی قورودی و گؤیرمیش دواقلاری
آراسیندان بیر سؤز چیخمادی، سونرا باخدی اونون اوزونه کی اؤلورلر کیمی اوزونده هئچ رنگ
یوخ ایدی.

عم آروادیسى ائو دن چیخان کیمی آرینه تیلِفون آچدی و چون اثیتدی کی بو گنجه تتر گله
جک دی سئویندی، ائوه کی تتر گلردی دئییب دانیشماغا آزجا دا اواساحووصه له سی
اولاردی، لازیم ایدی کی بیر داها آرین دن ایسته یه کی اونا یاردیم ائده . سییاوشین باشینا بیر
ایش گلسه ایدی یاماشاق بیله سینه معناسیز اولاجاق ایدی، ایسته دی اؤزونو قانع ائده کی آری
گینه سؤزونه باخاجاق دی، بوندان بئله گینه ایضطیرابی اؤزون دن اوزاقلاشدیرانمیردی، بو
نیگران چی لیق لا قاریشان دویغو گئتدیک جه بئرله شیر دی.

آزجا کئچمیشدی کی ائو لرینه گنتمک قرارینا گلدی، آناسی نین ائوی سویوق ایدی ،آمما
اؤز ائوینده راحتجا ائده بیله ردی شومینه نین ایستی سینده گؤیلو ایسته ین کیمی جانبینی
قیزدیرا ، آناسی نه قَدَر دندی هله بیر آز اوتور سونرا گنده ر سن قولاق وئرمه دی وچیخدی
کوچه یه .

دیشاری دا بَرک یئل آسیردی، آغاچ لارین یارپاق سیز بوداق لاری قامچی کیمی بیر بیرلرینه
دَیب و تک توک قالان یارپاق لاری اوچوردوردی، تاکسی دالیجا گزه رک گؤزو
ساتاشدی بیر قَلمه یه کی بیرقارقا اونون لوت بوداقیندا اوتورموشدی، غم قوصصه سی داها
آرتیق جانلانیدی.

ائوه نه جور گندیب چیخماسینی هنج بیلمه دی. آچاری کیفین خیریم خیردا سی ایچیندن
 آختاریب تاپماسی دا چوخ چکدی. قاپینی آچاراق یئل بوران پالتارلارینی جانینا یاپیشدیردی.
 سونر ادا دام یولونون پنجره سی شید دت له چیریلدی بیر بیرینه .اورا نی هم مه شه آچیق
 قویاردی کی ائوین هاواسی عوض اولسون . آیینی سورته رک برقین کیلیدین تاپدی و پیل له
 لری چیخاراق گتندی پنجره نی باغلاسن.هله ایشی بیت مه میشدی کی دولو باشلادی ودنه
 لری توخوندی پنجره نین شوشه سینه .

گتندی هالا . اورانین دا چیراغین یاندیردی. یئل اووولدوردی و ایستیردی کی نه جور اولمالی
 دی اؤزونو با سا ایچه ری. سئویندی و گوردو کی اگر آرجا یوبانسایدی بو بوران دا و یاغیش
 دا چتین ائله یه بيله ردی ماسین تاپا.

ائو سویوق ایدی. هامیدان اول پالتوونو چیخارتدی و آسدی کومودون آیناسیندان . سونرا
 گتندی شوفاژا ساری و درجه سینی چوخالتدی. اؤزونو سالدی قارا رنگ لی موبلون اوستونه و
 قالدی بو فیکره کی نئجه ائده بيله ر آیینین گؤیلون آله گتیره کی لجه دوشمه یه . بیلیردی کی
 چوخ لجبازدی و سییاودن ده نیفره تی واردی. آما آری بيله سینی او قذرایستیردی کی بو
 سؤزون ده یئره سالمایا.

فیکری جومدی کئچمیشه و اونا ائلچی دورا ن گون لر یادینا دوشدی. او واخت لاردا ائله
 بوگونلر کیمی پاییزین آخیری ایدی. عجیب ایدی کی اونون یئنی یاشامی پاییز لا باشلا
 نمیشدی . او اوزون لو و سویوق گئجه لرده . نئجه هفته ایدی سییاوشی توموشدولار و کیمسه
 بیلیمیردی هاردادی و باشینا نه گلیب . هنج کسین آلیندن بیر ایش گلیمیردی. شاید اگر عمی
 سی دیری اولسا یدی ایش بورالارا چکمز دی. ائله او واخت لار ایدی کی آری بيله سینه
 ائلچی دورموشدی و اوزدن گنده ن دئییل دی. سؤز وئرمیشدی کی اگر اونلا ائولن سه سییاو
 شی زیندان دان قورتارا . آما بیر شرط ایله کی اونو داها هم مه شه لی یه یاددان چیخاردا .

نییه اونون ایسته ک لرنه بویون آی دی اؤزوده لاپ یاخشی بیلیمیردی. شوبهه سیز کی
 سییاوشه خاطر ایدی و تو توماسی چوخ اؤنملی ایدی و مومکون ایدی کی باشینا بیر بلا گله
 . اوقدَر اونو سئویردی کی اونا خاطر اؤزون دن کئچمه سی نه راضی اولموشدی.

شاید اگر عمی سی اؤلمه سه یدی بو زور ائولی لی یی هئچ وخت قبول ائتمز دی. آما او اؤز قرارینا گلیمیشدی و ایلک دفعه فیکرینی عم آروادینا دئدی. سونرا دا اوندان ایسته دی هامی یا دیه کی اونون هئچ وخت سیواش له پریسانین ائولن مه لرینه راضی لیقی یوخ ایدی. هر زاد چوخ تئز اوز وئردی و سیوا وئش ده زیندان دان قورتولدی. سونکی هفته نین جومه آخشامی سی دا شیرینی ایچله رک کین کسیلدی و هرایش بیتدی. سانکی هرزاد بیر اویون ایدی. توی گنجه سی گلین دونو گئیمه به کؤنول سوز ایدی. هله ده یلمیردی نه جور اولدی کی گلین دونو گئیدی. شاید اؤز خیال دوناسیندا اؤزونو عم اوغوسو لا ائولی سانیردی. ایسته دی ده گئیمه به آما قایناسی اوزونو بوزدی و قبان دیشینی قیجاراق مسخره حالدا گولدی و سس کوی سالاراق دئدی:

"اونون سؤزونه قولاغ آسما، تویون گؤزل لی یی و شوقونو ائله آغ گلین لیک ده دی."

آما آری اؤز سؤگی سینی اونا گؤسترمک اوچون ایختیاری وئردی اونا. بیله سینی آزاد قویدی کی نه جور ایستیرسه گئین سین. آراین بو ترپه نیشی اونوسویندیردی و گوردو اوچور ده کی گرک بو سچیمین ده ایشتیاح ائتمه ییب و اونلا یاشاماق دا چوخ اوزوجی دئیل. آری ایدین وئردی که درسینی تاما م لایا و اونورسیته یولداشلاری نان هردن گزیب دولاشا. اوره یی بواش لره خوش ایدی وانون لا یاشاماگی چوخ چتین و آغیر گؤرموردی. اونورسیته دن چیخماق همی اؤزونو ائوه یئتیریب باشلیردی سیلیب سوپورمه به، خوره ک پیشیر مه به و نفت سوپانی یاندیریب آرنی گؤزله مه به.

تا کی او حادثه اوز وئردی. اونورسیته لرده اعتیصاب باشلانندی و اوندان سونرا اعتراض لار چکیلدی خیابانلارا و سبب اولدی کی هر یاندا توت هاتوت باشلانا. بواشین ته تیم مه سی ده بیر تهر چکیلدی ائولرینه. اول قویمادی کی اونورسیته به گنده و سونرا معجور ائندی کی ایلشگی سینی یار یولداشینا ن کسه ویرده عمی سی گيله گئتمه سینی بیر یوللوق یاساقلادی. حتتا بو ویلای ائوه چکیلن کیمی بوتون قوموم لاریندان فقط آناسی نین حاققی واریدی کی بوائه گلیب گنده. باهاناسی دا اوایدی کی امنی یت لری تهلوکه به دوشه ر و یاخشی اودی کی کیمسه بیلمه به هاردا یاشاییر لار.

بو آخیرلاردا اخلاقی دا لاپ دیشیلدی. چوخ واخت لار حؤوصله سیز ایدی و تنزعصب له شیردی. داهایونون لا دا باش باشا قویوب ساواشماق دان چکی نه جه یی یوخ ایدی. دفعه لرحه چالیشمیشدی کی بلکه هر زاد قاییدا اول کی کیمی اولای. اونا گوره او ائوه یتیر جک قا با غا گندیب سلام وئیردی و و اور کوتون آلیب اوزونه گولو مسوردی آما یتنه به فایدا اولوردی. آغیر جواب وئیردی و قاش قاباغینان پالتار لارینی دیشیب و دینمه ز سؤیله مز اؤزون سالیردی قارا موبلون اوستونه . اونون بو تهر داورانیشی و هئچ هئچینه باهانا توتما لاری گونونو قارالمیشدی. بیر جوهره روحسال خسته لیک ده اوندایا گورسه نیردی اودا او بوکی گوزو هئچ دنیا مالیندان دویموردی. آله گتیریدی مال دؤولت نظرینه چوخ آز گلیردی.

داها اولن دیک لری نین او باشلانیش گونلرینده اولان دیلخوش لوق لاریندان خبر یوخ ایدی. شیرین لیک لر بوخار اولوب یتیرینی آجی لوق لار و معناسیز لوق لاردولدورموشدی. آما هله آزا اومودو وار ایدی. بیلیردی اومودو نه یه دی و نییه هله بو اومودو یاشاییری. شاید ایسته میردی کی یاشامینی بوندان دا آرتیق داغلمیش گوره. بونا گوره ده هئچ واخت سییا وشین سؤزلرینه کؤنول دن علاقه گؤستمیردی. هر سفر کی او ایستیردی بیرلیک ده ایران دان قاجیب گنده لر بیر جوهره بوروق وئیردی. تا کی فیر اوستون ده اونون آینه پاک سو تۆکوب و ایسته دی کی اونو بیر یوللوق اونود موش اولسون .

ایلدیریمین شاخماسی و گوز قاماشدیران بیر ایشیق ائوه جالانماق لا، او بیر لحظه اؤزونه گلدی. سونرا ایلدیریم لارین دال بادال شاققیلداماسی اونو قورخویا سالدی. هؤله سک دیشاری باخدی. ایلدیریم برق ویردیقجا گوی اوزو ایشیقلا نیردی و یاغشین یارماچالارین گوروردو کی پنجره نین حامینا چیریلیردی. اوندان بتر یئلین و بورانین کوفولتوسو ایدی کی ایلدی لاپ آیدینجا سینا ائشیدیلیردی.

چوخلی گنجه لری یالنیز قالسا دا ایلدی یه جان هئچ زاد دان قورخمامیشدی. بیلیردی کی ائوین قاپ باجاسیندان کیمسه ایچه ری گیره نمزدی. آما بونلا بئله بو گنجه نی قرارسیز ایدی. همده جانیندا بیر اوشوتمه دوغوسو وار ایدی. شوفاژ ائوین جانینی هله یاخشی قیزدیر مامیشدی.

دوردو آیاغا و بیر نئجه تیکه اودون کی اوجاغین یانیندا ایدی قویدو شومینه نین ایچینه وچاخماق لا آلیشدیردی. سونرا فیکرینه دوشدی کی آی نینی قالین لادا ، اؤزونو یئشیردی کومودا کی بوینوخزلی گؤن پالتوونو گیه. پالتووی گؤتورمه دن گؤزو ساتاشدی آری نین نیظا می اُور کوتونا . قورخندو کی اوباهالی پالتووی آزیشب چیچ له نه و اُور کوتی چی بین لرینه آتاراق گتندی میتباغا . میتبا غا گتتمه میش آینادا اؤزونه باخیب و گؤردو رنگی اوکی وار قاقچب دی. آما او قَدَر فیکری پیرتلاشیق ایدی کی نیگه ران قیافه سی و قورخویا دولموش گؤزلری نظرنی اؤزونه چکمه دی.

گتندی چای دَ مله یه کی شاید بئله لیک له باشی دوموک اولوب قورخوسو تۆکوله . هله اوشویوردی. حتتا دیش لری ده اِهمالجا بیر بیرینه دَیردی.

میتباغا یئشیرنده گؤردو کی چوخ سئودگی و اوزون سوره اونا باخدیقی گولدان دوشوب سینیب دی. یئل میتباغین آچیق پنجره سینه توخوناراق اونو سالمیشدی یثره و موزاییک له ره دَیه رَک قیریلیمیشدی. تزه بیلدی کی ائو نییه بو قَدَر سویوقدی و چکیب پنجره نی باغلادی. سونرا نایلون بیر سطیل گئیریپ تورپاق لاری تۆکدی ایچینه وسینمیش گولو اکدی اونا . دوعا ائتدی قورومویا . چایدانی دا دولدوردا سویا کی قویا قازین اوستون ده قاینایا.

میتباغ دَیمیشدی بیر بیرینه و قاپ قاشیقی یوماغا حؤوصله سی یوخ ایدی. باخدی ساعتا . هله سگگیز اولمامیشدی. دوزدور کی آری تلفون دا دئیمیشدی تتر گله جک آما بیلیردی کی دوققوز- دوققوز یاریم دان تتر گرک اونون کلمه سینی گؤزله مه یه .

داها اوشوموردی. شومینه نین جانا یاتان ایستی سی بيله سینه خوش گلیردی. ائو قیز سادا گونده کی آرامیش دن داها خبر یوخ ایدی. دارخیردی آما بیلیمردی ئیله سین . ائوده ائله بیر کیتاب درگی ده یوخ ایدی کی باشینی اونلا دوموک ائله یه . آری نین کیتاب درگی ایله آراسی یوخ ایدی. دئیردی آدمی یول دان چیخاردار و کیتاب اوخوماغا هئچ علاقه سی اولمازدی. هردن ده کی مزاح لا سوروشاردی افسر لیک دؤوره سینده هانسی کیتاب لاری اوخویا ردیلار جاواب وئر مه دن گوله ردی.

او معمولی بیر عائله دن اولسا دا عمل لری چوخ چتین کئچه ردی. دوز اوصولی درس ده اوخویانامیشدی. آمما هوشلی، لجباز، حیرصلی و سؤزونو یثری دن بیر ایدی. باشاری سی نین سیرری دا ائله اوندا ایدی. آکین ده اولان ایمکانات دان سون درجه فایدا لانماغا چالیشاردی. حتتا تنز لیک له او قَدَر ترقی ائتدی کی اولدی سر قورد. اؤزوده هئچ واخت آی نینه یونیفورم گئیمه دی. آمما عَوْضینه نئچه اؤنملی ایشی واریدی کی گاهدان هفته لر له ائوده تاپیلمازدی. دئمیردی نئله بیر و ایشی ندیر. اودا چوخ اوستون ویرمیردی. سونرا دا اوپول لار ایله کی دئیردی او ایش لر دن و مأموریت لر دن آلدیقی معاش لارین گلیری دی گلدی بو ائوی آلدی. ویلایی بیر ائو کی هر جوره ریفاه اوردا وارایدی.

بیرگون کی اونو ماشینا میندیریب گئیردی بورا، غورور لا ائوین هر یئرینی اونا گؤستردی و دئدی:

"بوردان خوشون گلیر؟"

آمما اونا بو شئی لرین چوخ اؤنمی یوخ ایدی. بونلارین عوضی اوره یی ایستیردی ایستی و صمیمی ایلشگی لری اولا. حتتا نئچه یول بونا خاطر سؤزلری اولدی. آمما فایداسی یوخ ایدی. هر واخت دا بیله سینه دئیردی کی "اولماز گئجه لری تنز ائوه گله سن" اوآلینی چیرپیردی قارا گؤن موبلون اوزه رینه و دئیردی:

"اوشاغ اویونو چیخارتما، سانکی بو یاشا می میزین چرخ ائله موفته فیرلانیر."

"منیم بئله نکى بیر حیات دان خوشوم گلیر."

"بیه منیم اؤز آلیم ده دی؟"

سونرا دلی لر کیمی آیاغا قالخیب چاخ ویرا-ویرا سسله نیردی:

"ایندی وضعیم یاخچی دی و گتندی ییم مأ موریت لر ترقی یوللا رین اوزومه آچیری. آبه بیرآز کاهیل لیغ ائلی یه م یوزلر نفر واردیلار کی بو ایش لری گؤی ده قاپالار. اوزامان گَرَح اؤله نه جان یازیق آداملار کیمی گئچی نَح."

و او دبلخورلوق ایله دئیردی:

"بو یول کی دوز بیر یول دَی!"

و سونرا باشینی آشاغی سالیب سؤزون دالیسینی بئله گتیریدی:

"کی بیر پارا گوناھ سیز آدام لارین جاننی نان اوینا ماقلا آدام ترقی ائلی یه ..."

بونو کی دئییدی آری ایت اولوب چیغیریدی :

"فیکر ائلیرسن ایشکنجه ائلی یه نه م یاکی روانی بیر نوخوش ؟ یوخ جانیم ، بو ایش لر کی گؤروره م هامیسی وظیه دی بیرده او آدام لار کی او ایش لری گؤرور لر یه کیم لر دیلر ؟"

"کیم لری دئیر سن ؟"

"همین بو ترورچو خرابکار لاری دئیره م و او جوانلار کی قوشولوبلار اونلارا ."

بورا چاتدیقدا داها سؤز یثری قالمیدی . بیلیدی کی داها اونون بئیننه سؤز باتما یاجاق دی . بو پت لش مه یی بیتیرمک اوچون سؤزون کسیریدی و آل لرینی اُوت لارینا قویوب باشلاییدی آغلا ما غا :

"قوی سن دیه ن اولسون قال یاتسین . من بو ایش لردن هئش باش آچانمیرام ."

شومینه نین آلاو لانمیش اودون لارینا گؤز تیکدی . ایندی قانیردی کی نیه هر واخت اونورسته دوسلاری نین آدینی چکه رک او نون عصب لری پوزولاراق دئییدی :

"اونارین دوسلوغا لیاقت لری یوخ دی ."

فیکریندن کنچیردی کی کاش سیياوش اؤزونو تئزلیک له بو درد سر دن قورتاراردی و باشینا ایش آچمایایدی . بو دوشونجه لرله نیگه رانچی لیقی آرتارکن پیس یومنی اولماسین دیه ایسته دی دیلینی دیش له یه کی بتر دن بیر ایلدیریم آتدی و او دیکسه ندی . ائله او آندا نئجه بیر باشقا ایلدیریم داها ویردی و آغ بیر ایشیق هر یانی پاریلداتدی . سونرا قولاغینا بیر سس گلدی کی سانکی قوجامان بیر آغاج سیناراق دوشدی کله سینه . ظنی ده دوز ایدی چونکی او آغاجین قیریلیمیش بوداق لاری دوشدولر پنجره نین اوستونه .

قورخموش قارا گؤزلرینی تیکدی پنجره یه . هله بیرآز کنچمه میشدی کی چیراغ لارین ایشیقی آزالدی . سونرا ائوین هر یانی اؤلومجیل بیر قاراللیقا باتدی . تکجه شومینه نین جان سیز

ایشیقی ایدی کی اؤز دؤورہ برینی ایشیلدا یردی. نظرنہ گلدی آغاجین سینماسی ایدی کی الکتریک سیم لر ین قیریلما سینا سبب اولدی.

شوقا رخا نانین دا سسی باتمیشدی و سوکوت اونو قورخودوردی. یثلین کوفولتوسو داها آیدین قولاغاجا تیردی. اوندان پیس شیدیرقی یاغان یاغیشین سسی ایدی کی اینه کیمی بئینه باتیردی و اونو لاپ زارا گتیرمیش دی. نه واختاجان قورخودان قورویوب بیر یثرده قالدیغینی اونوتموشدی. اؤزونہ گلدی و گؤردو اوتوروب باخمادان بیر ایش چیخما یا جاق. شومینه نین آلاوی گنتدیکجه آزالیردی و گنجہ اؤزونو ائوہ ساری چکیردی. اودون سؤنمه سیله سویوقون ائوہ کؤچمه سی چوخ اوزون سورمه یه جه ی ایدی. چتین لیک له دوردی آیاغا کی گندیب زئر زمی دن اودون گتیره .

چاخماقی آلیشیدردی و اہمالجا ائندی زئر زمی یه . چاخماقین ایشیقی آیاق لاری نین آلتینی آنجاق ایشیقلا ندیر سادا عوضینہ تیرہ ک کؤلگہ سی بئتون لارا دوشوب بؤیویوب کچیلیردی. چنہ سی باشلادی آسمہ یه و بو آسمہ یین سبین سویوق دان بیلدی قورخودان یوخ . آددیم لارینی یاواش - یاواش پیل له لره قویوردیکی قارائلیق دا قیچی زوو مه یه .

زئر زمی یه کی گیردی گؤردو یئر یاش دی. قورخدو کی اودون لار ایسلانا . بیلیردی کی اودون لار سردابین یانیندا یئرہ دوزولوب لر . گؤزتله یه - گؤزه تله ی باشماق لاری ایسلانما سین دیہ ایرہ لی گئتدی. چاخماقی قاباق لیق توتدو کی یاخشی گؤره . آما بیر دن بیرہ گؤزو ساتاشدی سردابین قاپیسینا کی آچیق ایدی. بو دوروم اوچون حیرہ ته دالب فیکرنہ گلدی کی حتمن آری نین یادیندان چیخیب دی اورانین قاپی سینی باغلایا . آما بو داچتین ایش ایدی کی او اورانی باغلایا . کیمسه نین اورا یاخین لاشماسین ایستہ مزدی هاردا قالسین کی قاپیسینی آچیق قویا کی بیرہ ده گیرہ اورا . اورانی گؤرمہ یه نئچہ یول جان آتسادا آری باھانا گتیرمیشدی اوردا اسلحه و نظامی مدرک زاد واردی کی مومکون دی بیلہ سینہ خطری اولا . اودا چوخ باش قوشما میشدی و هئچ واخت اورا یاخین گئتمہ میشیدی.

آزجا اؤزونو تا پان کیمی اولوب بیرنئچہ پارچا اودون گؤتوروب قایداندا ، ندنسہ ایستہ دی سردابا دا گؤز آتا. کؤھولون قاپی سینی آزجا آرتیق آچاراق اورہ ک دؤیونتوسو آرتدی

آمما یننه باشینی اوقیر کیمی قارانلیقا اوزالتدی. چاخماقین ایشیقیندا بیر نئچه میز صندل گۆر سه ده میزین اوستون ده بیر شئی گۆزونه دَیدی. فیکرینی اورا وئره رک قورخوسو دا قاچمیشدی. دیق قَت ائدیک ده بیر نئچه کیتا ب گۆردو کی قالانمیش دی اوست اوسته . چاخماغین ایشیقینی دولاندیردیدا گۆزو دَیدی بیر دوسی یه کی قیر اوسته سییاوش ایستیردی اونا وئره . جیلدی آزاراق جیر یلمیشدی و اوستو لکه لی ایدی. قان لکه سی کیمی. تانلماز بیر آغری اوره یینی جاناغنا آلدی. حَداغا دان چیخمیش گۆزلری له دوسی یه باخدی. ایسته دی اونا دیق قَت ایله باخا کی قولاغنا بیر سس گلدی . قولاقلارینی شوشله دی آمما فقط یئلین کوفولتوسی له یاغیشین سسین ائشیتدی . بیرده ایسته دی اودوسی یه یه باخا کی بایا قکی سسی بیرده دینله دی . بو سفر سس آیدین راق ایدی . بیر ی نین آیا ق سسی ایدی و پیل له لردن اوسته چیخیردی . اؤزو ایدی . آری ایدی. آددیملارین سسی قولاغنا تانیش ایدی . تنز اؤزونو ییغیشدیر اراق تله سیک اوردان چیخدی . آری گرگ اونو اوردا گۆرمه یه یدی. قورخاراق نئچه یول آرینی چاگیردی. اونون سسی گلمه دی و عوضینه زئرمی نین بالا پنجره سی بتر دن سس لند ی. جاننا قورخو دوشدی و قاچدی پیل له کانا ساری. آمما پیل له لره چاتمیش هؤله سک آیاغی زووبوب ییخیلدی یثره . سونرا دا چاخماق آلبندن دوشوب آغری دان آزالدی چیغیرا ، نئچه یول یاردیم ایسته سه ده اؤز سسینی آزالا اؤزوده ائشیتیردی. یثره یاپیشان کیمی اولوب آغلاماغا باشلادی. بوتون بدنی سو اولموشدی و سویوق بيله سینی لاپ کیریدیردی.

اوولانمیش بیر قوش ایدی اووچو آئنده و آئین دن هئچ بیر زاد گلمیردی. سانکی قافاسی هئچ چالشمیردی و اوجا سس له فقط آغلیردی. بیردن بیره گوردو قاماشدیر یجی بیر ایشیق گۆزونه دوشدی. سونرا دا گوجلو بیر آل او نو یثردن اوزوب دیک قاغزادی. اوره یی سینه ده ائله چیرپنیردی کی آزالیردی آتیلین ائشی یه . آمار ی نین سسینی دو یان کیمی آزا جان تاپدی. اؤزونو بیر قولای آیا ق اوسته ساخلاییب حیرصینی اوداراق گۆز یاش لارینی اوزون دن سیلدی.

آری قولتوقلاریندان یاپیشیب پیل له لردن اوسته چیخارداراق چیراغ قوووه نی یاندیردی. ایشیقینی اونون اوزونه سالاراق " زئر زمی ده سنین نه ایشین واریدی " دییه قاش قاباغی نان سوآل ائتدی.

هیچقیرتی ایله دئدی :

" اوشویوردوم گئتدیم اودون گتیره م . "

" سردابا کی گئتمه دین ؟ "

بیر سؤز دئمه دی. بئینی چا لخالانارکن اومود سوزلوق بیله سینی اوزوردی. . آری گینه باشلادی چیغیر ماغا و ایضطیراب لا سوروشدو :

" سوروشدوم کی سردابا گئتدین یا بوخ ؟ "

ایسته دی دییه سییاو شین جوزوه سی اوردا ئئيله بیر کی دانیشماغا گوجو اولمادی. حیس ائتدی کی آری نین سییاوش دن خبری واردی و بوغولموش بیر سس ایله آل لرینی اوزونه قویوب دئدی :

" دئه گینه کی باشینا بیر اویون گتیرمی ییب سن ؟ "

آری بیر زاد دئمه دی. آزجا سسینی ائندیردی و دایاندی قاپی یا . باخدی اونا و گوزلری ، پریسانی قورخوتدی. آل لرینی جیسینه قویدی. باش بارماغینی اویناداراق قاباغا گلیب اونو قوجاقلارکن إهمالجا قولاغینا پیچیلدادی:

" اینان کی هئش کیم ایسته میردی باشینا بیر ایش گله . موقص صبر اؤزو ایدی. لژباز و کله شاخین بیر ایدی. "

اری نین آغزیندان چیخان بیر پیس قوخی او کلمه لرله قاریشارکن ، باشینی گیجه لتمیشدی. حیس ائتدی کی او آری نین سسی دئیل . همان کی بیرگون عشقینی اونا سالمیشدی. سسی چوخ ایتی و کسجی ایدی ، جانی نین لاپ درین لیک لرینه جان، اوسس ایش لیردی. نه انده جه یینه قالمیشدی. نه جوره عم آروادسیا دییه جک ایدی آری یاردیم ائتمه دی کی هئچ اونون قاتیل لرین دن بیر ایدی. دوشوندی کی بوندان سونرا یاشامین اونا هئچ اؤنه می بوخ دی. ایچینه بیر نیفرت دویغوسو اوینادی. ایسته ر ایسته مز باشینی قاغزادی کی سون بیر دفه

اولورسادا ارینین اوزونه باخا . آمما چیراغ قووه نین قاماشدیریجی نوری ، قویمادی بیر زاد گۆره ، بیر جسارت له کی اؤزونه ده عجیب ایدی باغیردی :

"او لعنت اولموش ایشیقی چؤنده ر اوپانا ." اری بیر زاد دئمه دی آمما چیراغی سؤندوردی . شومینه نین یانار آلاوی نین ایشیقی دوشدو اری نین اوزونه . ایندی یه جان اونو او جور قورخونج گۆرمه میشدی . یثرین دن قالخدی و ارین دن فاصیله آچدی . سونرا اؤزونو کومودا یئتیره رکن گۆن پالتوونوی گۆتوروب چیخدی دیشاری . کوچه ده گنده رکن اری نین سسینی اثشیتدی : "بو شاختادا هارا گئدیسن ؟"

جاوایی وئرمه دی و اؤزونو یئتیردی خیابانا . یاغیش و کولک اوز گۆزونه توخونسادا هئچ سایمادی . اری نین بیر ائوده اولماق اونو داها آرتیق قورخودوردی . هدف سیز گئدیردی . چارراها یئتیرمه میش ایسته دی کئچه خیابانین او آلینه کی بیرماشین اوزاق گۆروملو یوخاری چیراغ لارینی سالدی اونون اوزونه . گلیب اؤزون تاپانا چوخ گئز اولدی . هاوایا آتیلما میش دان تورموز سسلری قولاغینا دوشدی و اؤلدوروجو بیر آغرینی ، تکجه ، بیر نئچه آن حیس ائده بیلدی .

میترا الاتی

ہم مہ شہ کی کیمی

یوبانیسان ، ہم مہ شہ کی کیمی ، بوش صندل دہ اوتورور سان ، بوتون یولو دوراغا جان قاجمیشدین ، قورخورسان یئنہ گئثر یئتیرہ سن ، خانیم مو غللیم دئیر : - " گینہ کی یوبا نیب سان! "

سالون داکی مریض لرین صفینہ باخیرسان ، بیر قادین سویوق دان گویر میش دوداقلارین ترپہ دیری : " ہارداسان بہ خانیم ، دورماق دان لاپ جانیمیز چیخدی! "

میزین اوستونده کی تلیفون زنگ چالیر ، دال با دال ، دستہ یی گوتورہ ر کن دوکتور دئیر : " بو نہ وضعیت دی ؟ نوخوشلار قالب لار قاپی نین دالیندا ! " ایستیر سن دیہ سن : " جہنمہ ! " آمما دئمیر سن ، دیرناقلارینی چینی بیر سن ، خانیم مو غللیم دئیر : " گینہ کی دیرناقلارین

جینی بیر سن! "دئیر سن: "سیزہ گول گتیر می شه م! " اوشاقلار گولور لر . دئیر سن: "لاپ تَره گول ."

آتا دئیر: "تَره گولوم هاردایدی بالا! چورتومو پوزما، قوی یاتیم . " صاباح گون چیخمامیش گرک گئده م توکانا گول گتیر م!"

آنان اؤسکورمه یی توتوب و داوود ، حوضون قیراغیندا اوتوراراق ، آینی سالیر سویا کی بلکه گورمه دی یی قیرمیزی بالیق لاردا ن توتا . یئل گلیری و اوشاقلار حَیْط ده قاجیر لار . قورد اولسان گرک قاجاسان و قوواسان . یوخسا آلیندن قورتولوب قاجاقلار . قوزو کی اولدون گرک دورمویاسان . ائله گؤتورلن مه لی سن کی سنه چاتما یالار . چاتسالار اودوزوب سان باتیب سان ... "

آنا اؤسکورور: "سینه م لاپ قاویشیب لیلا ."

آتام گئدیب دی گولخانایا ، اؤزون لاپ یاپیشدیریب سان مشق دفترینه . آنام اؤسکورور . دال با دال . هم مه شه کی کیمی . رنگی کی قارالیر ، داوود له یه نی گتیریر . اؤیویور و ایستیر قوسا کی ، آغ له یه نین ایچینده قان لکه لر تاپیلیر . قاردا گؤروشن قیرمیزی گول لر کیمی . داها اوزامانلار کیمی آل قولونو ایتیرمیر سن . لعا گیکله جان قاجمیرسان و او گلکه میش قورخودان چاخ ویریب و آنانین یاشیل گؤزلری توماراق اوزه ن تیکلمیر . دَسْمال لا آغزی نین قیرمیزی لکه لرین ، داها آلین تیتره مه دَن سیلیرسن .

خانیم موعلیم دئدی: "بو دَفْه منه خاطیر باغیشلایین . درس لرینده یاخشی دی . فَعْط هر دن یوبانیری . سؤز وئریر کی بیرده گنجیشمی یه !"

بئوختا قالیرسان ، داوود اوتوروب ایئواندا ، گورمه سه ده گؤزلرین تکیب قاپی یا کی سن گله س و دیه: "آنانی آپاردیلار . " دئیر سن: " هارا؟ " لعا دئیر: "مین تخ لی خسته خانایا ."

"

وسن او مین تختین بیرینه فیکیر له شی سن کی ایندی آنا اوردادیر .

يوانيرسان . اوتوبوس گنديب دى . سوروشورسان : " سونكو اوتوبوس هازامان گله جك . " صَفِين باشيندا دوران كيشى كى با رماقينا زنجير دولاركن هئى اونو آتيب توتورى دئير : " بئواختا قاليب سان هن ؟ "

بیر سۆز دئير سن . گولورى . گۆزون قاليب دى ايستىخدام بيلديرش لرينده . دؤوره لرينه قيرمیزی خط چكیر سن . گونده ليك قَزَتتى قاتلايب قويورسان كيڤينه . كيشى دئير : " هر زاد هئل لايدى . هر زمان عشقى چكسه او واخ گله جك دى . "

كمال دئير : " هاچان گله جك سن ليلا ! " دئير سن : " هئش واخ . " يئل آسير و پيرتلا شيق ساچلارين قاتيشيرى . خيا باندان كى كئچير سن بيرده دالى يا باخماق ايسته مير سن . خيابانين شئكلى و آغاجلارى گۆزلرينده تيره ييرى . گول لرى پر پر انديرسن .

آتا يا دئميشدين : " منه گول گتير . تپ تزه اولسون . بير دسته قيزيل گول . " آتا سنه گول گتير ميشدى . داوود سوروشدو : " رنگ لرى نه جور دى ؟ " آتا دئميشدى : " ليلا نين ديلار . " دولچانى گتيريرسن كى گول لرى سويلا قويا سان . سحره جان نئچه يول ، جيه گر رنگينه چالان گول لره باخيرسان . "

آنا يوخ دى و داوود آغاج مؤهره لر له كى آتا بيله سينه دوزه لدیب دى ، ائو قايرير و يادا اوجا بير بُرج . هئى دوزه لدیر و ييخیرى .

داوود دئير : " ليلا گۆى نه رنگ دى ؟ " كمال دئير : " گۆى ائله گۆى رنگين ده دى . " باخيرسان سولارا كى فؤاره لردن قالخب گۆى ده فيرلا نسا لاردا ، آخيردا تۆ كولور لر يئره . " سيز هر گون پاركا گله رسيز ؟ "

" هر دن فَعَط جومعه لرى قارداشيمي گتيره م . " داوود آلين سورتور صندلين قيرا غينا . "

آتا دئير : " بو قيچ آغريسى آخير دا منى اؤلدوره جك . "

داوود اونون حَب لرین گتيرير . سونرا اوتورور راديوسونون باشيندا . اوتوبوس دان يئنه رك او كيشى هله دالينجا دى .

دوکتور دئدی : "نی یاران اولما ، آتان خسته خانا خرجی منیم بونوما . سن فقط اؤز فیکره ن قال!"

- "من داوودا آنا کیمی نه م ."

کمال دئیر : "پس اؤز یا شامین نتیجه اولاجاق ؟"

یوبانیب سان و گونده لیک درگی آئنده آدرس داليجا گزیر سن .

کمال سنه باخیری . گؤزلری نیگران دی . هم مه شه کی کیمی .

"بیزیم یاشامی میز بیر بیریندن آیری دیی ."

داوود ون آئندن یاپیشیب یولا چیخیر سان . جومعه لری ، هم مه شه کی کیمی پارک خلوت

دیر . داوود سوروشور : "گؤی نه رنگ ده دی ؟"

- " گؤی اوزو توزاناق دی و کول کیمی رنگی وار . بیر عالم قات قاریشیق بولود

لاری نان ."

یئل اسیر . هم مه شه کی کیمی .

میترا داور

منیم پارچالاریم

او هله یاتیب دی کی من یو خودان دورورام . ایکی اوچ ساعات آیلمدان اوّل ، هئی قول ساعتی نین بالاجا چیراغینی یاندریر کی یوخویا قالمایا . آییلیر آمما پتی دولانیب بویونا . جیسمیم همیشه کی کیمی ساعات بشی الکی بشش دقیقه کئچه ن ، وانیو دا دیشی نی فیرچالیر . ائود ن دیشاری چیخیر سام دا ، ووجودومون چوخ پارچالاری قالیر اوردایا . منیم عومده قیسمه تیم ائوده دی . میطباغین ایستی هاواسیندا کی پرده دالیندان اورا گونش ویرینجا ، اوجاغین آلاوی داها آرتیق بیله می خفه لیر . چایدانین آلتی چیزا جیز یانیری . بالاجا بیر کیلیم ده یئرده دی . اوردایا اوتوروب گون ده نئچه یول جای ایچه رم . گاهدان دا آیاق اوسته دوروب پنجره یه دایانار کن ، باخارام قونشو حیّه طینده کی شام آغاچ لارینا .

"افشین" ده اوجاغا یاخین بیر یترده دوروب منیم باخیشمین دوزونو ایزله رکن ، گوزونو تیکیر قونشو ائوینه . منجه اونون گوزو آعاجلاردا دئیل . چونکی پالتار لاریما ایشاره ائده رک آنلادیر کی بو دوروم لا پنجره اؤنون ده دورماغیم هئچ اویغون دئیل . گاهدان دا قونشو ائوینی اونودوب سیقارائین توسوسونو حلقه حلقه پوفلور اوزومه . کیشی لیک دویغولاری دا تکجه او لحظه لرده دی کی ، بدنیمی تیخجالایب خمیر کیمی آزیری .. آما هر بیر دؤولت مأموری کیمی کی هرزادا زامان آز گتیره ر ، بیزده تتر اؤزوموزو پنجره قاباغیندان و ائله لیک له حیاتیملیزین بیر پارچاسیندان کنارا چکیب آیریلیریق .

وارلیقیمین بیر تیکه سی ایندی دیشینی فیرچالارکن ، مانتوسونی گئیپ باشماقینی آیاغینا چکیری و توتقون رنگ لی مقنه سینی اؤرتوب ائشیکه چیخیری . ایش یئرم یاخین دی . او قَدَر یاخین کی ائله یول گئده رک اوتاکیمی گؤروره م . بوی آتان شمدانی گول لرینی و هابئله آیری گول لری . چای گولی... حوسنی یوسف گولی . اوز به اوز قونشونون آپارتومانی اؤنون دن کئچیره م . کئچن گئجه اوردا قیامت ایدی . ووردوق لاری تور پرده لرین آردیندان ، هرزاد گؤرونوردی . جوان قیزلار اینجه اویناق حرکت لری له ، چالیب چاغیرماق دا ایدیلار . اونلار رقصه دالسالاردا منده بیر قورخو لو سوچ دویغوسو وارایدی . رقص کلمه سینی بو گونلر ذهنیمه سیغیشدیرانمیرام . بدنیمین بیر پارچاسی اونا شوبه له باخیری . ایل لردی کی بیر پارا کلمه لره احتیاط لا یا ناشما لی ایدیق . گوره سن بدنی و قول قیچی آهنگ ایله تربت مه گه رقص دن باشقا بیر کلمه ده تاپماق اولار می ؟

اداره ده میزیمین دالیندایم ... قول ساعتیم زنگ چالیر ... پرده نی قیراغا وئیرم م . یاتاق اوتاغی میزین پنجره سینی گؤروره م و ائویمیزه گئده ن خیا بانی . ایندی گرک " بیتا " پیل له لردن آشاغی یئنه . اوتوز ثانیه چکمه دن مدرسه نین ماشینی یئیره جک . ماشین اوردادی ... سیقنال چالیر . پس هاردادی ؟ قاپی آچیلیر . مقنه سی و مانتوشلویاری آی نینده دی . منیر ماشینا . یاخشی دی . بوگون ده دئییه سن واختیندا اؤزونو یئیردی . گوره سن می قاپینی " نیما " نین اوزونه باغلادی یا یوخ ؟ قاپینی قیفیل لا مازسا نئیه له لی یه م ؟ اولما یا قاپینی یابانجی بیر نین اوزونه آچا ؟ هله اونلار قالسین او یانا کاش کی قاز اوجاغینا آل ویرما یا ؟ کاش منی گورمک

اوچون پنجره یه چوخ یاخینلاشما یا ؟ ... اولمایا میطابخدا کی کاشی لرین اوستونده زیوبوب
ییخیلا ؟

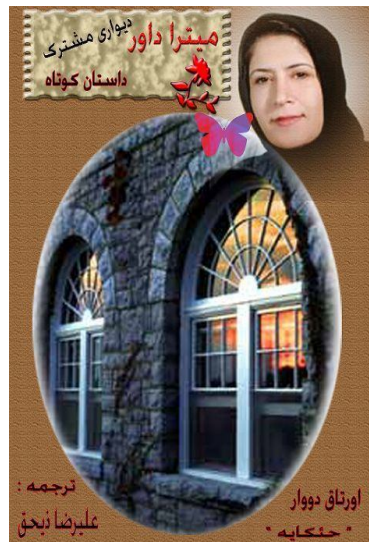
شاید ده یاتیب دی ، حتمَن ائله یو خودا دیر !

"بیتا" گیلین ماشینی ایندی - ایندی دی کی یتیره ... ایندی ائله دوز مدرسه نین یانیندا دیر .
باشقا بیر پارچا مدا میطابخدا وورنوخورایستی جای ایچیر و کیتاب اوخویور، پیشیردیگی
یئمک ایله دانیشیر . کدو کی قیزاریر اؤزو دوشور جیز زا ویززا، تو یوخ قیزارندا جیززاویزی
آزالیر... بوتون پارچا لاریم چالیشیر لار کی منی نه جور اولورسادا بیر تَهر آیاق اوسته ساخلا یا
لار. میزاوسته کی آینادا اؤزومه باخیرام... قیپافه م یاشیمدان چوخ گؤستریر. نازیک قیریشلار
آلنیمی توتوب دی. .. گرک چوخ دِیْت ائده م . بو گونلر عد د لری و رقم لری ده
قاریشدیریب گاهدان کیریخیرام . .. آینا دا گؤرسه نن من ، نچه آی بوندان اوْلَه گؤره
دیشیلیدی. گاهدان گون دن گونه ده فرق ائدیری. بوگونلر هله دانیشاندا گؤزلرین ده
قیسیری. شاید گونش دن قاماشیر شاید ده سس دن .. شاید ده ایستیر بئله لیک له گؤزلرینی
یوموب بیر نچه آن هوشلا نا. ..مقنه سینی اوتوردوغو یئرده قبا غا وئرب ساچلا رینی گیزله
دیری . .. اوچوخ واخت لار دا گونده لیک خرجینی دفترده یازیری. هر آیین آخیری پنج
شبه گونلری ده تقسیط دفترچه له رینی بیر یئره ییغیب آپاریر بانکا کی اؤده سین . .. دخلی
نن خرج ده چوخ دان دی دوز دئمیر. .. گاهدان اونون بو آجی دورومو قاش قبا غیندان دا
بللی اولور. بو قادین ین یاشامی سویون آخیشینا قاریشپ گئده ن کیمی ، ایختیار سیز بیر حیا
ت سورمک ده دیر .. تکجه آز بیر واخت لار، او دا عادت گونلری دیر کی ایستیر بوتون
قانون لاردان قاچسین . مثَلَن سَحْری حسابداری یا گتتمک عوضی کی گرک ایشنین باشیندا
اولا باش آلیر گئدیر با شقا بیر یئره . وانبو یا یا داکی هر هارا خلوت دی. تکجه بیلیر کی ایش
اوتاغیندا او ایشی گؤره نمز. بیرده بیلیر کی رقم لر و عدد لر نه قَدْرِ بیر بیر له ری نن اوخوسالا
ردا ، هئچ بیرری دوز دئیل ، البته بو دیل دئیَه ن قادینی چوخ واخت لار حیاتیم دان سیلیرم ..
ووجودومون بیر قسمت لریندن ده گرک دئیَه م . ظَنیمجه وارلیم دان ایکی پارچا ، زامان
دان و مکان دان هئچ آیری دئیل . بلکه لاپ فیزیک سِل دیلر و هئی ائوده اتشیک ده باش

قاغزایر لار... بوا یکی قسمت، استروژن و پروژسترون هورمون لاریندا تعادل ایجاد ائتمه گه چالیشیرلار. وارلیقی مین بو قسمتی کی شاید چو خدا اؤنملی دیر، اینترنت ده آپاردیقی آراشدیرمالاردا آنالایب کی کی بیزیم چالیشما لاریمیزین اساسی ائله بدنیمزده استروژن و پروستروژن هورمون لاری نان سیخ باغلیلیقی وار. میثال اوچون اوواخت کی دیشی سیچانین پروژسترونی آزالیر باشلا ییری اوزگون و حؤوصله سیز اولماقا و یادایی له مک حیسسی نی آل دن وئرمه گه. "افشین همیشه بو خصوص صدا بیله می دانلاییری.. آتا آنام وپاترونیم دا... بوقادین گاهدان او قَدَر من دن اوزاقلاشیر کی آینا دا اونا باخماغا ایسه حؤوصله م قالمیری. او بیر آنادی ویا حیات یولداشی و یا بیر دؤولت مأموری کی چیخیش گیریش ساعات لارینی بوسبوتون اؤیره نیب دی. بوقادین چوخ واخت لار آزقالیر زمان لا و آله گتیرمه دیگی هر بیر زادی نان دا ساواشا دونن گئجه غَسَّال خان دا او آروادی یویا راق باشیندا کی چادیرانان دوروب باخیردی.. بدنیم گؤرسه نیردی. ساچلاریم دان بیر هؤروک گلیب قیچی می توموشدو. غَسَّال خانادا آنام حَتَمَن بدنیمی گؤرمشدو و بو دوشونجه منی اوزوردو. سونرا فیکریمه گلدی کی جنازه می تکجه آنام گؤرور سه چو خدا اؤنمی یوخ دی. باشقا لاری گؤرسه لرده شاید ایندی چوخدان دی اونودوب لار. نئجه کی من ده بو ایل لرده گوردو گوم چوخ جنازه لری اونودموشام. ..شاید ده ائله بو عیل له ته گؤره اؤلوم بارماقلاریم دا کؤک سالیب و قویمایر اوینایام.. بوینوم آغری ییری. سانکی تیر چکیر. نیگه رانام و نیگه ران چی لقیم بنزه بیر بیرشئه کی هئچ بیلیمره م ندی... شاید ده اؤلوم دیریم آراسیندا قالمیش ییری دیر... شاید ده اوخشا بیر بیر زادا کی چتین لیک له نفس چکیری و پیس قوخوسو وار... شاید ده بیر موزالان دی کی فقط ویزیلدیری...

بو بدنین بیر قیسمه تی ده ییغیشیب اؤز دؤوره سینه. کلزون کیمی قاتلانیب دی قارینا و گتندیکجه کیچیلیری... او ایچ دونیامین قاری سی دیر کی اوردا یاتیب دیر... تینجی خیب دیر و تری نین اییی آدمی بوغور.. قولقلاری یاخشی ائشیت میری. خَلَقین اوزونه باخدیقدا و اونلارین مسخره گولوش لرین دن آنلاییر کی بئنه سؤزونی قاتیب دیر. بو گونلر اؤزونوده چوخ بیلیمیری. نوه لری کی گولور لر آنلاییر بارا قویوب و بئنه یانیندان یئل چیخیب دیر... بو

قادین دَشمک دَن قورخوری. قورخور کی پوکالمیش سوموک لری سینا... نتیجه لری ده اونون آغارمیش توک لریندن و آتدا پیتدا قالان سینمیش دیش لریندن قورخورلار. بونا گۆره ده هئی چیغیریر لار. ایدرارین دا ساخلایانمیری. ائشیدیر کی دئیر لر یئنه باشلادی لجه. نرس اونو دؤیوری: "گینه کی اؤزون باتیردین!" گولوری. فیکره گئدیری. داها ائده بیله ر کی بو کثافت لری آلی نن قارشیدیریب اوزونه ده یاخا. چون نه ایی آنلاییر نه ده یشمک لردن بیر لَدَت. اوبیر پارچا آت دیر کی نرس اوووج - اوووج آغزینا حَب تَوُکُوری... بوجی یئنه ر سن کی تتر تتر یئرینه ایشه مه سن. بو حَبی آتارسان کی قارنین تتر ایشله مه یه. دده میزده ائله بو جور ایدی کی آللرینی باغلادیق. بوش بوشونا هئی دیشاری چیخیب زیبیل یئیردی. ایندی اوتوروب دا دبه شمیر. آخی آلازیمر توتوب دی. ائشیکه چیخما غی بس دئیل آیریمیزی دا گؤتورور. آغزینا گه لئی دئیر. بیر قادین دان دا سؤز آچیری کی اونو چیلغین جا سئویردی... آدامین کی دوخسان یاشی اولدی گرک قبول ائده کی... دا هئچ زاد. بیتیب توکه نیب دیر. تامام اولوب قورتولوب دور! بونلارین هامیسی من ده واردیلار ویر پارا باشقا آروادلار کی اونلارین خاطیره سی من له یا شاییر لار. ..سئوینجه ک و شاد قادین لار دا بیر زامان لار وارایدی لار کی اونلاردان سؤز آچانمیرام. اؤزوم ده بیلیمیره م نییه...ظن ائدیره م عطیر لردن ده یازانمایاجا غام. او عطیرلر دن کی بزه ک میزیمین اوستون ده دیلر و..بونلار ووجودومون ، شَهَرده دیدرگین گَزَن پارچالاریدیلار...

میترا داور

بیر اورتاق دووار

چوخ واختلار ایسته رم کی بو دووارلار، نازیک بیر پرده کیمی کنار چکیله و گۆره م او دووارین دالیندا، او قیرمیزی پرده لرو پیچیلیت لارین آردیندا نه لر کنچیر، هر دن گیریش قابی نین او نونده، اونو گۆ ره رم، قیزیل ساجلاری وقیرمیزی کاپشینی له، بوتون محل اهلی اونو تانی بیر، حتتا آلت اوست خیا بان لارین بوتون جاوانلاری، هاراجان هله ایپی ایشلیر و کیملر ده تانیر ییله سین هله سؤزوم یوخ .

گلیرم پنجره یه ساری، جاوان بیر کیشی گورورم کی اورتاق دووارین او نوندن کنچه ره ک دوردونجو قاتا باخیری، باشیمی ایچه ری چکیب دووارین دالینا کنچیره م، شاید اونلاردان

بيرسی دیر کی آدرسی دقیق بيلمیر . بئله سینه ائله گۆزلی گزیری کی اورا لار دا بیر قیز گۆ ره . گیرده اوزلی ، قیسا ساچلی و اؤزوده ییرمی ییرمی اوچ یاشیندا .
اونو گۆردوک ده گۆزترین اوزومه تیکیری . گاهدان دا ماهانا آختاریر کی اوندان بلکه بیر زاد سوروشام ... اوست اوسته حؤوصله سیز بیری دیر و قاش فاباقی یئری نن گندیر .
بو هفته نین وسط لرینده ایدی کی آخشامین آلتی سیندا ، اونو ساغلام لیق و گۆزه ل لیک سالونوندا گۆردوم .
بونونا قیرمیزی بیر ایپک شال دولامیشدی . ایچه ری گیرنده بوتون قادین لارین پیچیلتی سی باشلانیدی .

پریسا دئدی : " گلیب کی موشتری تاپسین ."
بیر آرواد کی باشینی ثابت بیر چرخه یه دایامیشدی دئدی : " کیم دی کی موشتری آختاریر ؟"
"

دئدیم : " ائله بیل یاتمیشدین آیلدین هه !"
باشینی اهمالجا منه ساری فیرلادیب و آزیله آزیله دئدی : " یانی سنین یوخون گلیمیر هه ؟"
دئدیم : " یوخ . یاتماقا گۆیولوم یوخدور . سن ده بیر دوکتر گئت کی بلکه توختا یاسان و یو خون قاچا !"

آلینی قولوما سورتوب دئدی : " اولما یا سن ده دوکتور دالیجا سان ؟"
آلمی آلکندن چیخارتدیم . گئندی " تارا " یا ساری . اوزاقدان گوردوم تارانلی آلی له اذدیره رک اونا بیر سؤز لر دئیر .

منجه تارا چو خدا موشتری دالیجا دئیل دی . جوموشدو اؤزعالیمینه ودویونجا اؤزونه باخیردی . اؤیره تمن سالونونون وسطینده دورارق بیردن بیره سسله ندی : " تنز اولون ... قاچین .. قاچ ... سنده قاچ ."

من له پریسا دا باشلادیق قاچما قا ، قاجارق آما یئنه دانیشیر دیق .

پریسا یا دندیم: "نظرہ گلیر کی سٹو رک بوایش لری گورور، موشتری او قدر ده بیلہ سینہ موہوم دئیل، شاید ده نه بیلیم، بلکه ده بیلہ لرینہ عاشیق دیر و موشتری لرین داغیتماق ایسته میر."

- دوغرودان دا ساده سن! پول دالیجادی، پول.
- دئیرسن یانی پول دا آلیری؟ آما پول دان چوخ شاید اونلاردان خوشلانیری. من او اوشاقلاری قیافہ سین گورموشه م.
- نه قیافہ سیدی سن ده آخی! یئر گویون قوردو دولار.
- بیرری اؤز موتورونان گلہ ر. گون باتا بات دا، بیریر لرین گوردو کده عصب له شر لر. تارا هئی ساقیز چئنه ر.... اوغلان لاپ سیسقانین بیرری دی. اؤزوده خورما ساچلی.
- اؤیره تمن منی له پریسا یا باخیب دندی: "ئیین اولون... قاچین... یولو کسمه یین." بیر نچہ آن بیر بیریمیز دن آیری قاجارکن اؤیره تمن اؤزوده باشلا بیر صؤحبته و بیز یئنه ده دوشوروق دانیشما قا.

پریسا دندی: "آریم دن برک نیگہ رانام."

- دلی سن واللہ!
- نه دلی بازاری دی؟ بونلار کی گورورسن هر نه دئسه ن ائله ر لر. کیتا ب اوزی آقدیرماق، دوعا یازدیرماق، تاسا باخدیرماق ونه کی عاغلان گلیر.
- اؤز تای توش لارین آختاریرلار. بیرمی بیرمی اوچ یاشلاریندا بیرینی و یا دا بیر آز، اویان بویان.

- محله ده بوقیز لاردان حذر واجب دی.
- هر یئرده وار دیلار. تک بورا دئیل، سنین گوردوگون بونلاردی ودئیرسن به ائله قورتولدی.

- یادیندا چرخدیق گتدیك آلما نا؟ ایکی قیچین تپدی بیر باشماقا کی گرک قئیده ک. بیلیرسن کی اوردا، قورخوردو کی منی آلدن وئره، بوردا آما گلیب قولدورلوق ائلیر.
- "ای ایران" آدلی موزیکی قویاراق، سسینی چوخالندیلار و هامی دوشدو تووا.

- قاچ...قاچ گوروم...بش ديقه چكمز...
- قاپي نين اؤنونده آنا سي نين اوزونه دوروب چيغيرير : "لاپ دئيه جه يم ، قوی بيلمه ين لر ده بيلسين لر كي آنام سان ، هاميز ائله يه بيله ر سيز ...
- آرواد لار آل آتير لار اوزلرينه ، باشلاير لار پيچيلتي يا ،سس لری قانماق اولمور .
- من دئيرديم به عائله سيزين ييري دير !آنا دده دن خبر يوخ دی .
- نجه يوخ دور ؟ وار با با ، کيشی نين لاپ دده سين يانديريب لار . توک لری آغ آباغيم اولسادا آللی ياشی هئچ اولماز .
- دئير لر آناسی اؤزون دن ده تتر خطّه دوشوب ...
- ايسراغا گون آناسی آغزين آچيب گوزون يومدوو بير قيشقيريق سالدی کی گل گؤره سن ،دئيردی بدبخت سن ائله بو مين تومن دن اؤتور ...
- حتمّن آز ايميش ها ؟
- ييرمی اوتوز نفرين ائله اؤزوم گورموشه م ،اون سگگيز ياشدان باشلا گنت ييرمی ينددی ييرمی سگگيز يا شينا ، چوخلاری دا اوجا بوی .
- " تارا " اوتورموشدو ترپنمه ز چرخين اوستونده و دال با دال رکاب ويريردی ،اوزونه با خاندا نظره گليردی کی با جاراقلی بير رسّام ساعاتلارجا اوتوروب بيله سينه قاش گؤز ياخيپ دی . گؤزو يئنه آينادا ایدی . من ده ائله باخيرديم آينا يا ، بير اؤزومه بير اونا بير ده دؤورمه باخيرديم .
- آروادلاردان بيرقيسمى يئنه سالون دا قاچير ديلار . گؤزل ليک و جوانليقی ميزى قوروماق اوچون ، هامی ميز تلاشدا يديق .
- تارا دان سوروشدوم : "ئدن دير کی بيزيم فيکريميز ائله گؤزل ليک يانيندا دير ؟ چوخ آز کيشی آما واردی کی اوزونه ياغ بويا ياخا !"
- با خدی بيله مه . جواب وئرمه دی ورکاب ويردی . يوخوسو تۆکولن آرواد ايره لی گلدى .
- يئنه آل آتدی بدنيمه و سوروشدو : "دوکتورلار لا اويناما قا، نه دئير سن ؟ "

پریسا دورموشد و کمر جهازی نین اوستونده و بئلی ایله آیاق لارینی ساغا سولا بورجو داراق ، آینایا باخارکن گۆزو ائله تارا دا ایدی ، تارا نین گۆزو ده گۆزل قومرال بیر قیزدا کی حلقه شکلبنده اولان قیزیل سیر قالاری گۆزه ویریدی . قارا ساچلارینی الدان بوغوب بورموشدی . قاجارکن توک لری دالغا _ دالغا تر په نیردی .

پریسا گللی یانما وئندی : "گۆردونمی؟ او قومرال قیزی دئییره م . نه قَدَر ده خوش سلقه دی !"

توپلانیب گلرکن پالتار لاریمیزی ده ییشیر دیک کی گۆردوم " تارا " او قره شین قیز ایله خوش بئش ائدیر . هر دانشدیق دا ایسه ، سولانمیش دیلی ایله ، دوداقلارینی ایسلا دیردی . ائله همان آندا ایدی کی پریسا منی دوسوک لر کن قولاغیما دئدی : "گۆردون بئشه له ریدی !گننه دئه گینه دیلخوشلوق ائلیر لر !دونانین قوردو دولار" .

اورتاق دووارا گۆز تیکیره م . بو دووار همیشه آرامیز دا دیر و منیم چوخ واخت لار دایاندیقیم یئر دیر . اؤزوده بیلمه دن کی کیم یا کیم لر او تای دا بو دووارا دایا نیرلار .

پئنجره نی آچیرام . گنجه ، یاری اولوبدور . بوتون ائولر قارانیلقا و سوکوتا دالیب لار . اوزاقلار دا آمما بیر چیراغ ایشیلدیر... بیر پارا قوناقلیق لاردا ، آرواد کیشی بیرگه اولمادان ، خلوت ده کنچیری ... بعضی چیراغ لار یانیری آمما گۆرونموری .

میترا داور

ایکینجی قفسه

منیم یثریم بیرینجی ردیف ده اولاراق ایکینجی قفسه ده دیر. "عزیزی" آ دلی بیر کیشی ده قیراقدا کی قفسه ده. بیزلر گرک بیرتهر اوتوراق کی قفسه یه یئر له شه بیله ک. اؤزه ل بیر سایاق کی اونو اؤیره ن مه گه چوخلی واخت قویوب مشق ائتمی شیک. آ یا ق لاریمیزی قارنیمیزا ییغیب ایکی اَلیمیزی دیزلریمیزاوسته حلقه له بیریک.

یزدن قاباق گلیب قفسه یه دوزولن لری توزتور پاق باساراق ، آنبارین رئیسی ساری نایلون لا مو شامبا لاییب دیر. سانکی هامیسی بیر چیلتیکی ن بندی دیلر کی توز کیمی یثره تۆ کو له لر. مودیر هر گون قدم وورا - وورا بیزلره باش چکه رک گاهدان دا ایراد توتوری.

- «نییه به او خانیم آیلیب دیر؟»

یادا کی: «نییه او خانیمین ساچلاری؟»

گاهدان دا تر په نیش لریمیزه ایراد توتور لار . مَثَلَن بیر یول منه ایشقال توتدولار کی: «نییه مودیر لر گلیب کنجه رک ، آیاقیندا کی باش بارماق او قَدَر گۆزه ووروری؟»

دندیم: « ندنسه ائله بار ماقیم اوزو اوزوندور وبوندان آرتیق ییغیمایر .»

بیر نئجه نفر ییغیشیب بارما غیما با خارق شوکر آلاها حاققی منه وئریب بیلدیلر کی هئج بیر قصدیم و مره ضیم یوخ ایدی. هردن ده یان یؤوره ده کی قفسه لردن قولاغیما بیرپارا خبرلریتیریر کی مَثَلَن بیرمی ایل بیر قفسه ده اوتورماق لا، تقا عد یاشینا چاتماق اولار، البته اودا بیرمی گونون معاشینی آلیق آلماق لا کی او خبر ده هئج بیر ماراقلی خبر دئیل. هامی نین آغزیندا ن یالنیز جا و دفعه لر له تکجه بوسؤز چیخیر:- « او قَدَر بوردا اوتو راجاییق کی آخیردا اوتوز گون معاش لا امک لی اولاق.»

موهوم خبر لر معمولن بیزی هیجانا سالیری ، تر په شه رک چالیشیریق کی قیفیل لانمیش آل لریمیزی نئجه لحظه آچارق درین دن

نفس آلاق. یئی لیک ده ائشیت میشیق قفسه ده اولان لار حاققیندا " آغیر ایش لر " چرچیوه سینده بیر قانون چیخب دیر. اگر بو قانونا عمل او لو نورسا، شاید بیز لر قفسه لر دن چیخا جایق و شاید ده انده بیله جه ییک کی اوزو موزو دیشاری جکه ک. قفسه لر ده اوتورماق بیزی آیق دان سالارکن کیریمیش بیر دوروم دا ییق . نئجه کی ده، ایسراغا گون بیر خانیم کی ایستردی قفسه دن آشای یئنه دوروب یولا دوشه رک قیقی سیندی. هر آددیم آتدقدا سومو گونون سسی داهای آرتیق ائشیدیلیدی. گیریش قاپی یا چاتمامیشدی کی آمو لا نسین سسی اوجالیدی.

بیز بوردا دئمک اولار عشقی ده اونوتموشوق، تکجه هر دن بیر یادیمیزا دوشور کی یوخاری ویا کنار دا کی قفسه ده عزیزی آغا دا او توروب دی. بونو دا چوخ بدن له ریمیزین ترین دن آنلاییریق. او قَدَر بیر یئر ده قالمیشیق کی بورنو موز قوخولارا حساس اولوبدور و تثر لیک له هراییی و قوخونو گؤیده وورورووق. اگر ائله یه بیله ک قفسه لر آراسیندان بارما قی میزی ترپه

دک، مومکون دور کی یان یؤوره ده کی قفسه لره ده بیر ایشاره ائده ک کی مثنن عزیزی جنابلاری بیله لر من ایندی بوردا اوتورار کن اونو دوشونوره م. بو تکجه دیلخوش لوغو موز دور کی ائله مک اولور بیر تهر، بورانین آلچاق سقینه دؤزه بیله ک. بوگون آما باشقا گونلری نن فرق ائدیر. اؤ زومو بو دوروم دان قورتار ماق ایستیره م. یعنی ایستیره م قیچ لاریمی قفسه دن ائشیکه قویام. اگر بئلیمی دوز ساخلایب و ائده بیله م کی سونرا... البته عیلتی ده بودور کی یوخودا گؤ رمو شم کی ایکی دانا بالاجا قاناد چیخار تمیشام و قفسه دن اوچا اوچا دیشاری چیخیب ، گتیمی شه م زئش دامین لاپ باشینا و آتبارین ایکی قات قفسه سینده یومورتدامیشام.

او یوخا ری دا کیمسه نین اُ لی آداما چاتمیر و بودا منیم همیشه کی آرزو لاریم دان ایدی... گؤردو گوم باشقا یوخولار دا وار ایدی کی منی اذیت ائدیر دیلر، دؤش لری مین اُ ری ییب سویا گتیمه سی و ها بئله هر سازی نان نه جور اوینا ما قی اؤیره نمک کیمی بیر زاد لار! دئیر دیم : «آغا جان! بیز اوینا ما قی کی باشا مازدقی آما او قدر بیزه قات قاریشیق ها و لار چالدیلار کی ایندی هر سازی نان اوینا ما قی اؤیره ن میشیک ...

ایندی ساعات اون ایکی دیر، نا هاریمی ییمی شم ونظریمه ایندی واختی دیر، امما بیرجه چتین لیک وار او دا بو کی نا هاری یئیه ندن سونرا آزجا اولورسا دا مورگو وور مالی یام. نا هار دان سونرا مورگو له مک منیم حیاتیمن اُن دا دلی آنلارین دان دیر. روحومو دینجه لدن حب لری آتمیشام و بو باعیت او لا جا ق آزر اق کابوس گؤره م... نشئه دولویومو شاق و کئف وئریجی بیر یوخو گؤز لریمی قیز دیر سا داهله ده فیکریم اوچما ق دا دیر. ایستیره م ایستیخا ره ائده م کی گؤ روره م یاتمی شام و یوخو دا حافظ فالی توتو رام کی گؤره م اوچماق... کیتابی ترسه توتوموشدوم. دئمه آین ادا اؤ زومه با خیر دیم. گؤز لری مین به گی کی بیر زامانلار دونیا نین اُن قارا بیک لریندن ایدی، آغ آباغی اولموشدور. داهای بیرزاد یادیم گلمیر. سانکی بیر ییله می یوخودان آیدیر. آتباریمیزین رئیسی ایدی کی اوچا سسله دئدی:

- «خانیم گرک شیرنی وئره سن، آغیر ایش لر حاققیندا کئچیريله ن قانن سیزه ده شامل او
 لوب دور. ایندی ائله یه بیلر سیز بیرمی ایل سابقه نن، اوتوز گونن معاشینی آلا سیز،»
 عزیزی آغانی آختاریر دیم . سونونکو گونلر ایدی کی ائده بیلر دیم او نو بیر دها گوره بيله
 م.. باشیمی قابا غا ایه رک آیاقیمین باش بارماقین تر پت دیم. هنج بیر جاواب آلانمادیم.
 آنبار رئیسین سسین ائشیتدیم کی دندی: «دالیجا گزمه خانیم! دونن اوستونه نایلون چکمی
 شیک،»

فرشته نوبخت

بیر دقیقه سوکوت

سَخری لاپ تڙدن ایدی. هاوا دولموش و توتقون اولاراق ، یاغیش یاغیردی . یاغیشین شیدیرقی و دال با دال یاغماسی ، آرخ لاری دولدوروب کوچه نی سو باسمیشدی. اویاغیشی نان بټله کوچه نین باشی دولوایدی آدامنان. جماعت ییغیشمیشدی کوچه نین آغزیندا کی بیر ائوین قبا غینا.او ائو کی دوواریندان ، مؤو آغاجی نین لوت آریق و یارپاقسبز بوداق لاری، کوچه یه سالانمیشدی.

زاواللی بیر قادین کوچه نین یاش کفین ده سَرکه نه رک، اؤنونده کی بؤیوک و بوزوشموش تلیسه باخاراق هیچقیرتی ایله آغلاایردی. باش گوزونو یولاراق ، دیرناق لارینان اوزونو جیزمیشدی. گلیب کنجه ن دوروب باخیردی و هامی نین گوزو وتلیس ده ایدی کی آغزی تیکیلی ایدی . یاغیش یتنه یاغیردی . سانکی یاغماغا هنج زامان بیر وخت تاپا نمایاجاق ایمیش. آداملار داش دان یونولموش هټیکل لږ کیمی ، کیمی سی اوزگون ، کیمی سی دالغین و کیمی سی حیرت لږ ایچره ، سس سیز سَمیر سیز حالدا ، اوقادینی دؤوره له میشد یله ر.

آداملاردان بیری کی آیین باشی تزه ایدی و یاغ گوجونه پارلایان توک لری جوم جولاق سو ، جیب تئلفونونان دانیشارکن آدرس وئرمه گه چالیشیدی. آما یلمیردی اونلارین تئز یئیر مه سی اوچون یوخاری خیاباندان آدرس وئرسین یا آشاغی خیاباندان .

قادین ، سیزلارکن حوزون له اینلیدی. بو آرادا آغباش بیر کیشی ، آددیم لارین ایره لی آتیب ، زاواللی آروادین بیلک لریندن یاپیشیب اونوسوسدورماغا چالیشدی. اونو ندا گۆزلی کیف باسمیش بیر زیبیل قابی نین یانیدا بوراخیلان تلیس ده اولراق، گۆزیاشلارینی توتانمادی. سونرا قادینا اِهمالجا بیر سۆزدئدی. شاید ده دئدی : "دوز ایش دئیل کی بو تهر..."

قادین ین هیچقیرتی لاری یئنه کسيلمه دی . اوزونوگۆیه توتدی و قارقیش انده رک ، گۆزیاشلاری یاغیشین سولودامجی لاری نان بیر بیرینه قاریشیدی. بالا — بالا جماعت ده دوشدولر پیچیلتی یا . تلیس انله ایسلانمیشدی کی اونون ایچینه بیر جنا زه نین اولماسی لاپ بللی ایدی. زیبیل قابی نین قوخموش اییی گئتدیکجه چوخالارکن ، دووار دان سالانان مؤو آغاجی دا بوتون وارلیقی نان، توموشدو هر آن آرتان قالابا لبقا.

تلیسین آغزی آچیلراق ، پیرتلاشیق اوزون قارا ساچلار گۆزه دیدی و بیر دقیقه اولورسادا ، سوکوت دوام ائندی .